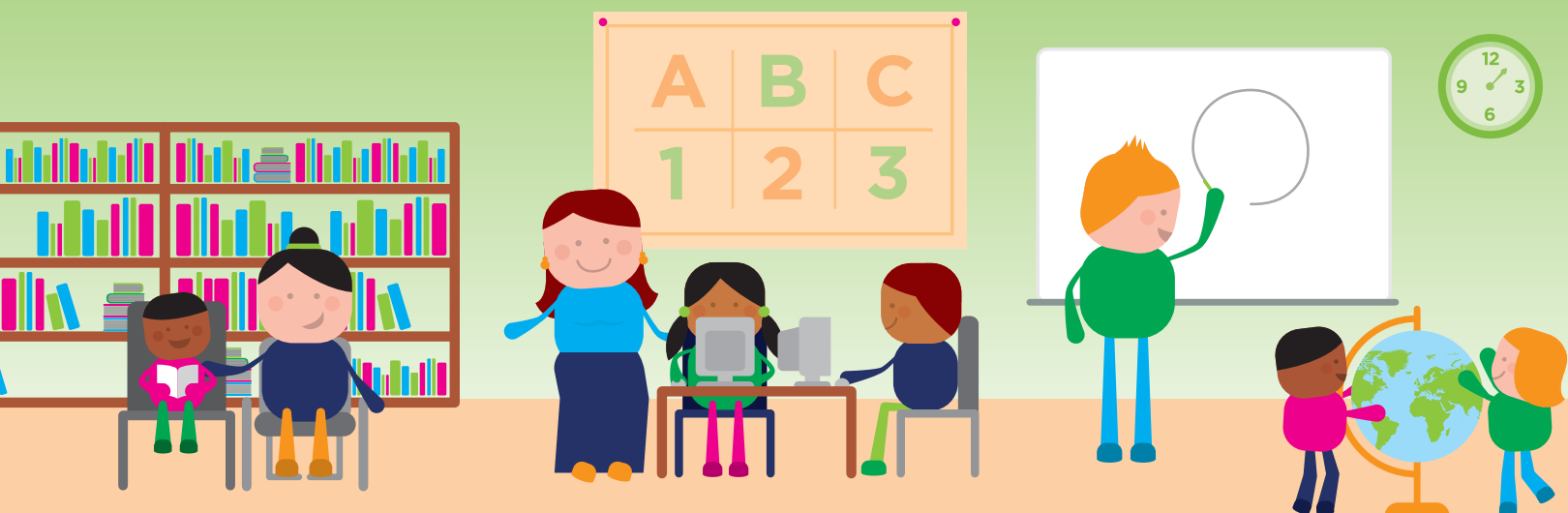

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕ
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ARSIMI INKLUZIV

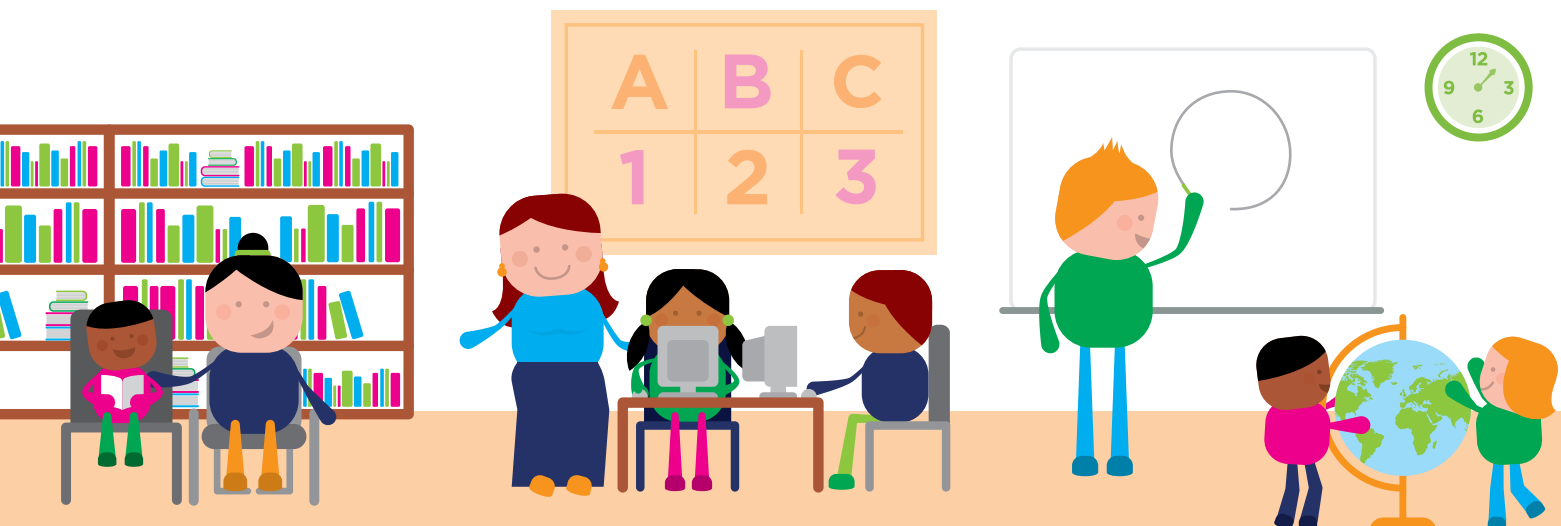
• • • Udhëheqësi PËR PUNËN E EKIPIT INKLUZIV SHKOLLOR

Udhëheqësi

për punën e
ekipit inkluziv shkollor

Botuesi:

Byroja për zhvillimin e arsimit

Autorë:

M-r Rozalija Boshkovska
Milka Ivanovska
M-r Gorica Mickovska
Vangelina Mojanovska
M-r Dushanka Pankova
Elizabeta Petroviq
Aleksandra Peshevska
M-r Snezhana Tërpevska
M-r Zhaneta Çontova

Shkollat të cilat kanë pilotuar versionin e punës të udhëheqësit:

SHF “Kole Kaninski” - Manastir
SHF “Vasil Gllavinov” - Veles
SHF “Mançu Matak” - Krivogashtani
SHF “Grigor Përliçev” – Ohër
SHF “Krume Kepeski” - Shkup
SHF “Joakim Kërçoski” - Shkup

Redaksia profesionale:

M-r Anica Aleksova

Përkthimi në gjuhën shqipe:

M-r Satki Ismaili

Dizajn:

Brigada

CIP - Katalogizacija vo publikacija
Nacionalna i univerzitetska biblioteka “Св. Климент Охридски”, Скопје

376.3:373.3(036)

ИНКЛУЗИВНО училиште : водич за работа на училишниот инклузивен тим / [автори Бошковска Розалија ... идр.]. - Скопје : Биро за развој на образованието, 2018. - 190 стр. : илустр. ; 20 см

Фусоти кон текстот. - Автори: Бошковска Розалија, Ивановска Милка, Мицковска Горица, Мојаноска Вангелина, Панкова Душанка, Петровиќ Елизабета, Пешевска Митановска Александра, Трпевска Снежана, Чонтева Жанета. - Содржи и: Прилог

ISBN 978-608-206-060-6

1. Бошковска, Розалија [автор]

а) Инклузивно образование - Водичи

COBISS.MK-ID 105908234

Autorët Ju faleminderohen ekipeve inkluzive nga shkollat fillore të cilët gjatë vitit shkollor 2016/17 kanë zbatuar procedurat dhe instrumentet e propozuara. Ditarët e tyre reflektiv dhe informatat këthyese mundësuan që të përgatitet versioni final i këtij doracaku.

Qëndrimet e dhëna në këtë doracak janë të autorëve dhe nuk do të thotë se përshtaten me qëndrimet dhe politikat e UNICEF-it.

Botimi është përgatitur me përkrahje të Zyrës së UNICEF-it në Shkup dhe Qendrës maqedonase për arsim qytetar.

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTESAVE	4
HYRJE	5
ARSIMI INKLUZIV DHE EKUPI INKLUZIV SHKOLLOR	7
1. Çfarë është Arsimi Inkluziv	7
2. Arsimi inkluziv nëpërmjet akteve normative	9
3. Ekupi shkollor inkluziv	10
PROKOLET DHE INSTRUMENTET PËR PUNËN E EKIPIT INKLUZIV SHKOLLOR	13
Fusha 1. Përfshirja dhe kyçja e nxënësve	13
1.1. Përfshirja e nxënësve	13
1.2. Kyçja dhe pjesëmarrja e nxënësve në mësim, në aktivitetet jashtëmësimore dhe aktivitetet e lira	15
SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 1	16
Fusha 2. Planifikimi i punës edukativo - arsimore	34
2.1. Planifikimet zhvillimore dhe vjetore në shkollë	34
2.2. Përkrahja në planifikimin e mësimit	34
SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 2	36
Fusha 3: Përkrahja e mësimit dhe mësimit të mësimxënies	88
3.1. Përkrahja e mësimit	88
3.2. Përkrahja e mësimit	89
SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 3	90
Lëmia 4: Përkrahja e nxënësve	107
4.1 Kujdesi i gjithmbarshëm për nxënësit	107
4.2.Përcjellja e përparimit	108
SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 4	109
Lëmia 5. Marrëdhënia partneriale me prindërit, me bashkësinë lokale dhe komunitetin e biznesit	163
5.1. Bashkëpunimi me prindërit	163
5.2. Bashkëpunimi me bashkësinë lokale	164
5.3. Bashkëpunimi me bashkësinë e biznesit dhe me sektorin joqeveritar	165
SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 5	166
Fusha 6. Mbledhja e informacioneve, analiza dhe evaluimi i inkluzionit	173
6.1. Mbledhja e informacioneve	173
6.2. Analiza dhe evaluimi i inkluzivitetit	174
SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE NGA FUSHA 6	176

LISTA E SHKURTESAVE

EISH	Ekipi inkluziv shkollor
EIN	Ekipi inkluziv për nxënës
NVA	Nevojat e veçanta arsimore
PN	Pengesa
VM	Vështirësi në mësim
PT	Prirje dhe talent
AI	Arsimi inkluziv

HYRJE

Udhëzuesi për punën e ekipit inkluziv shkollor është i përgatitur në kuadër të programit Arsimi Inkluziv në shkollë fillore i cili është e finansuar nga zyra e UNICEF-it. Programi i përmban aktivitetet e Ministrisë për Arsim të orientuara drejt realizimit të të drejtave të fëmijëve për qasje dhe kyçje në arsim, si dhe përmirësimin e të arriturave nëpërmjet sigurimit të kualitetit më të lartë të arsimit për të gjithë fëmijët.

Zgjidhjet e reja ligjore të cilat i përkasin regjistrimit të nxënësve me nevoja të veçanta arsimore (NVA) në shkollat e rregullta fillore, kërkojnë për këta nxënës që shkolla të formojë ekip inkluziv¹. Duke patur parasysh se ai është obligim i ri dhe shkollat nuk kanë përvojë paraprake, pothuajse të gjitha shkollat u ballafaquan me pyetjen: **Si në mënyrë efektive të organizohet puna e ekipit inkluziv/ekipet në shkollë?**

Shkollat të cilat janë të inkuadruara në programin Arsimi inkluziv në shkollat fillore janë në njëfarë përparësie sepse më veç kanë mbajtur trajnime dhe aktivitete të ndryshme nëpër shkollat të orientuara drejtë kuptimit më të mirë të arsimit inkluziv dhe forcimin e kapaciteteve të shkollave për “punë me grupe të ndryshme nxënësish... sigurimin e pjesëmarrjes dhe ta nxisin mësimin”². Pjesë nga trajnimet dhe aktivitetet kanë të bëjnë me formimin e ekipeve dhe zhvillimin e bashkësive për inkluzion. Këto shkolla formojnë ekipe inkluzive shkollore (EISH), arritën përvoja në punën e tyre dhe janë të përgatitura në punën e tyre dhe janë të përgatitura që ato t’i ndajnë me shkollat tjera. Pjesë nga këto përvoja dhe materiale janë në përbajtjen e këtij doracak.

Nga praktikantët—për praktikantët.

Udhëzuesi është i përgatitur nga praktikantët – anëtarë të ekipeve inkluzive nga shkollat të cilat janë pjesë e programit³. Para së gjithash është i dedikuar për anëtarët e ekipeve shkollore inkluzive. Ai duhet që t’i ndihmojë në planifikimin, realizimin dhe dokumentimin e punës të EISH.

Udhëzuesi mund të ndihmojë që të punësuarit në shkollë më mirë ta kuptojnë rolin e EISH, ndërsa kuadrit udhëheqës mund t’i ndihmojë në krijimin e sistemit të mirë për përkrahje të nxënësve me NVA dhe në krijimin e kulturës shkollore inkluzive. Udhëzuesi, gjithashtu, mund të ndihmojë edhe për vetëevaluimin dhe promovimin e inkluzionit në shkollë.

Autorët e doracakut nisen nga ideja se secili mund të mësojë dhe t’i përmirësojë kompetencat e tij dhe punën. Ajo do të ishte dashur të jetë ideja udhëheqëse e të gjithëve të cilët punojnë në ekipet inkluzive. Me atë qëllim i shpërndajnë dijet e tyre të deritanishme dhe idetë për punën e ekipit shkollor inkluziv dhe njëkohësisht janë të hapur për përvoja dhe propozime të kolegëve. Verzioni i parë i udhëzuesit ishte që si provë të shfrytëzohet në gjashtë shkolla fillore në periudhë gati se një vit shkollor. Shqyrtimet dhe sugjerimet të ekipeve inkluzive nga këta shkolla janë shqyrtuar së bashku me autorët e udhëzuesit si rezultat i së cilës doli ky verzion. Udhëzuesi edhe më tej mund të plotësohet dhe përmirësohet si rezultat i përvojës nga praktika.

¹ Ligji për Arsim fillor, teksti i konsoliduar, neni. 51, pika 2.

<http://www.mon.gov.mk/index.php/2014-07-24-06-34-40/zakoni>

² HolenvegerXH., me pjesëmarrje të Paula Frederika Hant dhe Nora Shabani, Shkup : Byroja për Zhvillimin e Arsimit, 2015. Doracak për Arsimi inkluziv, Byroja për Zhvillimin e Arsimit, 2015, faqe 7,

<https://www.unicef.org/tfymacedonia/resources.html>

³ Në tekstin e mëtutjeshëm fjala Programë ka të bëjë me programin Arsimi Inkluziv në shkollën fillore.

Çfarë është, ndërsa çfarë nuk është udhëzuesi

Udhëzuesi, përmban përmbledhje protokolesh⁴ të cilat drejtojnë punën e EISH dhe instrumente të cilat lehtësojnë dhe dokumentojnë punën. Ato janë të nënrenditura sipas fushave të cilat nga njëra anë, e ndjekin logjikën e rendit të aktiviteteve të EISH gjatë vitit shkollor, ndërsa në anën tjetër, në masë të madhe, janë të përshtatura me fushat të planifikimit zhvillimor të shkollës. Janë të grupuara në 6 fushat gjegjëse:

1. Përfshirja dhe pjesëmarrja e nxënësve;
2. Planifikimi i punës edukativo-arsimore;
3. Përkrahja e arsimtarëve dhe mësimi;
4. Përkrahja e nxënësve;
5. Marrëdhëniet e partneritetit me prindërit, me bashkësinë vendore dhe komunitetin e biznesit;
6. Analiza dhe evaluimi i inkluzionit.

Protokolet në çdo fushë janë të grupuara në nënfusha. Në fillim të çdo fushe dhe nënfushe është dhënë një qasje e shkurtër e rëndësisë së aktiviteteve të EISH në kuadër të asaj fushe.

Gjithkund ku autorët mendojnë se mund të ofrojnë instrumente⁵ të cilat do ta lehtësojnë/drejtojnë punën e EISH ata janë dhënë si shtojcë. Ndonjëherë janë dhënë më shumë se një verzion të instrumentit me të njëjtën/ përdorim të ngjashëm, a me qëllim që shfrytëzuesit që të mund ta zgjedhin verzionin të cilin e konsiderojnë si më adekuat ose të marrin ide për përgatitjen të instrumenteve të veta.

As protokolet e as instrumentet nuk duhet të kuptohen si mënyra të vetme të mundshme dhe të vetmet mënyra të mira për punë të EISH. Ata janë vetëm "ndihma e parë" e të sapo formuarëve dhe jo aq me përvojë të EISH. Gjatë rrjedhës së punës çdo EISH-i, në varësi nga politikat zhvillimore shkollore, përvojat e marra, kushtet në të cilat mëson, resurset me të cilat disponon, mund t'i përshtatë protokolet e propozuara dhe instrumentet.

Udhëzuesi nuk është doracak për arsimit inkluziv. Mendohet se anëtarët e EISH duhet të kenë njohuri për konceptin për inkluzion social dhe se e njohin, rrethin e veprimit të punës së tyre, shfrytëzonin repertoar më të gjërë të procedurave të cilat sigurojnë pjesëmarrje dhe mësim të të gjithë fëmijëve, në veçanti të atyre me NVA.

⁴ Protokol në këtë udhëzues sa i përket procedurës së kontraktuar që duhet të ndiqet në situatë të caktuar.

⁵ Instrumentet janë të përpunuar nëpër shkollat në të cilat punojnë autorët ose janë marrë/adaptuar nga autorë tjerë.

PJESA I

ARSIMI INKLUZIV DHE EKIPI INKLUZIV SHKOLLOR

1. Çfarë është Arsimi Inkluziv

Sintagma arsimit inkluziv është një nga më të përdorurat kohëve të fundit, gjatë së cilës takohen definicionet e ndryshme dhe të kuptuarit e kuptimit të tij. Në kontekst të këtij udhëzuesi nuk do të ndalemi detalisht në sqarimin se çfarë është arsimit inkluziv, por për kuptimin e njëtrajtshëm do të udhëhiqemi me sa vijon ⁶:

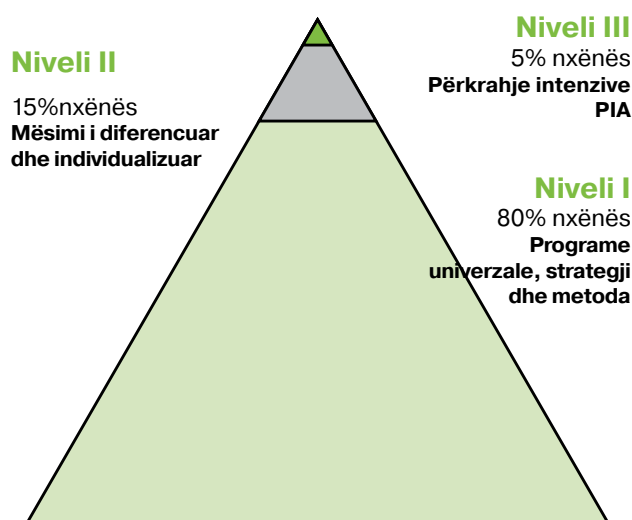
- Arsimit inkluziv është proces i daljes në ndihmë dhe përgjigje të nevojave të ndryshme të fëmijëve, të rinjëve dhe të rriturve nëpërmjet rritjes së pjesëmarrjes në mësim, në shkollë dhe në bashkësinë.
- Ajo bashkëngjet edhe përmbajtje arsimore të modifikuara, qasje, organizatash dhe strategji që të sigurohet arsim kualitativ për të gjithë.
- Arsimit inkluziv nënkupton se të gjithë nxënësit, pavarësisht nga veçantitë e tyre, janë të kyçur dhe të pranuar.
- Arsimit inkluziv vëmendje të veçantë i përkushton kyçjes së atyre fëmijëve që mundet të jenë të marginalizuar, diskriminuar ose të përjashtuar nga sistemi arsimor⁷. Ata, pa marrë parasysh potencialet e tyre ose dobësitë në disa fusha, kyçen në klasat e rregullta dhe ju sigurohen kushte përkatëse për mësim, përparim dhe pjesëmarrje në jetën shkollore.

⁶ Të bazuar në: UNESCO 2009, Policy Guidelines on Inclusion in Education, faqe. 8-9 <http://unesdoc.unesco.org/images/0017/001778/177849e.pdf> и UNICEF, 2012, The Right of Children with Disabilities to Education: A Rights-Based Approach to Inclusive Education, faqe. 10-11, https://www.unicef.org/ceecis/IEPositionPaper_ENGLISH.pdf

⁷ Sipas definimit operativ të UNESCO ata janë kategoritë vijuese të nxënësve:
 “A/Pengesa: Nxënësit me pengesa ose çrregullime në kuptime medicinale ose çrregullime organike të cilët mundet të lidhen me patologjinë organike (si p.sh. lidhur me mungesa sensorike, motorike ose neurologjike. Nevojat e veçanta arsimore dalin nga këta pengesa;
 B/Vështirësi: Nxënës me çrregullime në sjellje ose vështirësi specifike në mësim. Nevojat e veçanta arsimore dalin fillimisht nga interaksioni ndërmjet nxënësit dhe kontekstit arsimor;
 C/Deprivimi: Nxënësit vështirësitë e të cilëve dalin nga faktorët socio-ekonomik, kulturologjik dhe/ose gjuhësor. Nevojat e veçanta arsimore kanë të bëjnë me plotësimin e papërshtatshmërive të cilat dalin nga faktorët e përmendur” .(Policy Guidelines on Inclusion in Education, UNESCO 2009, <http://unesdoc.unesco.org/images/0017/001778/177849e.pdf>

Nevoja për inkluzion në arsim dhe kërkimi i mënyrave se si të sigurohet më mirë, janë aktuale veçanërisht në 20 vjetët e fundit dhe dukshëm janë miratuar në dokumente ndërkom-bëtare të cilat mundohen për arsim kualitativ për të gjithë⁸ dhe lëvizjet e ndryshme profesionale për përjetësimin e tyre në praktikë. Arsimi tradicional, “i barabartë” për të gjithë, u tregua se nuk mund të sigurojë arsim kualitativ për të gjithë. Për ate është e nevojshme që ajo të përshtatet për nevojat e grupeve dhe individëve të ndryshëm. Sipas të dhënave nga praktika mund të flasim për më pak tri nivele të përshtatjes së punës edukativo-arsimore:

- **Niveli I** - Programet e dhëna dhe metodat e rekomanduara janë përkatëse për numrin më të madh të nxënësve (rreth 80%) dhe për ata nuk janë të nevojshme, përshtatje të veçanta për të mundur në mënyrë të suksesshme ta ndjekin mësimin.
- **Niveli II** - Qasjet e diferencuara dhe të individualizuara janë të nevojshme për një pjesë të nxënësve (rreth 15%) të cilët mund të kenë vështirësi në mësim (VM), si dhe për nxënësit të cilët mund ti përvetësojnë programet mësimore në nivel më të lartë nga ato që janë dhënë.
- **Niveli III** - Përkrahje intensive dhe puna sipas planit individual arsimor është e nevojshme për një pjesë të vogël të nxënësve (afër 5%), të cilët kanë nevoja të veçanta arsimore për shkak të pengesave, si dhe për ata të cilët kanë prirje ose talent të veçantë (PT)⁹.

Fotoja 1. Niveli i përshtatjes së punës edukativo-arsimore

Adapuar nga: http://www.ncmcs.org/cms/lib7/NC01001076/Centricity/Domain/16/Leadership/SST/Complete_Manual_docx__21.doc9.18.pdf

Sipas përcaktimeve në dokumentet konceptive të arsmiit fillor në Republikën e Maqedonisë “arsimtarët dhe shkolla kanë përgjegjësi të veçantë ndaj nxënësve të cilat për shkaqe të ndryshme kanë pengesa në mësim dhe në të arriturat e qëllimeve arsimore, e cila vjen në shprehje në përshtatje të përmbajtjeve dhe metodave në mësim ndaj tempove të ndryshme në përparimin e nxënësve“¹⁰

Pedagogjia inkluzive e cila promovohet në projektin Arsimit inkluziv në shkollën fillore dhe është e bazuar në vlerat përcaktuese profesionale gjegjëse:

⁸ Salamanca Statement and Framework for Action on Special-Needs Education (1994), http://www.unesco.org/education/pdf/SALAMA_E.PDF

Council of Europe, Political Declaration (2003) and Action Plan (2006), https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805af657
– United Nations International Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2006), <http://www.un.org/esa/socdev/enable/rights/ahc8adart.htm>

⁹ Në këtë Udhëheqës për grupe të ndryshme të nxënësve të cilëve ju nevojitet përkrahje, do të shfrytëzohen definicionet vijues :

– Nxënës me pengesa (NP) – Nxënës me aftësi dukshëm të zvogëluara për të kuptuar informata të reja ose komplekse ose të mësojnë shkathtësi të reja; Aftësi të zvogëluara për tu ballafaquar në mënyrë të pavarur me dëmtimet të cilët kanë efekt të vazhdueshëm ndaj zhvillimit të nxënësit.

– Nxënësit me vështirësi në mësim (VM) – Nxënësit të cilët kanë lëshime të mëdha në dituri të cilat nuk kanë të bëjnë me aftësi të zvogëluara intelektuale ose kanë probleme emocionale të cilat ndikojnë ndaj aftësive për të mësuar, të ndjekin dhe të përshtaten bashkërisht me të tjerët në mësim (niveli i II nga nivelet e përshtatjes të treguara më lartë).

– Nxënës me prirje dhe talent (PT) – Nxënës me aftësi të mrekullueshme, të aftë për performanca të larta në krahasim me të tjerët në moshe të njëjtë, përvojë dhe mjedis jetësor. Këta janë nxënës me të arritura dhe aftësi të dëshumara për dituri mësimore specifike ose të përgjithëshme intelektuale si dhe për shkathtësi, kreativitet, për liderë, arte vizuale dhe shfaqëse.

¹⁰ Konepti për edukim dhe arsim fillor nëntëvjeçarë, faqe. 67, MASH, BZHA, 2007, <http://www.bro.gov.mk/index.php?q=mk/search/node/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%B-F%D1%86%D0%B8%D1%98%D0%B0#>

- Pjesëmarrja e vërtetë është parakusht për mësim.
- Çdo fëmijë mund të mësojë.
- Plani mësimor dhe programi janë mjete për zhvillimin e aftësive – jo për akumulim të informacioneve dhe fakteve.
- Arsimtarët dhe shkollat përshtaten ndaj nxënësve – dhe jo anasjelltas.
- Dallueshmëria nënkuptohet si mundësi për mësim, e jo si pengesë për mësim.
- Vëmendje e veçantë i kushtohet pengimit të:
  - I diskriminimit
  - I marginalizimit
  - I shkyçjes
  - I rezultatet e dobëta të nxënësit
- Mësimin në klasë të njejtë nuk do të thotë mësim të punës së njejtë në të njejtën kohë.
(sipas Xhudit Holenveger)

Ekipi shkollor inkluziv edhe pse kujdeset për kyçjen e gjithë nxënësve, punën e fokuson te nxënësit të cilëve u është e nevojshme përkrahje nga niveli III dhe niveli II.

2. Arsimi inkluziv nëpërmjet akteve normative

Republika e Maqedonisë është nënshkruese e dokumenteve të rëndësishme ndërkombëtare në bazë të të cilave bazohet i inkluzionit arsimor. Anëtarë të caktuar nga Konventa për të drejtat e fëmijës si dhe dokumente tjera dhe konventa të cilat kanë të bëjnë me të drejtat e fëmijëve me nevoja të veçanta arsimore, janë pjesë përbërëse nga Ligji për shkollat fillore.¹¹

Në ligjet e Republikës së Maqedonisë u kushtohet kujdes nxënësve me nevoja të veçanta arsimore dhe ashtu në nenin 2 nga Ligji për arsim fillor theksohet se “Çdo fëmijë ka të drejtë në shkollim fillor”, ndërsa përsëri në nenin 3 nga Ligji i njejtë, përveç tjerash, theksohet edhe se roli i arsimit fillor është „kyçja dhe përkujdesja ndaj zhvillimit të nxënësve me nevoja të veçanta arsimore“.

Me nenin 42 pika 9 nga Ligji për arsim fillor vërtetohet e drejta e shkollës që të angazhojë defektolog për punë me nxënës me nevoja të veçanta arsimore.

Në pajtim me nenin 51 nga Ligji për shkollim fillor, prindi ka të drejtë që fëmijën me nevoja të veçanta arsimore ta regjistrojë në shkollën fillore, nga ecila del edhe e drejta e fëmijës me nevoja të veçanta arsimore të jetë e pranuar dhe trajtuar njëloj me fëmijët tjerë, në pajtim me ligjet dhe rregullat në fuqi.

Në nenin 24 nga Konventa e OKB për të drejtat e personave me invaliditet¹², shtetet nënshkruese e pranojnë të drejtën e arsimimit të këtyre personave pa diskriminim dhe në bazë të mundësive të njejta, sigurojnë arsimim në të gjitha nivelet dhe mësim të përjetshëm.

Gjatë realizimit të kësaj të drejte, shtetet nënshkruese të kësaj konvente, mes tjerash, sigurojnë që personat me invaliditet ta fitojnë përkrahjen e nevojshme në kuadër të sistemit të përgjithshëm arsimor, që të thjeshtësohet arsimimi efikas i tyre.

Neni 26 nga Deklarata Univerzale për të drejtat e njeriut¹³ e përmban principin se çdokush ka të drejtë në arsimim, ndërsa prindërit kanë të drejtë ekskluzive që ta zgjedhin llojin e arsimimit për fëmijët e tyre.

Kyçja e nxënësve me nevoja të veçanta arsimore në sistemin e rregullt arsimor, nënkupton inkluzion të plotë në punë dhe jetën e përditshme në shkollë.

Ky proces favorizon mundësinë e më shumë kushteve për inkluzion të suksesshëm, mes tjerash edhe mundësia për sigurimin e qasjes ekipe gjatë zgjidhjes së problemeve dhe plotësimin e nevojave në shkollë.

Për këtë qëllim, në pajtim me nenin 51 pika 2 nga Ligji për arsim fillor, për nxënësit me nevoja të veçanta arsimore, të regjistruar në shkollat fillore të rregullta, shkolla formon ekip inkluziv të përbërë nga pedagogu, përkatësisht psikologu i shkollës, arsimtari i nxënësit, përkatësisht prindi apo kujdestari nxënësit, defektologu nëse ekziston në shkollë dhe sipas nevojës mund të kyçet edhe mjeku i nxënësit.

¹¹ Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 103/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016 dhe 127/16 http://mon.gov.mk/images/Закон_за_основното_образование.pdf

¹² <http://www.mtsp.gov.mk/WBStorage/Files/Konvencija%20za%20pravata%20na%20licata%20so%20invalidnost.pdf>

¹³ Deklarata univerzale për të drejtat e njeriut (Gazeta zyrtare e R.M.Nr.57/93)

Në Republikën e Maqedonisë rregullativa e procesit të inkluzionit të nxënësve me nevoja të veçanta arsimore është e bazuar në përvojat pozitive botërore, të adaptuara në kontekstin tonë nacional. Në atë drejtim, ndërsa në dobi të rigjallërimit, demokratizimit dhe humanizimit të përgjithshëm, shumë më tepër theksohet përpjekja e përgjithshme “arsimim për të gjithë”, përkatësisht zbatimi i së drejtës fundamentale për arsimim.

Principi i arsimimit për të gjithë e pranon të drejtën për arsimim adekuat në pajtim me mundësitë e fëmijëve dhe të rinjëve, pavarësisht në shkallën e e hendikepit të tyre ose nevojës speciale.

Përpjekja për arsimim për të gjithë nuk nënkupton kycje në shkollat e rregullta të fëmijëve me pengesa mesatare dhe të rënda në zhvillim të cilët nuk posedojnë aftësi për mësim shkollor, por parasheh mundësi dhe nevojë për organizimin të modeleve adekuate për mësim në funksion të socializimit, që paraqet obligim shoqëror dhe e drejtë natyrore e patjetërsueshme e këtyre personave .

Një nga masat e cila është përfshirë në pjesën Arsimi nga strategjia Kombëtare për barazimin e të drejtave me invaliditet (2010-2018), ka të bëjë drejtpërsëdrejti me punën edukativo-arsimore me nxënësit me nevoja të veçanta, e cila duhet të jetë e individualizuar, e drejtuar nga defektologët dhe ekipi profesional në shkollë. Theksohet se për atë qëllim është e nevojshme kycja e detyrueshme e defektologëve në sistemin e rregullt të arsimit si dhe në klasat për arsim në vetqeverisjen lokale.

Në dokumentin “Indikatorët për kualitet të punës në shkollat”¹⁴ të Inspektoratit Shtetëror të Arsimit, ka më shumë indikatorë të cilat kanë të bëjnë me arsimin inkluziv.

Në kompetencat themelore profesionale të arsimtarëve në shkollat fillore dhe të mesme¹⁵ në lëminë inkluzioni social arsimor është dhënë përshkrim i kompetencave të cilat kanë të bëjnë me njohuritë e arsimtarit për koncepte të ndryshme dhe modele për arsim inkluziv, konventat për të drejtat e fëmijëve dhe për antidiskriminim, llojet e ndryshme nxënësish të

cilëve u është e nevojshme përkrahje plotësuere në arsim: Nevoja të veçanta arsimore, pengesa në mësim dhe ngecje nga shkaqet socio-ekonomike, si dhe të kuptuarit e faktorëve kulturor dhe social dhe mënyrat në të cilat ata ndikojnë në arsim dhe në kohezionin social.

Edhe në Kompetencat themelore profesionale dhe standardet për bashkëpunëtorë profesional 16 janë të përfshira kompetencat për arsim inkluziv në lëmi të ndryshme të punës të bashkëpunëtorëve profesional, ndërsa barabarësia, inkluzioni dhe drejtësia sociale janë pjesë nga vlerat nga të cilat udhëhiqen në punën e tyre profesionale.

Shkollat mund të përgatitin edhe akte interne me instruksione më detale për vërtetimin e të drejtave në planin individual arsimor dhe implementimin e tij.

3. Ekipi shkollor inkluziv

Formimi i ekipit inkluziv është e rregulluar në Ligjin për arsim fillor, megjithatë, nuk egzistojnë përcaktime më të detajuara për organizimin dhe fushën e punës së ekipit. Gjatë formulimit të propozimeve të cilat janë dhënë më tej, janë të shfrytëzuar përvojat nga shtetet tjera, përvojat nga puna e ekupeve inkluzive në pilot shkollat në programin Arsim inkluziv në shkollën fillore si dhe përvojat nga pilotimi në verzionin e parë të udhëzuesit.

Ekipi inkluziv shkollor (EISH) dhe ekipi inkluziv për nxënës (EIN)

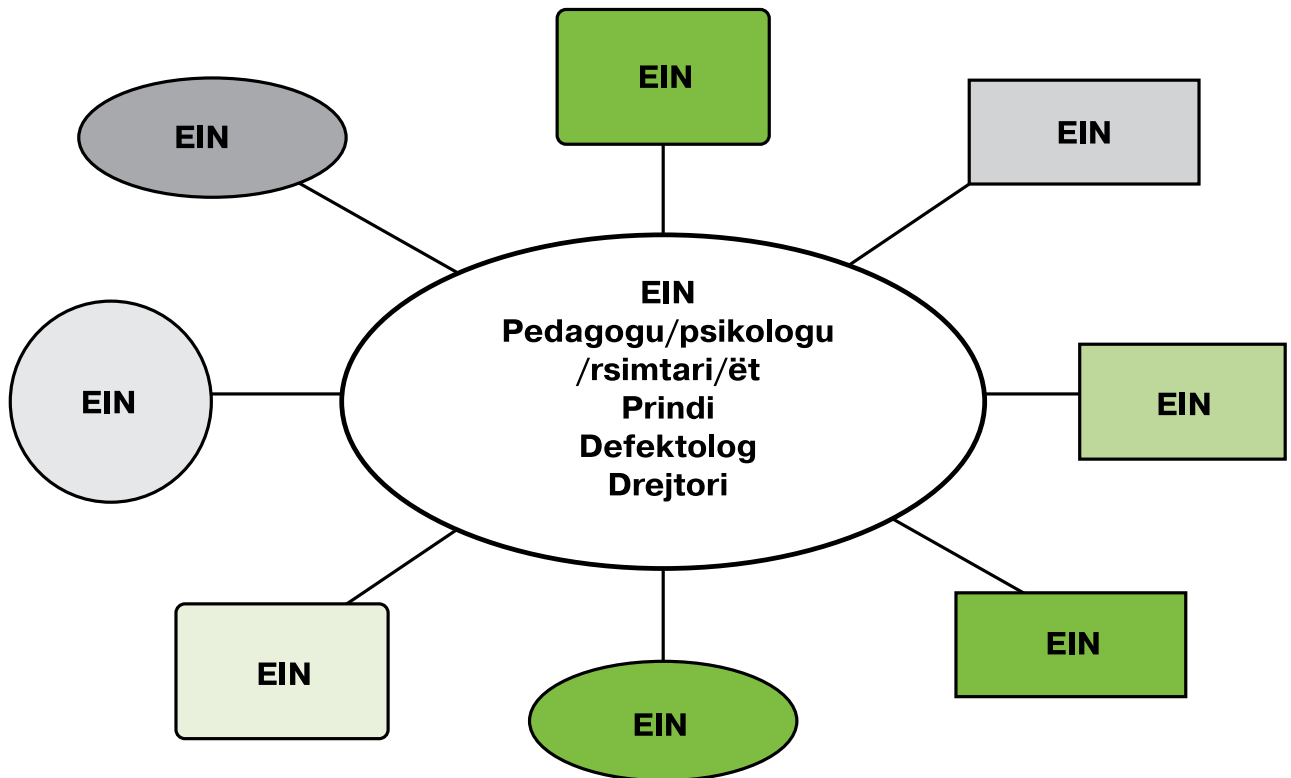
Në shkollë formohet ekip inkluziv shkollor, i cili kujdeset për politikën inkluzive dhe praktikave në nivel të të gjithë shkollës dhe ekip inkluziv për nxënës i cili punon sipas Planit individual arsimor (PIA). Ata janë mes tyre të lidhura njëra me tjetrën në dy mënyra: EISH mendon dhe realizon aktivitetet në nivel të të gjithë shkollës dhe kujdeset që ata të jenë të përshtatura dhe të zbatueshme në punë, ndërsa ekipet inkluzive të nxënësve (EIN) në fokusin e punës së tyre i kanë nxënësit konkretë, përgatitja dhe realizimi i PIA. Anëtar i EISH është edhe anëtar i EIN ose është përgjegjës për lidhjen konkrete me EIN.

¹⁴ Indikatorët për kualitet të punës së shkollave,

<http://dpi.mon.gov.mk/index.php/regulations/pravilnici/119-2016-01-26-12-38-42>

¹⁵ Rregullore për kompetencat themelore profesionale të arsimtarëve në shkollat fillore dhe të mesme sipas lëmive, Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 10/15

¹⁶ Rregullore për kompetencat themelore profesionale sipas lëmive të bashkëpunëtorit profesional në shkollat fillore dhe të mesme http://www.mon.gov.mk/images/Osnovni_profionalni_kompetencii_MON.pdf

Fotoja 2. Ekipi shkollor inkluziv dhe ekipet inkluzive për nxënës

Protokolet e përshkruara në këtë udhëzues kanë të bëjnë para së gjithash me punën e EISH. Ekipi shkollor inkluziv formalisht është diçka e re në shkollat tona, megjithatë ekipet shkollore për lëmi të ndryshme nuk janë të reja, si dhe lëmia inkluzion në baza të ndryshme të të gjithë fëmijëve nuk është e re në shkollat e mira. Përveç drejtimeve për punën e EISH të cilat janë dhënë në këtë udhëzues, shkollat, nëse mendojnë se është e nevojshme mund të përpilojnë akte interne për rregullimin e punës së EISH.

Roli i ekipit shkollor inkluziv është që të punojë sistematikisht në pyetjet të lidhura me inkluzionin dhe në vënien e procedurave në zgjidhjen e problemeve të nxënësve me nevoja të veçanta arsimore në shkollë, të cilat do tu jenë të njohura të gjithëve në shkollë. Përmbajtja konkrete në punë të çdo ekipi shkollor inkluziv

do të varet nga specifikat e shkollës. Ekipi shkollor inkluziv bashkëpunon ngushtë me udhëheqësinë e shkollës, me bashkëpunëtorët profesional dhe me ekipet tjera/komisione në shkollë, puna e të cilave është që në një mënyrë është e lidhur me inkluzionin (si p.sh. me ekipin për integrimin ndëretnik, me punë me të talentuar, për vetëevaluimin, planifikimin zhvillimor e të ngjashme)

Përbërja e ekipit shkollor inkluziv është në përgjithësi e përcatuar me ligj dhe i përket nxënësit konkret: "... shkolla formon ekip inkluziv të përbërë nga pedagogu, përkatësisht psikologu i shkollës, arsimtari i nxënësit, prindi, përkatësisht kujdestari i nxënësit, defektologut nëse ka në shkollë edhe sipas nevojës mund të bashkangjitet edhe mjeku i nxënësit."¹⁷ Megjithatë, ajo duhet të kuptohet si përbërje minimale e EISH.

¹⁷ Ligji për arsim fillor, neni 51, pika 2, <http://www.mon.gov.mk/index.php/2014-07-24-06-34-40/zakoni>

Varësisht nga madhësia edhe organizimi i ekupeve tjera në shkollë, në përbërjen e EISH mund të merr pjesë edhe drejtori/zëvendësi i shkollës, më shumë se një arsimtar, profesionist i jashtëm për punë me nxënës me NVA (nëse shkolla ku nuk ka defektolog), më shumë se një prind. Domethënë, numri dhe përbërja e ekipit i cili do të funksiononte në një shkollë mund të mos jetë adekuate për një shkollë tjetër. Gjatë përzgjedhjes së anëtarëve të EISH duhet që në plan të parë të jenë qëndrimet pozitive të tyre në lidhje me inkluzionin dhe kompetencat e praktikave inkluzive. Ashtu do të sigurohet EISH të jetë senzitiv për të gjitha pyetjet të ndërlidhura me inkluzionin, kompetentë dhe i përgatitur për bashkëpunim me arsimtarët dhe të reagojë me kohë në vështirësitë me të cilat ballafaqohen nxënësit dhe bashkërisht të gjejnë zgjidhje.

Organizimi i punës së EISH është e rëndësishme për efikasitetin e punës. Në atë drejtim EISH duhet të vendos procedura për punën e sajë si p.sh. cilët aktivitete i ka në bazë të rregullt, si në ekipin vijnë informacione për nxënës me NVA, si komunikohet me udhëheqësinë e shkollës dhe me kolegët (mënyrat formale dhe joformale, komunikim elektronik dhe të ngjashme). EISH duhet të ketë vend të caktuar për mbledhje dhe kohë të caktuar për mbledhjet e rregullta.

Për punë më efektive të EISH duhet të caktohet udhëheqës/koordinator (i cili do t'i konvokojë mbledhjet), procesverbalisti (do të mbajë shënime dhe evidenca tjera nga takimet), ndërsa mirë është, nëse është e mundur, anëtarët të jenë të specializuar/ përgjegjës për pyetje të caktuara nga lëmia e inkluzionit (p.sh. punë me nxënës me pengesa, me të talentë, me probleme në sjelljet dhe të ngjashme).

Të punësuarit në shkollë duhet që me kohë të jenë të informuar me informacionet për mënyrën e punës së EISH të cilat janë relative për ata, me çka do të përmirësohet bashkëpunimi.

Përbërja e EISH mund të përcaktohet për 3 vjet (një cikël nga planifikimi zhvillimor) ose për një vit. Disa anëtarë të EISH janë të përhershëm (p.sh. defektologu ose bashkëpunëtorë tjerë profesional) derisa tjerët janë të ndryshueshëm, por edhe ata mundet dhe është mirë që në EISH të punojnë më shumë vite. Shkolla duhet të zgjedh mandat në një përbërje të EISH që përgjigjet në organizimin e përgjithshëm të punës në shkollë.

PJESA II

PROTOKOLET DHE INSTRUMENTET PËR PUNËN E EKIPIT INKLUZIV SHKOLLOR

Fusha 1. Përfshirja dhe kyçja e nxënësve

Sigurimi, përfshirja dhe kyçja e nxënësve në aktivitetet mësimore dhe jashtëmësimore është bazë e arsimit inkluziv.

Në pajtim me rregullativën ligjore dhe politikat inkluzive të shkollës EISH duhet të bashkangjitet në vënien e mekanizmave dhe në ndërmarrjen e aktiviteteve që do të sigurojnë përfshirje të të gjithë obliguesve shkollor. Ata kanë të bëjnë me regjistrimin e nxënësve në klasë të parë, mbajtja e nxënësve në shkollë gjatë gjithë arsimit fillor, sigurimi i kalimit adekuat në shkollë tjetër ose pranim të nxënësve nga ndonjë shkollë tjetër, si dhe në përkrahje në vazhdimin e shkollimit në shkollë të mesme.

Kushti i rradhës që të jetë arsimit inkluziv, është sigurimi i kyçjes dhe pjesëmarrjes së arsimtarëve në aktivitetet mësimore dhe jashtëmësimore sipas nevojave, mundësive dhe interesave të nxënësve. EISH përgatit protokole për sigurimin, kyçjen fillestare dhe përcjelljen e pjesëmarrjes së nxënësve në të gjitha aktivitetet në të cilat janë kyçur.

1.1. Përfshirja e nxënësve

Ekipi inkluziv në shkollë merr pjesë në përpilimin, evidentimin e aktiviteteve të cilat duhet të ndërmerren që të sigurohet përfshirja maksimale e nxënësve nga rajoni dhe pranimi i nxënësve edhe nga rajone tjera nëse ka kushte për ate. Bashkë me anëtarët për komisione dhe grupet punuese shkollore (si p.sh. komisioni për regjistrim të nxënësve) dhe me bashkëpunëtorët profesional i përpunon

procedurat të cilat realizohen dhe formularët të cilat mbahen për evidencë (shtojca 1/1).

1. Protokoli për regjistrim të nxënësve në klasën e parë (I)

Përfaqësues nga EISH janë anëtarë të komisionit për regjistrim në kl. të parë I dhe marrin pjesë në detektimin e përgatitjes për të nisur në shkollë, si dhe në identifikimin e nxënësve me NVA (shtojcat: 1/4-a, 1/4-b, 1/5)

Në intervistën / takimin e prindit me shërbimin profesional ose komisionin për regjistrim të nxënësve, prindi plotëson formular të besueshëm për prindër për historinë zhvillimore të nxënësit (shtojcat: 1/2, 1/3-a, 1/3-b)

- 1.1. EISH në bashkëpunim me bashkëpunëtorët profesional ndërmerr aktivitete të ndryshme (vizita të familjeve, kampanja, bashkëpunim me institucionet përgjegjëse, bashkësia vendore dhe të tjera) t'i përfshijë të gjithë nxënësit nga rajoni i vetë. Për ata mbahen shënime anekdotike për aktivitetet e ndërmarra për regjistrim të nxënësit të parregjistruar në shkollën fillore.
- 1.2. Për nxënësit të cilët nuk janë të regjistruar në shkollë, ndërsa sipas rajonizimit i takojnë rajonit të shkollës, bashkëpunëtorët profesional mbledhin të dhëna se a janë dhe në cilën shkollë janë regjistruar, nëpërmjet paraqitjes telefonike ose vizitive nëpër shtëpi. Sipas nevojës kërkohen informacione nga institucionet përkatëse. Prindërve të këtyre fëmijëve u japin për-

krahje që t'i tejkalojnë pengesat për rregjistrim dhe t'i rregjistrojnë fëmijët.

- 1.3. Komisioni për rregjistrim përgatit Raport për rregjistrimin e nxënësve në klasë të parë I, i cili duhet të përmbajë: Numër të obliguesve shkollor në rajonin e shkollës, të dhëna për rregjistrimin e nxënësve sipas gjinisë, përkatësisë etnike, arsimimin e prindërve dhe të ngjashme. Anëtarët e komisionit nga EISH kujdesen për pjesën e raportit i cili ka të bëjë me nxënësit me NVA.

2. Protokol për formimin e paraleleve nga klasa e parë

- 2.1. EISH merr pjesë në përgatitjen e rregullave për formimin e paraleleve gjatë së cilës i kushtohet kujdes inkluzionit për të gjithë nxënësit. Rregullat i shqyrton dhe i pranon këshilli i arsimtarëve.

Anëtarë të EISH detyrimisht janë të kyçur në formimin e paraleleve në kl. e parë I. Ata në veçanti kanë kujdes ndaj nxënësve me NVA që të jenë të kyçur sipas rregullativës normative dhe rekomandimeve pedagogjiko-psikologjike.

3. Protokol për përcjellje dhe zvogëlimin largimit nga shkolla

- 3.1. EISH nga burime të ndryshme (bashkëpunëtor profesional, kujdestarët e klasave, raporte nga këshilli i paraleleve dhe të ngjashme, merr informacione për nxënësit të cilët e kanë lëshuar shkollën.
- 3.2. EISH në bashkëpunim me bashkëpunëtorët profesional bën analizën e shkaqeve për lëshimin e shkollës, në veçanti për nxënësit me NVA dhe ndërmerr aktivitete për kthimin e nxënësve në shkollë.

4. Protokol për kalim në tjetër paralele

- 4.1. Si pjesë e procedurës për kalim në paralele tjetër EISH i shqyrton propozimet/kërkesat për transferim në paralele tjetër dhe jep rekomandime në interes më të mirë të nxënësit.

5. Protokoli për transferim të nxënësve nga një shkollë në shkollën tjetër

- 5.1. EISH përpiket që nxënësve me NVA që të mos transferohen në shkollë tjetër për shkak të vështirësive në punë me ata, për-

veç se kur të vlerësojë se ajo është më e mira në interes të nxënësit.

- 5.2. EISH për nxënësit me NVA i lëshon informacionet e rëndësishme për zhvillimin arsimor të nxënësit dhe është e gatshme për bashkëpunim të mëtutjeshëm me shkollën në të cilën transferohet nxënësi.
- 5.3. Gjatë pranimit të nxënësit me NVA nga shkollë tjetër EISH kërkon informacione për zhvillimin arsimor të deri atëherëshëm të nxënësit dhe i merr parasyshtë gjatë punës së mëtejshme me nxënësin.

6. Protokol për sigurimin e rregullshmërisë së nxënësve në mësim

- 6.1. EISH bashkëpunon me bashkëpunëtorët profesional në përgatitjen e procedurës për përcjelljen e rregullshmërisë së nxënësve dhe propozon strategji për rritjen e rregullshmërisë. Procedura përfshin:
  - Evidentimi i rregullshmërisë sipas: klasave/paraleleve, lëndët mësimore, nxënës me NVA, status social dhe arsimor të prindërve;
  - Analiza e rregullshmërisë dhe propozim masat për rritjen e rregullshmërisë (kur dhe çka ndërmer kujdestari i klasës, kur kyçen edhe bashkëpunëtorët profesional, gjatë së cilës kujdesen për realizimin e Programës për këshillim të prindërve të nxënësve në shkollat fillore) (Shtojca: 1/6)
  - Informimi i prindërve për sigurimin e rregullshmërisë në mësim. (Shtojca: 1/7).
- 6.2. Analiza e shkaqeve për mungesën nga mësimi e cila mund të bashkëngjies edhe mbledhjen e informacioneve plotësuese (biseda me nxënës, prind, kujdestar klase, pjesëmarrës). Shkolla duhet të përpilojë procedurë interne për qasje me nxënësit të cilët mungojnë një periudhë më të gjatë nga mësimi (Shtojca 1/8).
- 6.3. Ndërmarrja e aktiviteteve konkrete të cilat sigurojnë rritjen e rregullshmërisë:
  - Informimi i prindërve;
  - Lëvdatat publike për nxënësit e rregullt;
  - Biseda të nxënësve me pedagogun dhe psikologun e shkollës;
  - Mësim plotësues i detyrueshëm;
  - Bashkëpunim me institucionet përgjegjëse dhe bashkësinë vendore.

1.2. Kyçja dhe pjesëmarrja e nxënësve në mësim, në aktivitetet jashtëmësimore dhe aktivitet e lira

Shkolla inkluzive përpiqet, që përveç kyçjes në mësim, të gjithë nxënësit të jenë të kyçur edhe në aktivitetet jashtëmësimore dhe të lira, në pajtim me potencialin dhe interesin e tyre.

1. Protokol për sigurim të kyçjes së nxënësve në aktivitetet jashtëmësimore

- 1.1. EISH merr pjesë në përpilimin e procedurave për informim dhe këshillim të nxënësve për kyçjen e tyre në aktivitetet jashtëmësimore dhe të lira, para së gjithash për nxënësit me prirje, nxënësit me NVA dhe nxënësit nga grupet e marginalizuara.
- 1.2. EISH bën analiza, në bazë të mbikqyrjes së të dhënave të mbledhura, për kyçjen në aktivitetet jashtëmësimore dhe të lira të nxënësve me prirje, nxënësit me NVA dhe nxënësit nga grupet e marginalizuara, më së paku dy herë në vit (në fillim të çdo gjysmëvjetori) dhe nëpërmjet aktiviteteve nëse nuk është siguruar kyçje adekuate (çdo nxënës të kyçet në më pak se një aktivitet jashtëmësimit) (Shtojca 1/9).

2. Protokoli për përcjelljen e pjesëmarrjes së nxënësve me NVA dhe nxënësit nga grupet e marginalizuara në mësim dhe aktivitetet jashtëmësimore

- 2.1. Sipas nevojës, anëtarët e EISH bashkërisht me bashkëpunëtorët profesional e ndjekin aktivitetin e nxënësve me NVA dhe të nxënësve të marginalizuar në mësim. Për ate qëllim mund të shfrytëzohen instrumentet ekzistuese për përcjellje të mësimin ose të përgatitjes specifike në varësi nga qëllimi i përcjelljes. Njohuritë evidentohen dhe shpërndahen me EIN. (Shtojca 1/10)

SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 1

Shtojca 1/1. PROCEDURA PËR REGJISTRIM TË NXËNËSVE NË KLASË TË PARË

1. Në klasë të parë regjistrohen nxënës të cilët deri në fund të vitit kalendarik të cilët do t'i mbushin gjashtë vjet.
2. Pas kërkesës me shkrim të prindit dhe mendimit të pedagogut ose psikologut, fëmija mund të regjistrohet në klasë të parë edhe nëse mbush gjashtë vjet deri më 31 janar.
3. Regjistrimin e fëmijës në klasë të parë për një vit mund ta anulojë institucioni shëndetësor, pas kërkesës së prindit. Institucioni shëndetësor jep mendim se a është fëmija i përgatitur për vajtje në shkollë.
4. Fëmijët në klasën e parë regjistrohen në muajin maj për vitin e ardhshëm shkollor.
5. Rregjistrimin e fëmijëve e bën komisioni i përbërë nga pedagogu ose psikologu dhe arsimtarë klasor. Në punën e komisionit merr pjesë edhe një përfaqësues nga ekipi inkluziv shkollor.
6. Komisionin për rregjistrim në klasë të parë e formon drejtori i shkollës.
7. Komisioni për rregjistrim bën përgatitje dy javë më parë para se të filloj rregjistrimi, edhe ate:
  - përgatit plan për regjistrim të nxënësve (dita, koha, hapësira dhe materiale didaktike);
  - përgatit instrument për vëzhgim të nxënësit, pyetësor për prindër, ftesë për prind, kërkesë për regjistrim nga rajon tjetër, kërkesë për regjistrim të të lindurve deri më 31 janar, deklarata për vërtetim të vendit të banimit, lajmërim për regjistrim të fillestarëve;
  - realizon bashkëpunim me institucionet e afërta për përkujdesjen ndaj nxënësve nga mosha parashkollore dhe lëshon ftesa për prindërit e nxënësve nga rajoni i vetë;
  - shpall lajmërim për rregjistrim të nxënësve në klasë të parë në vende të dukshme në bashkësinë vendore (Kopshte, Institucione arsimore, Posta, Barnatore dhe të ngjashme.);
  - realizon bashkëpunim me shërbimet përgjegjëse të komunës të cilat mbajnë evidencë të fëmijëve nga rajoni të cilët janë për regjistrim në klasë të parë.
8. Komisioni formon grupe dhe i vëzhgon fëmijët të cilët regjistrohen në klasë të parë.
9. Komisioni mban evidencë për fëmijët e rregjistruar dhe jep informacion deri te drejtori i shkollës, Inspektorati arsimor - MASH dhe Komuna.
10. Komisioni e njofton prindin për të cilin ka lëshuar kërkesë me shkrim për rregjistrimin e fëmijës nga rajoni tjetër, dhe a është pranuar fëmija më së voni deri në dy javë pasi të ketë kaluar rregjistrimi.

Shtojca 1/2. TË DHËNA PËR NXËNËSIN

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____

Data, vendlindja: _____, nacionaliteti: _____

Nënshtetësia: _____, adresa ku jeton: _____

TË DHËNA PËR PRINDËT		NËNA	BABAI
Emri dhe mbiemri			
Viti, vendlindja			
Arsimimi			
Tel.	Shtëpi		
	Në vend të punës		
	Celulari		

Fëmija jeton me:
 dy prindër, me një prind (cili) _____, me kujdestar (cili) _____
Prindët:
 jetojnë bashkërisht, të shkurorëzuar/të ndarrë, njëri prind ka vdekur (cili) _____
Kushtet banesore të familjes:
 shtëpi personale, me qira, banesë personale, tjetër _____
Fëmija për mësim ka:
 dhomën e vet për mësim, vend të veçantë në dhomën e përbashkët

A jeni shfrytëzues i ndihmës sociale: po, jo

Fëmija shkruan me: dorën e majtë, dorën e djathtë, shërbehet me të dy duart

GJENDJA SHËNDETËSORE E FËMIJËS	*alergji nga
	* sëmundje kronike
	*i operuar
	*tjetër

 Fëmija ka përjetuar traumë fizike (lëndim, fatkeqësi). Nëse R, tregoni se çka dhe në cilin vjet të jetës. _____

 Fëmija ka përjetuar traumë psikike (si p.sh. vdekje e ndonjë personit të afërt, zënkë familjare, agresivitet ndërmjet prindëve, fatkeqësi komunikacioni, etj.). Nëse , tregoni se çka dhe në cilin vjet të jetës _____

Të folurit te fëmija është:

i zhvilluar, ka shmangie (belbëzim), shqiptim jo i rregullt i tingujve të caktuar, anashkalim i disa tingujve në fjalë, ndërrimi i disa tingujve të caktuar

Të dëgjuarit te fëmija është _____

A ka fëmija probleme me adaptimin në bashkësi të re? PO JO

A është fëmija i pavarur gjatë veshmbathjes? PO JO

A është fëmija i pavarur gjatë të ushqyerit? PO JO

Cili fëmijë është me rradhë? _____

Fëmija vizitonte çerdhen, në periudhë prej _____ vjetësh në çerdhe. _____

_____

Fëmija nuk ka ndjekur çerdhe fëmijësh.

Fëmija do të ndjek: mësim klasik, qëndrim të vazhdueshëm (mësim tërëditor), mësim klasik me qëndrim tërëditor.

Data _____

Prindi _____

Shtojca 1/3-a.

FORMULAR I BESUESHËM PËR PRIND PËR HISTORIKUN ZHVILLIMOR TË NXËNËSIT

Vërejtje:

Gjatë rregjistrimit të nxënësit kërkohen vetëm informatat që janë shënuar me * . Informatat tjera mund të mblidhen për fëmijët te të cilët do të paraqitet nevoja gjatë shkollimit të tyre.

* Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____ * Gjinia: _____

* Datëlindja: _____ Klasa: _____ * Formularin e plotëson: _____

* Lidhja me nxënësin: _____

* Adresa: _____ * Numri i telefonit: _____

INFORMATA PËR PRINDËT/KUJDESTARËT:*** Nxënësi jeton me:**

Nënë Babain Njerkën Njerkun Tjetër: _____

* **Prindët janë:** Në martesë/bashkësi jashtëmartesore Të ndarë Të shkurorëzuar
 tjetër _____

* Përmendni të GJITHA të rriturit dhe fëmijët që jetojnë në shtëpi të njëjtë, si dhe lidhja e tyre me nxënësin:

Emri	Mosha	Lidhja
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

* Tregoni gjuhën që flitni në shtëpi dhe çfarëdo shprehje dhe rregulla, të cilat mundet të ndikojnë ndaj mësimnxënies së nxënësit _____

INFORMATA ARSIMORE:

Numëroni emrat e institucioneve arsimore/shkollave të cilat i ka ndjekur fëmija juaj në të gjitha etapat arsimore të përmendura më poshtë, detajet e rëndësishmepër përparimin e fëmijës në ta (në aspektin social, në aspektin arsimor, në aspektin shëndetësor, testime, ngecje dhe ngjashëm).

*Çerdhe:
Nga klasa e parë deri në klasën e tretë :
Nga klasa e katërt deri në klasën e gjashtë:
Nga klasa e shtatë deri në klasën e nëntë:

A ka mësuar fëmija juaj sipas çfarëdo programi individual arsimor? A ka patur përkrahje plotësuese dhe ndihmë nga persona tjerë profesional jashtë shkollës? Nëse ka punuar, me cilin dhe sa kohë?

- Përkrahja në mësim _____,
- përkrahje emocionale _____,
- të shprehurit dhe gjuha _____,
- orë private _____,
- programe tjera (kurse) _____.

Fëmija juaj a ka:

- përsëritur vitin, Numri i përsëritjeve _____, Është ç'rregjistruar nga shkolla,
- Numri i ç'rregjistrimeve _____.

Përshkruani përparimin e fëmijës suaj që e ka përjetuar në shkollë.

---

*Numëroni anët e forta dhe të dobëta të nxënësit.

Shënoni ato fusha për të cilat mendoni se kërkojnë përkrahje plotësuese arsimore te nxënësi.

Shkathtësi komunikative të shkruara

- vështirë kap shënime/shënon, ka shkrim të dobët, komunikim i dobët me shkrim,
- ngadalë i kryen detyrat.

Shkathtësi vizuale

- vështirë lexon me zë, vështirë shkruan tekst, përsëritet në lexim ose shkrim.

Shkathtësitë e dëgjimit

- vështirë ndjek udhëzime, ka shkathtësi të vobekëta verbale, të shprehur të vobekët/artikulim, lehtë e humb vëmendjen, ka probleme me leximin.

Shkathtësi/organizative për mësim

- shprehi të dobëta pune, paorganizim, nuk arrinë ti kryen detyrat,
- mungesa e motivimit, nuk mund të fillon/të mbahet në detyrën

Shkathtësi sociale

- vështirësi në raportet e ndërsjellta, hiperaktivitet, jo kulturë / pa edukatë,
 sjellje e ç'rregulluar/ i shqetësuar, vetëbesim i dobët, nuk bashkëpunon.

Shënoni ato fusha arsimore për të cilat mendoni se fëmija juaj ka nevojë për ndihmë arsimore.

Shkathtësi gjuhësore

- shkrim i dobët shprehës, gramatikë dhe strukturë e dobët e fjalës,
 përdorim jo i rregullt i shkronjës së madhe dhe shenjave interpunktive.

Lexim

- shqiptim i rëndë i shkronjave dhe tingujve, dobët kupton, vështirë mëson, njohja e dobët e shkronjave, ju largohet leximit të revistave, librave.

Matematikë

- nuk i din operacionet themelore, nuk zbaton shkathtësitë matematikore për kohë, para, matje, nuk i kupton detyrat tekstuale, ka vështirësi me detyra më të ndërlikuara matematikore.

Shkenca shoqërore

- vështirë lexon tekst dhe test, ka vështirësi në të kuptuarit e koncepteve, vështirë mban mend fakte dhe ngjarje.

Shkenca natyrore

- vështirë lexon tekst dhe test, ka vështirësi në të kuptuarit e koncepteve, vështirë mban mend dhe vështirë zbaton përmbajtjet ose shkathtësitë e mësuara

Përshkruani vështirësitë eventuale me detyrat e shtëpisë?

A keni ndonjë propozim me çka do ti ndihmonit shkollës që ti dal në ndihmë fëmijës suaj për nevoja arsimore?

PYETJE NGA DOMENI I SJELLJES “JOPËRKATËSE”

Përmendni specifika të çfarëdoshme të sjelljes.

Cilat strategji janë përdorur në raport me këta pyetje specifike? A ishin të suksesshme?

- Vërejtje gojore: _____, Pauza: _____
 Menjanimi i privilegjeve: _____, Shpërblime: _____
 Dënim fizik: _____, Pajtimi me fëmijën: _____
 Shmangia nga fëmija: _____

Shënoni se çka nga pohimet e përmendura ka të bëjë me fëmijën Tuaj:

- shpesh refuzon të bën ate që i është thënë.
- bën ate që i thuhet – zakonisht pas thënies së parë.
- duhet të rikujtohet që të bëjë ate siç i është thënë.
- duhet shpesh të rikujtohet që të bëjë ate që kërkohet nga ai.

Komentet: _____
 _____

Numëroni, në rast se ka, shkaqet për brengosje në lidhje me shkathtësitë sociale të fëmijës suaj: _____
 _____

A është propozuar deri më tani në çfarëdo trajtimi në raport me shëndetin mental? Nëse po, nga kush, ku dhe sa shpesh?

Komentet: _____
 _____

A ka qenë i nënshtruar fëmija juaj në 12 muajt e fundit në ndonjërin nga situatat vijuese të stresit?

- Ndarja e prindëve, Vdekje në familje, Ndërrimi i vendit të punës së prindit,
- Prind të shkurorëzuar, Sëmundje në familje, Ndërrimi i shkollës,
- Fatkeqësi familjare, Shpërngulja e familjes, Probleme financiare në familje,
- Tjetër: _____

HISTORIKU ZHVILLIMOR

Vlerësoni sa më afër që mundeni, në cilën moshë fëmija juaj:

- U ul pavarësiht _____, Zvarritej _____, U ngrit në këmbë duke u mbështetur _____,
- Filloi të ec i pavarur _____, I shqiptoi fjalët e para _____, Shqiptoi fjali të rëndomta _____.

**A kishte fëmija juaj probleme me të ushqyerit? _____
 gjumin? _____**

**Nëse fëmija juaj ka patur ose ka probleme me të folurit, ju lutemi sqaroni: _____
 _____
 _____**

HISTORIKU MJEKËSOR

**Përshkruani gjendjen momentale shëndetësore: _____
 _____
 _____**

**Nëse fëmija juaj ka çfarëdo pengese fizike, sqaroni plotësisht: _____
 _____
 _____**

**A vuan (ose a ka vuajtur) fëmija juaj nga ndonjë sëmundje kronike? (si p.sh. astma, diabeti, sulme, sëmundje zemre), nëse përgjigjja është Po-sqaroni. _____
 _____
 _____**

A ka qenë fëmija juaj i nënshtruar lëndimeve, operacioneve ose sëmundjeve (për shembull: lija, pneumonia, shyta, plagë të mëdha, thyerje eshtrash, lëndime të kokës, operimi i bajameve, operimi i zorës së verbër, e tjerë), nëse përgjigjja është Po-sqaroni. _____

Shënoni si ka:

Të dëgjuarit: Shkëlqyeshëm Mirë Dobët

Shikimin: Shkëlqyeshëm Mirë Dobët

A kanë qenë të kontrolluara së shpejti shikimi dhe dëgjimi i fëmijës suaj nga ana e specialistit? Nëse përgjigjja është Po, kur, ku dhe nga kush? _____

A e dini ose dyshoni për përdorimin e alkoholit, cigareve ose drogës? Sqaroni. _____

A ekziston histori e keqpërdorimit seksual? _____

A ka fëmija juaj probleme me gjumin?

Nuk ka, Vështirë e ze gjumi, Flen me ndërprerje, Zgjohet shumë herët, Tjetër: _____

A ka fëmija juaj ndonjë lloj alergjie? Nëse përgjigjja është po, sqaroni: _____

A pranon fëmija juaj rregullisht terapi? Nëse përgjigjja është po, sqaroni për çfarë lloji të ilaçit bëhet fjalë dhe çfarë doze pranon: _____

A ekziston ndonjë shqetësim për motorikën e butë dhe të madhe të fëmijës suaj? _____

A ekziston në familjen tuaj historiku i:

Probleme vizuale, Probleme me dëgjim, Probleme me të folurit,

Pengesave mentale, Sulme ose konvulziona, Sëmundje të zemrës,

Probleme emocionale, Vështirësi me leximin.

Sqaroni: _____

Data: _____

Formularin e pranoi: _____

Shtojca 1/3-b. TË DHËNA PËR NXËNËSIN (Formular i besueshëm për prind/kujdestar)

Emri dhe mbiemri i nxënësit _____

Data dhe vendlindja _____, Nacionaliteti _____,

Nënshtetësia _____, Adresa ku jeton _____

- fëmija ka problem me adaptimin në mjedis të ri,
 fëmija është i pavarur gjatë veshmbathjes,
 fëmija është i pavarur gjatë të ushqyerit,
 fëmija jeton me të dy prindët (jeton me _____),
 cili fëmijë është me rradhë? _____,
 fëmija nga ndjekur çerdhen për fëmijë (sa kohë dhe në cilën çerdhe) _____

Fëmija ka problem me:

- të pamurit, dëgjimin, të folurit, motorikë të vështirësuar, alergji të _____,
 diabetes, epilepsi, sëmundje kronike, sëmundje të rëndë,
 më parë është operuar ose diçka tjetër për të cilën duhet që të informohemi _____

A do të ndjek fëmija juaj qëndrim ditor (rrethoni): PO JO

Të dhëna për të ëmën

Emri dhe mbiemri i nënës _____

Data dhe vendlindja _____, arsimimi _____

Telefoni- Cel. _____ Shtëpi _____ Në punë _____

Të dhëna për babain

Emri dhe mbiemri i babait _____

Data dhe vendlindja _____, arsimimi _____

Telefoni- Cel. _____ Shtëpi _____ Në punë _____

Statusi bashkëshortor Prindët e fëmijës: jetojnë sëbashku, të shkurrëzuar, Tjetër _____**Statusi social**

Numri i anëtarëve në familje _____

Kushtet materiale: mirë, kënaqshëm, pakënaqshëm Shfrytëzues i ndihmës sociale, Fëmija ka dhomën e vet

Mendojmë se është në dobi të fëmijës për familjen tonë duhet ta potencojmë edhe me sa vijon (në rast se ka edhe ndonjë të dhënë) _____

Data: _____

Prindi: _____

Shtojca 1/4-a. LISTA PËR NDJEKJEN E SJELLJES SË FËMIJËS GJATË RREGJISTRIMIT NË KLASË TË PARË

Emri dhe mbiemri: _____

I. Komunikimi i fëmijës me të pranishmit/ndarja nga prindi Pavarësisht, Me bindje, Nuk ndahet / nuk komunikon

Vërejtje: _____

II. Paradituri

	Pavarësisht	Me ndihmë	Nuk arrinë	Vërejtje
1. Vëren dallime				
2. Rradhit gjësendet sipas madhësisë				
3. Njeh ngjyrat				
4. Njeh dhe i rradhit stinët e vitit				
5. Orientimi në hapësirë për lartë dhe poshtë				
6. Orientimi në hapësirë për para dhe pas				
7. Orientimi në hapësirë për majtas dhe djathtas				
8. Shpjegimi sipas fotografisë	Përgjigje me po dhe jo	Tregon me fjalë	Nuk tregon	Vërejtje
9. Njeh shkronjat	Nuk njeh	Deri më 10 shkronja		Vërejtje

III. Lateralizimi Nxënësi është: i djathtë, i majtë (mëngjarash), shërbehet me të dy duart

Vërejtje: _____

Shtojca 1/4-b. NDJEKJA E SJELLJES SË FËMIJËS GJATË RREGJISTRIMIT

_____ data: _____

(Emri, emri i babës dhe mbiemri)

Rekomandimi nga ndjekja: _____

SJELLJA NË MJEDIS			
		✓	Vërejtje
1	Lirisht lëviz nëpër dhomë		
2	Qëndron vetë te prindët		
3	Kohë pas kohe shkon te prindët		
4	Qëndron vetë, anash		
5	Nuk dëshiron asesi të qëndron në dhomë		

SJELLJA NDAJ FËMIJËVE TJERË			
		✓	Vërejtje
6	Ju ofrohet fëmijëve të tjerë		
7	Bisedon me fëmijët e tjerë		
8	Ju a merr lojrat, materialet		
9	Ju a jep lojrat, materialet		
10	Dëshirojnë të luajnë sëbashku		
11	Dëshiron të lozë vetë		

SJELLJA NDAJ MJETEVE DIDAKTIKE			
		✓	Vërejtje
12	Vetëm i prek, shikon		
13	I shfrytëzon me kujdes		
14	I hudh, nuk ka kujdes me ta		
15	Ka iniciativë të bën diçka		
16	Nuk bën asgjë		

SJELLJA NDAJ PRINDIT			
		✓	Vërejtje
17	Vazhdimisht është me prindin		
18	Nuk ka nevojë nga prindi		
19	Kërkon që sëbashku të luajnë, punon		
20	Kërkon ndihmë në përgjigjet		
21	Kërkon leje që të përgjigjet		
22	I injoron (nëse i drejtohen)		

SJELLJA NDAJ TË PANJOHURËVE			
		✓	Vërejtje
23	Lirisht komunikon		
24	Turpërohet		
25	Nuk dëshiron të komunikojë		
26	I kryen detyrat		
27	Nuk i kryen detyrat		
28	Vetë fillon bisedën		

SJELLJA E PRINDIT (ndaj fëmijës)			
		✓	Vërejtje
29	Vazhdimisht e vëzhgon, përcjell fëmijën		
30	E ndjek koh pas kohe		
31	Vazhdimisht e nxit të luan, punon		
32	Kohë pas kohe e nxit		
33	I sygjeron përgjigje		
34	Ia plotëson përgjigjet		
35	I mohon përgjigjet e fëmijës		
36	Sipas nevojës i ndihmon fëmijës		
37	Nuk i ndihmon fëmijës edhe kur duhet		

TË FOLURIT			
		✓	Vërejtje
38	Shqiptimi i drejtë i të gjitha tingujve		
39	Belbëzon		
40	Në mënyrë të drejtë formulon fjali		
41	Përgjigjet me pak fjalë		
42	Përgjigjet vetëm me po/jo		
43	Fjalor të vobekët		
44	Nuk e njeh gjuhën mësimore		
45	Pjesërisht e din gjuhën mësimore		

PYETJE PËR FËMIJËN:		
1	Si quhesh?	
2	Sa vjet i ke?	
3	Kur e ke ditëlindjen?	
4	A ke vëlla/motër?	
5	A janë më të moshuar/ më të vegjël se ti?	
6	Ku jeton?	
7	Me cilin luajsh më tepër në shtëpi?	
8	Cilat lojra i ke më të preferuara?	
9	Cilat i ke lodrat më të preferuara?	
10	Çka shikon më tepër në televizion?	
11	A luan me kompjuter?	
12	Çka bën gjatë ditës?	
13	A ke gjysh/gjyshe? Ku jetojnë	
14	A ke udhëtuar me tren / aeroplan?	
15	Ku dëshiron të shkojsh në shetitje?	
16	A ke udhëtuar në vend tjetër?	
17	A dëshiron të shkojsh në shkollë?	

Shtojca 1/5. MENDIMI I PEDAGOGUT, PSIKOLOGUT DHE DEFECTOLOGUT PËR RREGJISTRIMIN E FËMIJËS

Në bazë të nenit 47 dhe 48 nga Ligji për arsim fillor

(Gazeta zyrtare nr. 103 nga 19.08.2008) SHFK „_____“ jep:

M E N D I M**për rregjistrim të fëmijës në klasë të parë**

Emri dhe mbiemri i fëmijës: _____

Data dhe vendlindja: _____

Mendimi për fëmijën jepet në bazë të observimit të fëmijës gjatë kohës së regjistrimit, bisedës me prindin dhe posedimit të dokumentacionit të fëmijës.

Mendimi jepet në bazë të fushave vijuese: pjekuria emocionale dhe sociale, komunikimi, të folurit, aftësitë gjuhësore, relacionet, grafomotorika, zhvillimi kognitiv, dhe njohuritë e përgjithshme.

Mendimi i pedagogut:

Mendimi i psikologut:

Mendimi i defektologut:

Shtojca 1/6. RREGULLSHMËRIA NË MËSIM

Emri dhe mbiemri i nxënësit	Periudha e kualifikimit	Rregullshmëria				Masat e ndërmara				Përmirësimi i rregullshmërisë		
		Mungesat e arsyeshme	Mungesat pa arsye	Gjithsej	Mesatarisht në ditë	Bisedë me Nxënësin	Prindin	Këshillime me prind	Tjera	Ka	Nuk ka	
	Tremujori I											
	Tremujori II											
	Tremujori III											
	Tremujori IV											
	Gjithsej:											
	Tremujori I											
	Tremujori II											
	Tremujori III											
	Tremujori IV											
	Gjithsej:											
	Tremujori I											
	Tremujori II											
	Tremujori III											
	Tremujori IV											
	Gjithsej:											

Përgatiti: _____

Shtojca 1/7. INFORMIMI I PRINDIT PËR RREGULLSHMËRINË NË MËSIM

SHFK _____

Drejtori: _____

Telefoni për kontakt: _____

INFORMIM

Deri te _____ prind/kujdestar i nxënësit
 _____ i klasës _____.

I/e nderuar

Ju informojmë se fëmija Juaj nga periudha _____

 jorregullisht / nuk ka ndjekur mësimin.

Ju lutemi të vini në bisedë me kujdestarin e klasës dhe bashkëpunëtorët profesional në afat prej tre ditëve pas pranimi të këtij informimi, në periudhë nga ora ___ deri në ora ___ .

Në të kundërtën do të jemi të detyruar të veprojmë në pëlqim me rregullativën ligjore.
 (Fletëparaqitje në Inspektoratin arsimor-komunal pas së cilës vijon fletëparaqitja deri te gjykata për kundërvajtje dhe dënime me para).

Data/Vendi:

_____

Bashkëpunëtori profesional:

_____

Shtojca 1/8. PROCEDURA PËR RREGULLIMIN E TË MUNGUARIT TË NXËNËSIT

1. Kujdestari i klasës rregullisht shënon të munguarit e nxënësit në ditarin e klasës.
2. Kujdestari i klasës duhet të siguron informata pse dhe ku është nxënësi që mungon -nëpërmjet të vërtetimit mjekësor ose deklaratës së dhënë nga prindi ose farefisi i afërt i nxënësit.
3. Për nxënësin i cili ka bërë më tepër se dhjetë mungesa të paarsyeshme ose njëqind mungesa të arësyeshme realizohet procedurë për këshillim të prindërve dhe procedurë për këshillim të nxënësve, sipas Ligjit për arsim fillor.
4. Në rast se nxënësi mungon pa ndërprerë tridhjetë ditë pune, kujdestari i klasës para se të përfundon dita e tridhjetë nga të munguarit e paparalajmëruar, e informon (gojarisht ose me shkrim) prindin e nxënësit se do të paraqitet deri në inspektorin arsimor.
5. Arsimitari klasor ose kujdestari i klasës e informon bashkëpunëtorin profesional për mungesat dhe i dorëzon të dhënat e plota për nxënësin dhe prindin.
6. Bashkëpunëtori profesional dorëzon fletëparaqitje për prindin deri te inspektorati arsimor përgjegjës dhe e informon kujdestarin e klasës për datën e paraqitjes.
7. Kujdestari i klasës e shënon datën e paraqitjes të nxënësi përkatës (te vendi përkatës i të dhënave në ditar).
8. Nga data e paraqitjes së prindit deri te inspektori arsimor, nxënësi shënohet si jo prezent vetëm njëherë në javë (vetëm ditën e Hënë, në vërejtje).

* Nxënësi i cili mungon dhe për të cilin kemi informata se gjendet jashtë shetit ose nuk ka qenë prezent edhe vitin e kaluar shkollor, nuk i shqiptohet masë pedagogjike.

* Ai nxënës i cili nuk ndjek mësimin më së paku një të tretën e fondit të orëve mësimore për shkak të sëmundjes ose shkaqeve të arësyeshme ose paarsyeshme, konsiderohet si i panotuar dhe në fund të vitit shkollor jep provimin klasor .

* Nxënësit i cili ka përfunduar 16 vjet i ndërpritet obligimi për arsim fillor të rregullt me përfundim të vitit shkollor. Këshilli arsimor sjell vendim për ndërprerjen e obligimit të nxënësit për arsim fillor të rregullt. Arsimitari klasor dhe kujdestari i klasës obligohet t'a informon prindin për vendimin e sjellur (gojarisht ose me shkrim) dhe pastaj e udhëzon prindin ta regjistrojë fëmijën në shkollë fillore për të rritur me qëllim që ta vazhdon arsimimin e tij si nxënës i moshuar.

Shtojca 1/9. PËRFSHIRJA NË AKTIVITETET JASHTËMËSIMORE TË NXËNËSVE ME NVA

Aktivitetet e realizuara jashtëmësimore në shkollë: _____

(Përmendni të gjitha aktivitetet në shkollë: çfaqje shkollore, aksione punuese, aksione ekologjike, TV emisione, aktivitete projektuese dhe aktivitete tjera (sport, vizita, punëtori, aksione humanitare, ekspozita,...)

Emri dhe mbiemri i fëmijës me NVA	Klasa.	Aktivitete në të cilat është kyçur nxënësi:
1.		
2.		
3.		
4.		

Shtojca 1/10 KYÇJA DHE PJESËMARRJA NË MËSIM, AKTIVITETE JASHTËMËSIMORE DHE AKTIVITETE TË LIRË TË NXËNËSVE ME NVA Periudha: tremujori i parë, gjysmëvjetori, tremujori i tretë, fundi i vitit

Numri rendor	Emri dhe mbiemri i nxënësit	Prezenca në mësim (Mungesat)	Pjesëmarrja në aktivitetet jashtëmësimore (titulli dhe data)	Pjesëmarrja në aktivitetet e lira të nxënësve (titulli dhe data)

Arsimtari klasor/kujdestari i klasës: _____

Bashkëpunëtori profesional (për evidencë sumative): _____

Fusha 2. Planifikimi i punës edukativo - arsimore

Ekipi inkluziv shkollor bashkangjitet në të gjitha llojet e planifikimit zhvillimor vjetor dhe planifikimet afatshkurtëra me qëllim që në fazën e planifikimit, të sigurohet qasje inkluzive në punën e gjithmbarshme në shkollë. Ekipi inkluziv në shkollë, në partneritet me personelin tjetër nga shkolla, e shfrytëzon dijen e vetë të krijon ambient për mësim dhe të siguron material adekuat për mësim dhe zhvillim optimal të të gjithë nxënësve.

2.1. Planifikimet zhvillimore dhe vjetore në shkollë

1. Protokol për përkrahje dhe përgatitje të planifikimit zhvillimor të shkollës

- 1.1. Anëtarët e EISH i analizojnë të dhënat nga vetëevaluimi, nga aspekti i inkluzionit të shkollës dhe propozojnë qëllime afatmesme dhe aktivitete për përmirësim të inkluzionit.
- 1.2. Anëtarë të EISH marrin pjesë (re)formulimin e vizionit dhe misionit të shkollës që ata të tregojnë karakterin inkluziv të shkollës.

2. Protokol për pjesëmarrje dhe përgatitjen e programit vjetor për punë

- 2.1. Në bazë të analizës për inkluzionin në punë të vitit shkollor të mëparshëm, EISH propozon aktivitete për përmirësimin e saj (si p.sh. sigurimi i resurseve, trajnime, ndryshime të politikave shkollore dhe të ngjashme.)
- 2.2. Anëtarë të EISH japin sygjerime drejtorit dhe bashkëpunëtorëve profesional në planifikimet e tyre që të kyçen edhe aktivitete për sigurim të shkollës inkluzive.
- 2.3. EISH përgatit programë vjetore të veten për punë dhe plan akcionar. (Shtojca: 2/1, 2/2). Ata mund t'i përmbajnë këto aktivitete:
  - Sigurimi i kushteve për realizim më të mirë të procesit arsimor i cili do t'u përgjigjet nevojave të të gjithë nxënësve;
  - Pjesëmarrje në adaptimin e hapsirës shkollore në mënyrë adekuate në plotësimin e nevojave të veçanta arsimore;

- Identifikimi i nevojave të veçanta për nxënësit/ përpunimi i profilit pedagogjik të nxënësit;

- Bashkëpunim me ekipet inkluzive nga shkollat tjera në drejtimin e mbledhjes së të dhënave dhe informacioneve për nxënësit;

- Udhëheqja e dosjes për nxënësit me nevoja të veçanta arsimore;

- Përkrahja e arsimtarëve gjatë punës me nxënës me nevoja të veçanta arsimore;

- Sigurimi i ndihmës për arsimtarët për përmirësimin e kushteve për punë pa pengesa me nxënësit me nevoja të veçanta arsimore;

- Organizimi/realizimi i trajnimeve interne për arsimtarët të cilët punojnë me nxënës me nevoja të veçanta arsimore;

- Ndihmë gjatë përpunimit të programës individuale arsimore (PIA) dhe përgatitje të përcjelles së efekteve nga PIA;

- Ndihmë arsimtarëve dhe nxënësve me nevoja të veçanta arsimore gjatë realizimit të mësimin në shkollë dhe jashtë saj;

- Bashkëpunimi me institucionet profesionale, me shoqata, me vetëqeverisjen lokale;

- Përgatitja e raporteve nga prindërit për masat të cilat janë ndërmarrë dhe realizohen gjatë realizimit të arsimit të nxënësve me nevoja të veçanta arsimore;

- Bashkëpunimi me prindërit e nxënësve me PIA si dhe me persona të tjerë me propozim të prindërve.

2.2. Përkrahja në planifikimin e mësimin

EISH përpiket gjatë planifikimit të mësimin dhe të mësuarit duhet që më parë të ketë parasyshë se për shkak të karakteristikave të ndryshme të nxënësve do të ketë nevojë nga diferencimi dhe individualizimi edhe atë në masë më të madhe të mundshme dhe duhet të jetë që më parë e planifikuar.

EISH përpiket që gjatë planifikimit të mësimin, të aktiviteteve jashtëmësimore dhe aktiviteteve të lira që të ketë kujdes për inkluzionin e të gjithë nxënësve në pajtim me veçantitë e tyre.

Gjatë planifikimit të mësimit dhe qëllimet e programeve mësimore nuk ndryshohen (përveç për nxënësit me PIA), derisa përmbajtjet, metodat e rekomanduara, format dhe rezultatet e pritshme mund të jenë ashtu që të: zgjerohen, thellohen, modifikojnë, minimizojnë, përshtaten me paranjohuritë dhe mundësitë e grupeve të nxënësve ose një nxënësi. Gjatë kësaj duhet të respektohen principet e diferencimit dhe individualizimit të procesit mësimor.

1. Protokol për përkrahje të planifikimeve të arsimtarëve

1.1. - Anëtari i EISH merr pjesë në takimet profesionale, në të cilat shqyrtohen/pranojnë model/dhe në planifikime të mësimit dhe përpiqet që në të jetë e dukshme qasja diferencuese (diferencimi sipas detyrës, sipas përkrahjes dhe/ose sipas rezultateve), si dhe refleksioni për të arriturat e pritura, rezultatet për grupe të ndryshme të nxënësve, të cila do të kenë parasyshë gjatë planifikimit të aktiviteteve të ardhshme. Ajo në veçanti duhet t'i përket tematikës (procesi-ve) – planifikim afatmesëm dhe planifikim për orën mësimore (Shtojca: 2/3-a 2/3-b).

- Instrumentet për vlerësim të kualitetit të planifikimeve në nivel të shkollës, të cilat i shfrytëzojnë bashkëpunëtorët profesional, gjithashtu, duhet të mbahet evidencë se a është dhe sa është i sukseshëm planifikimi i diferencimit. (Shtojca 2/4).

- Për arsimtarët të cilët kanë vështirësi në planifikimin e qasjes diferencuese ose inkluzionit për çfarë do qoftë baze (etnike, gjinore, sociale ...) EISH në bashkëpunim me ekipin për zhvillim profesional do të organozojë përkrahje në nivel të takimeve konsultative – personalisht ose në nivel të aktivitetit, punëtori, duke propozuar literaturën ndihmëse dhe të ngjashme. Shtojca 2/5).

1.2. EISH kujdeset që orari i orëve për për mësim dhe orari i orëve të aktiviteteve jashtëmësimore dhe aktiviteteve të lira të jetë i përpunuar ashtu që do të mundësojë qasje dhe pjesëmarrje të të gjithë nxënësve në mësim, aktivitete jashtëmësimore dhe aktivitetet e lira të nxënësve.

- Numri i orëve të jetë barabarësisht i shpërndarë gjatë javës.

- Orari nuk duhet të përmbajë orë të ashtuquajtura blok (përveç arsimit figurativ, arsimit teknik, edhe disa lëndëve zgjedhore).

- Gjuhët dhe shkencat natyrore të jenë shpërndarë në mënyrë të barabartë gjatë javës.

- Në paralelet në të cilat mësojnë nxënës me pengesa në zhvillimin trupor, të bëhet orar sa është e mundur me lëvizje më të vogëla nëpër shkollë.

- Edhe nxënësve të cilët vijnë në shkollë me transport të organizuar, tu bëhet e mundshme qasja e papenguar në aktivitetet jashtëmësimore dhe të lira.

1.3. Për nxënësit me NVA, sipas nevojës, planifikohet qëndrim i shkurtër në mësim dhe bëhet orar adekuat i orëve, në pajtim me nevojat individuale.

2. Protokol për përshtatjen e programeve mësimore për fëmijët me nevoja të veçanta arsimore

EISH propozon procedura dhe formularë për përgatitje të planit arsimor individual (PIA) nga një ose më tepër lëndë mësimore për nxënësit të cilët kanë pengesa më të mëdhaja në mësim për shkak të: Pengesave intelektuale, pengesa trupore, pengesa në dëgjim (të shurdhër dhe vështirësi në dëgjim), pengesa në pamje (të verbër dhe shkurtpamës), autizëm, pengesa në të folur, probleme në sjellje dhe në zhvillimin emocional, përmbajtje mësimore të pamiratuara në marrëdhënie me moshën e tyre kalendarike(Shtojca 2/6 – 2/15)

Përkrahje të gjendjes së përgjithshme të nxënësit

- Përkrahje të funksionaliteteve (mundësi, anët e forta, interesi, afinitetet) dhe nevojat e nxënësit

- Qëllimet, aktivitetet dhe qasjet

- Strategjia (metodat, format, qasja)

- Resurset

- Përcjellje dhe vlerësim

- Korniza kohore

-EISH ndihmon në përgatitjen e programit për punë me nxënës të talentuar në shkollë dhe të arsimtarëve në përgatitjen e programit individual për punë me nxënës të talentuar (Shtojca 2/16, 2/17)

SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELEVE TË DOKUMENTEV PËR FUSHËN 2

Shtojca 2/1. PROGRAMI PËR PUNË TË EKIPIT INKLUZIV SHKOLLOR

PROGRAMI PËR PUNË E EKIPIT INKLUZIV SHKOLLOR
(shembuj nga shkolla)

Viti shkollor: 2016/17

Ekipi inkluziv shkollor në punën e vetë do të angazhoet në shkollë që:

- Puna e arsimtarit të përshtatet me nevojat e përbashkëta për përparim të nxënësve;
- Të zbatohen teknika të ndryshme dhe strategji në realizimin të punës mësimore;
- Të forcohet vetëbesimi dhe vetërespektimi – trajnimet interne, puntoritë dhe takimet konsultative në shkollë ndihmojnë shumë që arsimtarët të çlirohen nga paragjykimet dhe frika dhe të motivohen të punojnë sipas nxënësve me NVA;
- Të nxitet dhe të përparojë kreativiteti;
- Të përmirësohet individualiteti dhe kreativiteti i jetës dhe punës;
- Të zbatohen teknikat për mendime kreative;
- Të zhvillohet mësimi kooperativ;
- Të përmirësohet zhillimi social dhe personal.

Për përparimin e AI në shkollë, ekipi i AI në shkollë i planifikon aktivitetet e dhëna në tabelën që vijon:

AKTIVITETET	QËLLIMET	DETYRAT	BARTËSIT	REZULTATET E PRITURA	KOHA / REALIZIMI
1. Përgatitja e arsimtarëve – planifikimi global dhe tematik të programit mësimor për realizim në vitin shkollor 2016/2017	*Puna mësimore të përshtatet për nevojat zhvillimore dhe individuale dhe të arriturave të nxënësve në pajtim me njohuritë shkencore për dallimet në zhvillimin e fëmijëve.	Në të gjitha fëmijtë programore, sipas lëndëve mësimore, planifikojmë shfrytëzim dhe kombinim të patjetërsueshëm të të gjithë metodave bashkëkohore interaktive aktuale, format dhe mjetet për punë mësimore, me theks të veçantë ndaj: Mësimin përmes lojës, mësim përmes zgjidhjes së problemeve dhe hulumtim, në nivel i përshtatshëm me mësimin të nxënësit e moshës aktuale.	Arsimtarë EISH	*Në planifikimet, programi mësimor është e përshtatet; * drejt nevojave zhvillimore të përbashkëta dhe individuale për përparim të nxënësve; *Planifikohen teknika të ndryshme dhe strategji për relizimin e programës mësimore.	Gusht, Shtator Viti 2016
2. Identifikimi i nxënësve me prirje dhe të talentuarit, përgatitja e programit për mësim shtues	* Të identifikohen ata nxënës me prirje dhe të talentuarit / identifikimi i tipit të suksesshëm; * Të planifikohet mësim shtues në pajtim me nevojat dhe interesat e nxënësve me PT	* Identifikimi i karakteristikave për mësimin; * Identifikimi i karakteristikave krijuese; * Njohja e karakteristikave motivuese; * Identifikimi i karakteristikave sociale * Përgatitje e programit për mësim shtues	EISH Arsimtarë	* Janë të identifikuar nxënësit me afinitet të përgjithshëm për disa lëmi * Janë të identifikuar nxënës të talentuar nga disa lëmi * Janë përgatitur drafte të programeve për mësim shtues	Shtatori tetori, Viti 2016
3. Planifikimi i programit për mësim plotësues	*Të sigurohet ndihmë të nxënësve të cilët kanë pengesa në nxënien e materialit mësimor në mësimin e rregullt- ndihmë për tejkalimin e vështirësive; *	*Përshtatja e përmbajtjeve nga materiali mësimor për tejkalimin e vështirësive në mësim; *Përshtatja e punës mësimore ndaj nevojave të nxënësve;	EISH Arsimtarë	* Është bërë së pari identifikimi i nxënësve me vështirësi në mësim *Janë bërë bazat për planifikime për mësim plotësues sipas lëndëve dhe klasave	Shtatori tetori, Viti 2016

AKTIVITETET	QËLLIMET	DETYRAT	BARTËSIT	REZULTATET E PRITURA	KOHA / REALIZIMI
4. Drejtimet për përgatitje të PIA dhe plotësimi i formularëve të nevojshëm	*T,u ndihmohet arsimtarëve në kuptimin e plotë të arsimimit inkluziv dhe arsimtarët të përgatiten në përgatitjen e PIA;	Takime konsultative, diskutime dhe trajnime interne.	EISH Arsimtarë	*Është rritur numri i arsimtarëve të cilët dine të përgatitin PIA * Janë të përgatitur PIA-të për të gjithë nxënësit për të cilët është vërtetuar se është e nevojshme. * Përmirësimi i punës ekipore të arsimtarëve	Gusht, Shtator Viti 2016
5 Punëtori me prindër	* prindërit të jenë të informuar për arsimin inkluziv dhe për inkluzionin e shkollës;	Përgjigje në pyetjet: *Me cilat sfida për inkluzionin duhet të meremi? *Si duhet të punëjmë për ta arritur qëllimin? *Çfarë paraqet ekipi për inkluzion në shkollë? *Si mund që prindërit të kontribuojnë në zhvillimin e arsimit inkluziv në bashkësinë?	EISH Arsimtarë	*Është rritur numri i prindërve të cilët e pranojnë arsimin inkluziv; *Është zmadhuar numri i prindërve të cilët i drejtohen EISH-së.	shtatori– janari Viti 2016
6. Përkrahja e arsimtarëve në identifikimin (detektimin) të nevojave mësimore të fëmijëve	Arsimtarët ta ndërrojnë paradigmen nga identifikimi i (nevojat e veçanta“ drejt identifikimit të nevojave për mësim të fëmijëve dhe drejt qasje, l cili fokusohet në identifikimin (detektimin) e vështirësive gjatë mësimt	Takime konsultative	EISH	*Është rritur numri i arsimtarëve të cilët dinë të identifikojnë dhe të ndihmojnë në pengesat specifike në mësimin e nxënësve	Gjatë vitit shkollor
7. Përkrahje nga nxënësit – punëtori me anëtarë të bashkësisë së shkollës	*Të sigurohet përkrahje e nxënësve për nxënësit me NVA	Punëtori	EISH Arsimtarë	*Është rritur numri i nxënësve të cilët në mësim dhe jasht saj u ndihmojnë nxënësve me vështirësi në mësim;	Gjatë vitit shkollor

AKTIVITETET	QËLLIMET	DETYRAT	BARTËSIT	REZULTATET E PRITURA	KOHA / REALIZIMI
8. Përcjellje dhe identifikim të fëmijëve të cilët kanë nevojë nga mësimi plotësues	*Të shfrytëzohet vërtetimi diagnostik në fillim të vitit shkollor *Nxënësit të vlerësohen në mënyrë formative	Përpunimi i drejtimeve dhe instrumenteve. Për mbajtjen e shënimeve, për mbledhjen e punimeve, eventualisht edhe të çek listave e të tjera.	EISH Arsimtarë	*Identifikimi në kohë të nxënësve me vështirësi gjatë mësimnxënies së materialit mësimor në mësimin e rregullt; *Është rritur numri i nxënësve të cilët me sukses i përballojnë përmbajtjet nga përshtatja e punës mësimore drejt nevojave të tyre individuale	Gjatë vitit shkollor
9. Takime joformale me arsimtarët dhe kuadrin tjetër dhe biseda për dis pyetje ose vështirësi	*Të rritet bashkëpunimi e kudit shkollor dhe të përgatitjen aktivitetet të përbashkëta individuale	Këmbimi ideve, propozimeve, mendimeve, konsultimeve	EISH	*Është rritur numri i arsimtarëve të cilët kanë fituar përkatësi nga EISH.	Gjatë vitit shkollor
10. Takime dhe konsultime me persona profesional jashtë shkollës	*Të fitohet ndihma profesionale plotësuese dhe përkatësi ; *Të këmbëhen përvojat dhe idetë, si dhe bashkëpunimi në aktivitetet nga përmbajtje të caktuara	Takime, marrëveshje, konsultime dhe të tjera.;	EISH	*përparimi i arsimit inkluziv dhe l procesit edukativo-arsimor	Gjatë vitit shkollor
11. Raport për punën e EISH	Të mblidhet (sumohet) realizimi i aktiviteteve dhe efekteve nga puna e EISH edhe i arsimit inkluziv në shkollë.	*Vetëevaluimi i inkluzionit të shkollës dhe të punës së EISH *Finalizimi i portfolios inkluzive shkollore për vitin shkollor *Sumimi i aktiviteteve të EISH *Refleksioni i punës së EISH	EISH	*Është dokumentuar puna e EISH *Është bërë analiza e punës së EISH *Janë formuluar propozimet për punë për vitin e ardhshëm	Qershor 2017

Programi është i hapur edhe gjatë vitit shkollor dhe mund të jenë të kyçur edhe aktivitetet të tjera, po qe se ka nevojë.

Shtojca 2/2. Shembull për PLANIN AKSIONAR TË EKIPIT PËR INKLUZION TË NXËNËSVE ME NEVOJA TË VEÇANTA ARSIMORE

PLANI AKSIONAR

Detyra	Aktivitete	Koha e realizimit	Bartës	Mënyra e realizimit (resurset)	Instrumentet	Rezultatet e pritura	Personi përgjegjës përcjellje	Buxheti i nevojshëm
Operacionalizimi i politikës për punë me nxënës me nevoja të veçanta arsimore dhe vështirësi emocionale	Përpunimi i programit vjetor për punë dhe planit aksional	Gusht	EISH	Drejtimet për punimin e programës vjetore për punën e shkollës		Në programet për punë janë bashkangjitur edhe aktivitetet për arsimin inkluziv	Anëtar nga EISH	
Identifikimi i nxënësve me PIA	Bisedë me arsimtarë dhe kujdestar, identifikimi i nxënësve me NVA të regjistruar në klasë të parë,	Shtatori	Arsimtarë EISH	Dialog, procedura për përcjelljen dhe përpunimin e PIA, Qendra këshilldhënëse për fëmijë dhe prindër SOS Fshati i fëmijëve, punëtorë social patrullues		Evidentimi i nxënësve me nevoja të veçanta arsimore dhe ndërtimi i strategjisë së veçantë për punë me ata		
Njohja e arsimtarëve lëndor me nxënësit me NVA të cilët kalojnë nga mësimi klasor, në lëndor	Shkëmbimi i përvojave mes arsimtarëve klasorë dhe lëndorë me punën me këta nxënës (me dosie nxënësish)	Shtatori	Bashkëpunëtorë profesional, arsimtarë klasor nga klasa a pestë V. Arsimtarë lëndor nga klasa e gjashtë VI.	Diskutime	Listë evidentesue për përcjellje, dosie e nxënësit	Pranim adekuat të nxënësve me PIA të cilët kalojnë në klasën e gjashtë VI.		

Detyra	Aktivitete	Koha e realizimit	Bartës	Mënyra e realizimit (resurset)	Instrumentet	Rezultatet e pritura	Personi përgjegjës përcjellje	Buxheti i nevojshëm
Përgatitja e planit individual arsimor	*Revidimi i PIA (forma, përm-bajtja...) *Përgatitja e PIA (plifikim afat-gjatë të mesëm dhe ditore të qëllimeve të dif-erencuara) *Përgatitje e PIA për nx-ënësit me PN nga klasa e parë	Në koit-nuitet	Arsimtarë, bash-këpunorë profesional, prindër	*Progra-mi vijtor për klasën adekuatë *Gjetjet dhe mendime nga qendra DFZ, Qendra për dëgjim, të folur dhe zë, klinika për sëmund-je të fëmi-jëve, Klinika për psikiatri	Formularë për PIA	Përshtatje e sukseshme e programit mësimor për nxënësit me PN.		
Përkrahja në kontinuitet e nxënësve me Pengesa PN	*Biseda konsultative të bash-këpunorëve profesional me arsimtarët klasor, ku-destarë dhe prindër *Puna konsultivo-këshilluese me nxënësit me vështirësi emocionale dhe nevoja të veçanta	Gjatë vitit shkollor	Bashkëpunorë profesional, arsimtarë klasor, kujdestarë klasor, prindër dhe nxënës	Punë konsultive këshill-dhënëse, Qendra këshill-dhënëse për fëmijë dhe prindër SOS Fshat fëmijësh, punëtorë social dhe patrullues GPS	Dosie e nx-ënësit me PN	*Përmirësimi i të arriturave *Kicja në jetën e klasës, shkollë dhe bashkësinë vendore *Përforcimi i shkathtësive dhe kapaciteteve prindore		

Shtojca 2/3-a. PLANI PËR ORË MËSIMORE

PLANI PËR ORË MËSIMORE

Tema nr. _____ për _____ në klasën e _____
 ora nr. _____
 Njësia mësimore: _____

Qëllimet	
Të priturat/rezultatet	
Mjetet mësimore dhe materialet	
Rrjedha e orës (aktivitetet për secilën pjesë të orës me format dhe teknikat)	
Korelacioni me:	
Kriteret për notim, mënyrat e ndjekjes dhe notimi i të arriturave dhe përparimi i nxënësve	
Detyrë shtëpie	
Specifikat për nxënësin/nxënësen me PIA: Rezultatet e pritura: Aktivitetet: Mjete dhe procedura për vlerësim:	
Refleksion:	

Shtojca 2/3-b. PLANI OPERATIV PËR ORË MËSIMORE

PLANI OPERATIV PËR ORË MËSIMORE

			Njësia mësimore:			Data:
Koha	Qëllimet mësimore	Kriteret për sukses	Aktivitetet		Resurset	Fakte për të ariturat
			Përshkrimi	F/G/Ç/I		
Specifikat për nxënësin/nxënësen me PIA						
Koha	Qëllimet mësimore	Kriteret për sukses	Përshkrimi	F/G/Ç/I	Resurset	Fakte për të ariturat
Organizimi: Detajet për diferencim / grupe / roli i të moshuarit (lidhur me aktivitetet)				Vërejtje / mundësi për zgjerimi / thjeshtësimi i detyrave të shtëpisë		

Shtojca 2/4. PASQYRA PËR PLANIFIKIMIN E DIFERENCIMIT

**Pasqyrë sumative nga vëzhgimet e përgatitjeve ditore të arsimtarëve për diferencim
(të qëllimeve, të priturve dhe aktiviteteve)
Në periudhë nga ___ deri ___**

Legjenda:

- rregullisht planifikon (në mbi 70% nga planifikimet e kontrolluara)
- kohë pas kohe planifikon (në 40% - 70% nga planifikimet e kontrolluara)
- rrallë planifikon (në më pak se 40% nga planifikimet e kontrolluara)

Nr.r.	Arsimtari	Kl.	Numri i planifikimeve ditore të kontrolluara*	Qëllime të diferencuara (për nxënësit me PIA)	Të pritura të diferencuara	Aktivitete të diferencuara

* Vërejtje: Duhet të kontrollohen më së paku 10 përgatitje ditore të zgjedhura rastësisht

Shtojca 2/5 DISA DREJTIME PËR DIFERENCIM

Diferencimi është përshtatje të mësimit dhe mësimin ndaj nevojave dhe mundësitë e nxënësve. Ai është proces me të cilin planifikohen aktivitetet në lidhje me qëllimet e programit mësimor, metodat e mësimit dhe aktivitetet për mësim për t'u plotësuar nevojat e çdo nxënësi individualisht. Me atë sigurojmë që detyra të jetë adekuate për nevojat individuale të nxënësve, duke i kyçur edhe nxënësit me PIA. |

Pse është i nevojshëm diferencimi?

- Puna edukativo-arsimore e arsimtarit dhe të mësuarit e nxënësve janë efikase atëherë kur janë të përshtatura sipas nevojave të nxënësve.
- Diferencimi jep mundësi për sukses të çdo fëmije dhe mundëson që të gjithë fëmijët të jenë aktiv.
- Gjatë asaj duhet patur kujdes për nxënësit të sigurohet:
- Pavarësi në kryerjen e detyrave;
- Sigurimi i burimeve të nevojshme, mjete, materiale për punë;
- Parashtrimi i kërkesave të cilat bashkëveprojnë me interesat dhe aftësitë e nxënësve;
- Planifikimi / sugurimi i kohës së mjaftueshme që t'u përkushtohet të gjitha grupeve;
- Dozimi optimal në detyra (të mos jenë shumë të rënda/shumë të lehta)

Diferencimi është i bazuar në diagnozë

- Arsimtari patjetër të dijë se kur do të fillojë, me cilin do të punojë;
- Gjendja fillestare është pjesë nga "hyrja" (inputi) në arsim dhe nga ajo varet produkti i ardhshëm;
- Diagnostifikimi është fillimi (hyrje) në nxitjen e procesit të zhvillimit të nxënësit dhe në krijimin e kushteve për atë dhe është bazë për prognozimin të mundësive dhe për planifikimin të punës.

Çfarë duhet të dihet për nxënësin? (Çfarë të diagnostifikohet?)

- Zhvillimi kognitiv (paranjohuri në kuptim më të gjërë të fjalës);
- Zhvillim të folurit dhe gjuhës;
- Aspekti socializues i zhvillimit;
- Zhvillimi emocional;
- Zhvillimi fizik.

Te të gjitha komponentat përcillen dhe njihen:

- Rezultatet, gjendja (çfarë di fëmija)
- Proceset, aktivitetet (si rrjedhin proceset, aktivitetet)

Diagnoza mund të bëhet me ndihmën e procedurave të ndryshme teknike:

- indirekt (informata nga burime të tjera)
  - Informata nga prindërit e nxënësit
  - Informata nga pedagogu i shkollës/psikologu
  - Informata nga arsimtar tjetër, edukator në kopsht, kolegë nga mësimi klasor ose qëndrim ditor
  - Informata nga drejtori ose subjekte tjera

- direkt mbledhja e informacioneve:
  - Vëzhgimi
  - Çek lista ose fleta evidentuese
  - Shkallë të vlerësimit
  - Vlerësimi i krijimeve të gatshme (punime të nxënësit)
  - Biseda

Strategjitë për diferencim

Gjatë diferencimit mund të shfrytëzohen strategji të ndryshme si për shembull:

- Çdo nxënës punon në detyrën e vetë me tempo të vetë;
- Ligjërohet në nivelin e mesëm (materiale të njejta, pyetje, udhëzime) për të gjithë nxënësit, por më të aftit marrin detyrë më të komplikuar, ndërsa ata që kanë vështirësi, marrin ndihmë plotësuese;
- Ndarja e klasës në grupe sipas aftësive (çdo grup merr detyra të ndryshme sipas vështirësisë* të komplikuarës, por qëllimet e të mësuarit janë njëjloj);
- Detyrat janë të renditura sipas komplikueshmërisë, ashtu që deri te e komplikuar arrinë vetëm më të aftit;
- Jepet detyrë e njejtë e hapur dhe çdonjëri punon me kualitet maksimal që mund ta arrijë;
- Nxënësit vetë zgjedhin detyra të cilat do t'i zgjedhin;
- Të gjithë kanë detyra të njejta, por në grup nxënësit ndihmohen me njëri tjetrin;
- Të gjithë marrin fleta punuese të njejta dhe i zgjedhin me tempon e vetë;
- Të gjithë nxënësit përpunojnë një aspekt të temës, por gjithkush në mënyrën e vetë.

Llojet e diferencimit

Diferencimi mund të realizohet sipas:

- **Rezultateve:** Nxënësve u jepen detyra të njejta dhe rezultate të ndryshme do të dalin në varësi nga aftësitë, vetëbesimin, përvojës etj. Ky diferencim tregon se çfarë ka bërë nxënësi.
- **Detyrë:** Nxënësit grupohen sipas nevojave të tyre dhe aftësive dhe u jepen detyra të ndryshme sipas nevojave të tyre, mundësive dhe aftësive. Disa detyra të ndryshme mund t'ju jepen atyre më pak të aftëve ose atyre me prirje. Ky diferencim tregon se për ku shkon nxënësi.
- **Mësimi individual:** Në klasa me shkallë të lartë të pavarësisë, nxënësit mundet që vetë ta ndjekin linjën e vetë për mësim, hulumtim ose aktivitet tjetër, në mënyrë individuale ose në grup.

Gjatë diferencimit mendoni:

- Se a është plotësuar nevoja e çdo grupi nxënësish?
- A ka evaluim të aktiviteteve të përfunduara/orët?
- A janë analizuar nevojat e çdo nxënësi?
- A ka vërtetim të shkathësive të marra që më parë, kuptime, dije dhe qëndrime?
- Mendoni për mësimnxënien:
  - Hyrja e arsimtarit;
  - Detyra është shumë e rëndë/tepër e lehtë?

Shtojca 2/6. PROCEDURA PËR PËRPUNIMIN DHE PËRCJELLJEN E PIA

PROCEDURA PËR PËRPUNIMIN DHE PËRCJELLJEN E PIA-së

1. Gjatë muajit shtator përcaktohen paranjohuritë dhe aftësitë e nxënësve me PIA dhe vërtetohen paranjohuritë dhe aftësitë e nxënësve me PN.
2. Për çdo nxënës me PN përgatitet PIA afatgjate, afatmesme dhe afatshkurte
3. Në përgatitjen e **PIA-së afatgjate**, marrin pjesë të gjithë arsimtarët të cilët i japin mësim nxënësit me PN me pjesëmarrje të defektologut dhe prindit të nxënësit nën “udhëheqjen “ e arsimtarit ose kujdestarit.
  - Në PIA-afatgjate definohen: 1. Lëndët sipas të cilave planifikohen qëllimet diferencuese, 2. lëndët sipas të cilave punohet me qasjen diferencuese dhe 3. Lëndët sipas të cilave nxënësi nuk punon sipas PIA
  - PIA afatgjate punohet dhe jepet në formë elektronike dhe të shtypur deri te defektologu, më së voni deri në Tetor.
4. **PIA afatmesme (tematike)** e përgatit arsimtari i cili punon me nxënësin me PN në bashkëpunim me prindërin dhe defektologun.
  - Çdo arsimtar i cili përpunon PIA afatmesme, e lëshon deri te defektologu në formë elektronike.
  - Pas përfundimit të temës arsimtari në PIA afatmesme e fut suksesin e arritur të nxënësit dhe e lëshon deri te defektologu në formë të shkruar. Si shtojcë lëshon edhe minimum tre punime nga nxënësi.
  - Para fillimit të çdo teme të ardhshme, arsimtari përgatit PIA afatmesëm për atë temë dhe e lëshon deri te defektologu në formë elektronike.
5. Pas përfundimit të çdo tremujori, kujdestari i klasës i lëshon deri te defektologu notat (përshkruese/ numerike) për suksesin e arritur të nxënësit me PN.
6. **PIA afatshkurtë** është inkorporuar në kuadër të përgatitjes ditore.
  - Çdo arsimtar i cili ligjëron nxënësit me PN dhe i cili bën PIA-në afatmesme, në përgatitjen e tij ditore, mes tjerash, planifikon edhe qëllime diferencuese, rezultate diferencuese dhe aktivitete diferencuese të individualizuara.
  - Çdo arsimtar i cili i mban mësim me nxënësit me PN për të cilin ka përpiluar PIA afatgjate, ndërsa për të cilin nuk përgatit PIA afatmesme për lëndën e vetë, duhet të shfrytëzojë qasje diferencuese në mësim dhe të planifikojë vetëm aktivitete diferencuese.
7. Në fund të gjysmëvjetorit të parë dhe në fund të vitit shkollor, defektologu bën mbikqyrjen e realizimit të PIA-së afatgjate, afatmesme dhe afatshkurte (të implementuar në përgatitjen ditore) dhe përgatit raport.

Shtojca 2/7. DREJTIMET PËR PËRPUNIMIN E NVA

DREJTIMET PËR PËRPUNIMIN E NVA

PIA

(shembuj nga shkolla)

STRUKTURA e planit individual arsimor (PIA)

Si shtojcë të informatave themelore personale në lidhje me fëmijën PIA bashkëngjet:

- Përshkrim të nivelit të tanishëm të funksionimit të fëmijës /statusi zhvillimor në përgjithësi, ndërsa pastaj sipas lëmive të zhvillimit – kognitiv, emocional, social dhe fizikë;
- Karakteristikat individuale të fëmijës: Preferencat, aftësitë, nevojat, interesat;
- Fushat në të cilat është e nevojshme përkrahje (fusha në të cilën përparimi shkon më ngadalë);
- Tregues i nivelit të tanishëm të të arriturave, të fituara nga të dhënat të mbledhura gjatë procesit të evaluimit;
- Qëllimet të cilat duhet të realizohen në periudhën kohore të përcaktuar;
- Llojet, nivelet, përmbajtja dhe frekuenca e përkrahjes;
- Struktura e ekipit dhe detyrat e tyre në realizimin e PIA;
- Vendi i implementimit të PIA –së (shkolla, klasa...);
- Metoda e monitorimit dhe evaluimit të qëllimeve;
- Afat, gjatë vitit shkollor.

QËLLIMET DHE DETYRAT

Qëllimet tregojnë për rezultatet e dëshiruara ose të arritura të cilat priten pas planifikimit të kohës për arritjet e tyre. Rezultatet e pritura janë të shprehura si deklaratat pozitive të cilat e përshkruajnë sjelljen, e cila paraprakisht vëzhgohet (ate të cilën nxënësi e arrinë, sesa ate që do ta arrijë), ose shkathtësi, ose ngjarje e cila do të ndodh gjatë kohës, së ose pas realizimit të PIA.

Qëllimet mund të jenë afatshkurta (javore, mujore) ose afatgjate (gjysmëvjetore, vjetore) në varshmëri të periudhës kohore e cila është e definuar.

Qëllimet e definuara mirë janë të qarta, konkrete, të realizueshme dhe të matshme. Me rëndësi është që qëllimet të jenë të definuara ashtu që të mundet të maten të arriturat e tyre.

Realizueshmëria e qëllimeve vlerësohet jo vetëm në lidhje me mundësinë e fëmijës, por edhe në mundësitë reale të prindërve dhe shkollës, që të kyçen në stimulimin e fëmijës. Qëllimet e vendosura lartë mund të sjellin deri në stagnim ose regresion në zhvillimin e fëmijës, të kenë ndikim negative ndaj vetëbesimit dhe motivimit.

Gjatë arritjes së qëllimeve shumë është e rëndësishme të caktohet orari ose prioriteti. Ndonjëherë është e rëndësishme së pari të krijohen kushte që fëmija të jetë i sukseshëm në ndonjë aktivitet me qëllim që të ngritet niveli i vetëbesimit, ndërsa mëpastaj të punohet që të arrihen disa qëllime arsimore më të larta.

Detyrat janë hapat e nevojshëm, të cilat duhet të ndërmerren që të arrihet qëllim konkret, dhe duhet mirë të përpunohen dhe konkretizohen.

Kur do të përcaktohen aktivitetet konkrete të cilat do të sjellin deri te arritja e qëllimit, nuk duhet të harrojmë të përgjigjemi në pyetjet: Kush, kur dhe ku t'i realizojë aktivitetet e planifikuara.

DOKUMENTACIONI I PËRPARIMIT DHE EVALUIMI I EFEKTIVITETIT

Pjesë përbërëse e planit individual arsimor është vlerësimi i vazhdueshëm dhe mbledhja e të dhënave të cilat do të shfrytëzohen që të vërtetohet përparimi i fëmijës. Mes metodave për vlerësim janë: Shembuj nga punimet, skema të shkruara për sjellje, listat kontrolluese, shënimet anekdoteske, teste në bazë të kriterëve për arritje ...

Të caktohet vendi i realizimit të planit individual shkollor. Hapësira më e natyrshme, dhe për ate vendi më i mirë për realizimin e planit individual arsimor është shkolla/ klasa. Për atë shkak, duhet të krijohen kushte për realizimin e tij në kuadër të aktiviteteve të përbashkëta në klasë, ku është e mundur, sepse ndarja e fëmijës në klasë, mund të jetë dekurajuese. Pjesë e aktiviteteve të planifikuara mund dhe duhet të realizohen në rrethin familjar me ndihmën e prindërve, vëllezërve dhe motrave. Kur plani do t'i caktojë ushtrimet individuale (si p.sh., të folurit), dhe ata mund të realizohen në shkollë, realizimi i tyre është e mundur në qendrën e shërbimeve, qendrës shëndetësore ose në shtëpi.

PARIMET E EKIPIT PËR PËRCJELLJE TË FËMIJËS:

- Vlerësime complete dhe gjithëpërfshirëse të fëmijës duke i patur parasyshtë të gjitha aspektet e zhvillimit të tij dhe jetën.
- Respektimi i dëshirave të prindërve dhe fëmijëve çdoherë kur ajo është e mundshme (qëllimet tona nuk duhet të imponohen, sepse ajo do të shpjen drejt rezistencës dhe tregimit të reaksioneve negative emocionale, të cilat do të na shpiejnë pas). Komunikim mes anëtarëve të ekipit është partneriteti, me respektim të mendimeve dhe propozimeve të të gjithëve në ekip, të cilat mund të jenë të ndryshme, sepse sjellja e nxënësit nuk ndodh në të njejtin kontekst social ose kohë. Kjo është në veçanti e rëndësishme kur fëmija vjen nga një rreth i rrezikuar kulturor e social.
- Ekipi është i fokusuar në potencialin e fëmijës dhe ata i përcaktojnë aktivitetet dhe detyrat individuale të çdo anëtari të ekipit. Kënaqësia e fëmijës është bazë e fuqishme për krijimin dhe mbajtjen e motivimit. Ajo është me rëndësi qenësore se puna ka suksese të vogla, por të realizueshme dhe të arritura, dhe për ate janë të gjithë të ndërgjegjshëm (prindi dhe fëmija dhe anëtarët e ekipit, arsimtarët).
- Qëllimi kryesor/ prioriteti është çdoherë në interesin më të mirë të fëmijës (arsim, punë, motivim, ndjenja e suksesit, pranimi i pjesëmarrësve) dhe duhet të jetë kriter i vetëm i validitetit të masave dhe qëllimeve (anëtarët e ekipit mund të kenë ide të ndryshme për ate se çfarë është më e mirë për fëmijën, stimulime të cilat japin rezultate),

VLERËSIMI

Me implementimin e planit individual arsimor parashtrrohet si pyetje – si të realizohet vlerësimi i fëmijës me pengesa, i cili mëson në shkollat e rregullta sipas PIA? A duhet të realizohet në bazë të standardeve shtetërore për vlerësim ose në varësi me qëllimet në PIA.

Nëse fëmija mirë përparon dhe arrinë rezultate të caktuara nga planet individuale arsimore, por ato të arritura ende janë nën ose në nivelin e rezultatit minimal nga aktivitetet e planifikuara, do ta vlerësojmë për të arriturën, ndërsa tjetrën do të vazhdojmë ta realizojmë. Do të bëjmë vlerësim tonin dhe do ta shpërndajmë me anëtarët e ekipit inkluziv dhe do të sjellim vendim të përbashkët. Nota duhet të jetë motivuese për fëmijën, dhe çdoherë kur është e mundur duhet të shfrytëzohet notimi me shkrim.

Shtojca 2/8. PROCEDURA PËR PËRPUNIMIN E PIA**PROCEDURA PËR PËRPUNIMIN E PIA**

(shembuj nga shkolla)

Hapat për përpunimin e PIA

1. Analiza e situatës dhe mbledhja e të dhënave dhe informacioneve për fëmijën
2. Përpunimi i profilit pedagogjik të fëmijës
3. Caktimi i prioriteteve për ofrimin e përkrahjes
4. Caktimi i qëllimeve të fundit, plan detal të aktiviteteve dhe zhvillimi i strategjive për përkrahje

Përmbajtja e dokumenteve të PIA-së

PIA është dukument i shkruar i shkollës, në të cilin planifikohet përkrahje plotësuese në arsimin dhe edukimin e nxënësit.

PIA formulari përmban:

- Të dhëna personale të nxënësit/nxënëses.
- Profili pedagogjik i nxënësit/nxënëses – përshkrim i shkurtër i zhvillimit dhe arsimimit, gjendja e nxënësit/nxënëses.
- Vlerësimi i nevojave për përkrahje – qëllimi i procesit edukativo-arsimor, përkatësisht nevoja nga përkrahja plotësuese.
- Plani i aktiviteteve sipas lëndëve mësimore/lëmive –përshkrim operacionalizues të përkrahjes me aktivitete individuale, përkatësisht hapat dhe renditja e tyre në grupe edhe nëpër orë, nëpër klasa, si dhe përshkrimi i orarit jashtë nga paralelja, kur ajo është e nevojshme.

Kush e përpunon PIA-në?

Ekipin për përpunimin e PIA-së për nxënësit e përbëjnë:

- arsimtarët klasorë/lëndorë
- punëtori profesional në shkollë
- prindi i nxënësit
- personi profesional i jashtëm (sipas nevojës)

Procedurat për përpunimin e PIA

- Kujdestari i klasës me EISH i mbledh të dhënat e nevojshme dhe informacione, e analizon situatën dhe përpunon profil pedagogjik të nxënësit/nxënëses.
- Vlerësohen nevojat për përkrahje dhe lëmitë prioritare për të cilat është e nevojshme që të përpunohet PIA. Punohet në mënyrë ekipore, në takimet e punës së anëtarëve të EISH.
- EISH sjell vendim për përpunimin të PIA dhe formon ekip për përkrahje plotësuese, i cili e përpunon PIA për nxënësin.
- EISH pas sjelljes së vendimit për pranimin e propozimit të Drejtorit të shkollës, propozon anëtarë për ekipi për dhënie të nihmës dhe përkrahje plotësuese të nxënësit.
- Drejtori i shkollës, pas marrjes së pëlqimit me shkrim nga prindi, përkatësisht kujdestari, formon ekip për dhënie të përkrahje plotësuese të nxënësit.
- Ekipin për përkrahje plotësuese në shkollë e përbëjnë:
- Arsimtari i klasës të paraleles, përkatësisht arsimtari klasor / kujdestar, arsimtari lëndor,
- Bashkëpunëtori profesional,
- prindi, përkatësisht kujdestari i fëmijës, në pëlqim me nevojën e nxënësit,

- asistenti pedagogjik (vullnetar), përkatësisht profesioist jashtë shkollës me propozim të prindit/kujdestarit
- Prindi nënshkruan pëlqim për punimin e PIA
- Anëtarë të ekipit për përkrahje plotësuese dhe prindi përpunojnë strategji për përkrahje dhe plan detal të aktiviteteve për disa lëndë mësimore/lëmi.
- Ekipi për përkrahje plotësuese të nxënësit, përgatit PIA.
- Prindi, përkatësisht kujdestari, jep pëlqim për realizimin e PIA.
- PIA e përpunuar, ekipi profesional për arsim inkluziv të shkollës e lëshon deri te Këshilli i arsimtarëve për miratim.

Vlerësim i nxënësit sipas PIA

- Vlerësimi bëhet sipas qëllimeve të përcaktuara dhe rezultateve të pritura nga PIA.
- Në procesin e vërtetimit dhe vlerësimit është e nevojshme që të përshtaten kërkesat/detyrat/pyetjet për nxënësin me PIA.
- Rezultatet e pritura mund të jenë tërësisht të arritura (nota 4 dhe 5) dhe pjesërisht të arritura (notat 2 dhe 3).
- Gjatë notimit të nxënësve me PIA është e nevojshme t'i iket notës pamjaftueshëm (1). Përfrohen:
  - Ndryshimi i strategjive të përshtatjes me revidim eventual të rezultateve të pritura
  - Mësimi plotësues

Evalrimi i fëmijës sipas PIA

Evalrimin (vlerësimi) e PIA-së e përbëjnë teknikat si vijojnë:

- Vlerësimi i i shkallës së arritur (rezultatet e pritura) të cilat janë të definuara në kuadër të aktiviteteve të planit në PIA
- Anëtarë të EISH bashkërishtë vlerësojnë se sa nxënësi/nxënësja i ka përvetësuar rezultatet e pritura
- Vlerësim të shkallës së efikasitetit të disa lloje përshtatjesh të parapara me PIA dhe të zbatuara gjatë mëimit.
  - Përshtatje të përmbajtjeve, metodave, formave dhe të mjeteve konkretizuese dhe vlerësimi
  - Përshtatje e hapsirës/kushtet në të cilat mbahet mësimi (largimi i barrierave fizike, organizimi specifik dhe orari i aktiviteteve)
  - Përshtatje e përmbajtjeve të mëimit dhe standardet e të arriturave

Shtojca 2/9. FLETA PËR OBSERVIM TË NXËNËSIT NË KLASË

OBSERVIM I NXËNËSIT NË KLASË

Emri dhe mbiemri i nxënësit	
Data e observimit	
Arsimtari/Lënda	
A është paraparë që për nxënësin të planifikohen qëllime të diferencuara	
A janë planifikuar për nxënësin aktivitete të veçanta	
Si është planifikuar koha për realizimin e aktiviteteve	
Raporti i nxënësit me arsimtarin dhe arsimtarit me nxënësin	
Raporti i nxënësit ndaj: <ul style="list-style-type: none"> • Detyrave që i merr, • Nxënësve tjerë • Materialit didaktik 	
Pozita e trupit, mënyra e të ndejturit, shkathtësia...	
Raporti i nxënësve të tjerë ndaj nxënësit	

Bashkëpunëtori profesional

_____

Shtojca 2/10. FLETA PËR VLERËSIMIN E NXËNËSIT

FLETA PËR VLERËSIMIN E NXËNËSIT _____ data: _____

Perspektiva e familjes ose e fëmijës			
Perspektiva profesionale	Funksionet trupore dhe struktura	Aktiviteti	Pjesëmarrja
Përkrahja dhe lidhja	Faktorët e mjedisit	Faktorët personal	Informata tjera

Shtojca 2/11. PROFILI PEDAGOGJIK I NXËNËSIT/NXËNËSES

PROFILI PEDAGOGJIK I NXËNËSIT/NXËNËSES

Përparësitë (anët e forta) dhe intereset e nxënësit/nxënësës	Nevoja për përkrahje
Të mësuarit dhe si mëson (të ndahen faktete e rëndësishme për të ariturat e deri tanishme arsimore, llojet e të mësuarit, qëndrimi ndaj shkollës, motivimi për mësim, intereset, lëmitë dhe si këta aspekte të sjelljes manifestohen në situata të ndryshme)	
Shkathësitë sociale (të ndahen faktet e rëndësishme për raportin me të tjerët, të ritur dhe moshatarë, respektimi i rregullave dhe reagimi në situata konkrete)	
Shkathësitë e komunikimit (të ndahen faktet e rëndësishme për mënyrat e shkëmbimit të informatave me të tjerët, duke kështu edhe shkallën e njohjes së gjuhës në të cilën arsimohet si dhe pengesat në shfrytëzimin e mjeteve simbolike dhe vizuale të komunikimit)	
Pavarësia dhe kujdesi për veten (të ndahen faktet e rëndësishme për aftësitë për përkujdesjen për vete dhe ti plotëson obligimet e përditëshme në shtëpi dhe në shkollë)	
Ndikimi i jashtëm i të mësuarit (të ndahen faktet e rëndësishme për kushtet familjare dhe të tjera të cilat mund të ndikojnë në të mësuarit dhe përparimin e nxënësit)	
Fushat dhe nevojat prioritare të identifikuara për përkrahje në arsim	Përkrahja shtuese për të cilën është e nevojshme leje:

Shtojca 2/12. PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR AFATGJATË DHE AFATSHKURTËR

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR AFATGJATË

Emri dhe mbiemri _____, Datëlindja _____, Klasa _____
 Arsimtari _____, Data _____, Ndihma nga prindët _____

Natyra e problemit	Qëllimet mësimore	Strategji/materiale didaktike	Resurse	Suksesi

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR AFATSHKURTË

Emri dhe mbiemri _____, Datëlindja _____, Klasa _____
 Arsimtari _____, Data _____
 Lënda mësimore _____, Tema _____

Përbajta mësimore	Qëllimet	Suksesi

Shtojca 2/13-a. FORMATI I PLANIT INDIVIDUAL ARSIMOR

PLANIFIKIMI I PUNËS MË NXËNËS SIPAS FUSHAVE/LËNDËVE

FUSHA/LËNDA	Nxënësi						
	A duhet të përshtatet qasja				Ndryshime		
	Nuk duhet	Hapësira dhe kushtet	Prëmbajtjet	Metodat	Masat plotësuese për përkrahje	Ndryshime në programin	Vlerësimi në çfarë mënyrë)

Vazhdon në faqen tjetër

VLERËSIMI I NEVOJAVE PËR PËRKRAHJE			
Masat/lloji i përkrahjes	Masa të nevojshme/lloje të përkrahjes (aktivitete, lëndët, fushat)	Përshkrim i shkurter i masave/llojet e përkrahjes dhe qëllimet	Realizimi dhe evaluimi
Përshtatja e metodave, materialeve dhe mjeteve mësimore (masa për individualizim)			
Përshtatja e hapësirës/kushtet në të cilat realizohen aktivitetet/mësimi (si p.sh. menjanimi i barrierave fizike, organizimi specifik dhe orari i aktiviteteve, etj.)			
Ndryshimi i përmbajtjes së aktiviteteve dhe të priturave, në realitet i përmbajtjes mësimore dhe standardeve arsimore			
Masa të tjera të përkrahjes			

Shtojcë 2/13-b. FORMATI I PLANIT INDIVIDUAL ARSIMOR

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR

TË DHËNAT PERSONALE PËR NXËNËSIN	
Emri dhe mbiemri	
Datëlindja	
Vendi dhe adresa ku jeton	
Emri dhe mbiemri i prindit/kujdestarit	
Vendi dhe adresa ku jeton prindi/kujdestari (në rast se nuk është e njejta)	
Rezultati mjekësor/dokumentacioni	
Klasa	
Arsimtari klasor/kujdestari i klasës/ arsimtari lëndor	
Bashkëpunëtorët tjerë/arsimtarë	
Përkrahja shtuese (ndihmë dhe mjete ndihmëse/ mjete konkretizuese të cilat i shfrytëzon)	
Informata të rëndësishme për arsimimin paraprak, masat e individualizimit, rehabilitimit, etj.	
Fusha e përkrahjes së zhvillimit dhe mësimi (çka duhetpatur parasyshë gjatë planifikimit të mësimdhënies dhe mësimnxënies)	
Anëtarët e ekipit për përkrahje shtuese të nxënësit	
Koordinator/koordinatorë të ekipit për përkrahje shtuese të nxënësit	
Pjesëmarrës në punimin e PIA	
Kush bën vëzhgim në PIA në bazë të pëlqimit të prindit/kujdestarit	
Pëlqim nga prindi/kujdestari për realizimin e PIA- nënshkrimi dhe data	
Pëlqim nga prindi/kujdestari për ndërprerjen e realizimit të PIA-nënshkrimi dhe data	

Vazhdon në faqen tjetër

PIA

Aftësitë	Nevojat
Qëllimet e përgjithëshme dhe konkrete	Strategjitë
Pjesëmarrës	

Data e mbledhjes së ekipit për PIA :

1 _____

2 _____

3 _____

Shtojca 2/13-c. FORMATI PËR PLANIN INDIVIDUAL ARSIMOR

PROGRAMI INDIVIDUAL ARSIMOR

Viti shkollor _____

Informatat identifikuese	
Emri, emri i babës dhe mbiemri i nxënësit:	
Datëlindja:	
Vendlindja:	
Klasa:	
Kujdestari i klasës:	

GJENDJA INICUESE

Anët e forta dhe interesimet e nxënësit	Nevojat për përkrahje
1. Të mësuarit dhe si mëson	
2. Shkathtësitë sociale	
3. Shkathtësitë komunikative	
4. Pavarësia dhe kujdesi për veten	
5. Ndikimi dhe rrethanat e jashtëme ndaj mësimit	
6. Lëndët sipas të cilave do të punohet më qëllimet e diferencuara	
7. Lëndët në të cilat nxënësi nuk do të punojë sipas PIA	

STRATEGJITË E PËRSHTATJES	
1. Përshtatja e hapësirës dhe kushtet për punë:	
2. Përshtatja në raport me materialet dhe materialet ndihmëse metodiko/didaktike:	
3. Përshtatja në raport me metodat, format dhe teknikat e punës:	
4. Ndjekja dhe notimi	
5. Përshtatja në raport me përmbajtjet, qëllimet dhe të priturat dhe të ariturat	

Lënda mësimore:		
Arsimtari:		
Tema mësimore/temat:		
Koha e realizimit:		
QËLLIMET E DIFERENCUARA	STRATEGJITË E DIFERENCUARA	REZULTATET

EVALUIMI
PERIUDHA E EVALUIMIT:
QËLLIMET E ARRITURA:
QËLLIMET E PA ARRITURA:
REKOMANDIME PËR PERIUDHËN E ARDHËSHME:

Anëtarët e Ekipit inkluziv për nxënësin të cilët e punuan programin individual edukativo-arsimor:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Shtojca 2/13-d. FORMATI I PLANIT INDIVIDUAL ARSIMOR

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR (emri i nxënësit)		Profili i nxënësit: Hobi/intereset: (shëno këtu)	Sqarimi i fushave: Këtu janë vendosur informatat të cilat tregojnë se për cilin nxënësi punohet
Emri dhe mbiemri i nxënësit:	Lënda e preferuar: (shëno këtu)	Dëshiron... / i pëlqen... (shëno këtu)	
Mosha/ datëlindja:			
Viti shkollor:			

Anëtarët e ekipit për (emri i nxënësit):					Numri i antërave nuk është i fiksuar. Nëse janë më tepër e gjithë kjo fushë kopjohet në resht të ri. Unë do të... kthehuni këtu kur do të parashtrohen qëllimet e reja të pia për të shënuar kush, çka dhe si në raport me ta. Aktivitetet, pëlqimet dhe përgjegjësi... ekipi pajtohet që të bën që kjo të ketë sukses; do të pajtohet në planifikim të përbashkët, notim, revizion – kur, kush, ku. Kush çka do të bën? Si dhe kur? Si do të komunikohet? Si do të informohen në mënyrë të ndërsjellë?
Unë jam ...	Emri dhe mbiemri	Emri dhe mbiemri	Emri dhe mbiemri	Emri dhe mbiemri	
Roli im është ...	Kujdestari i klasës	Arsimtari	Prindi	Specialisti i jashtëm	Nxënësi
Unë do të ...					
Pjesëmarrja					
Aktivitetet					
Pëlqime					
Përgjegjësi					
Data e takimit:		Data e revizionit:	Arsyetim:		Arsyetimi është për cilëndo qoftë fushë

Rishikimi prapa/refleksion			
Për të ariturat e deritanishme			
Cilat ishin sukseset arsimore? (shëno këtu)	Cilat ishin sfidat arsimore? (shëno këtu)		
Qëllimet:	Suksesshmëria:	Koment:	Aksion:

Këtu shënohen përvojat e të gjithë anëtarëve të ekipit nga të gjitha aspektet e jetës së nxënësit.

Nëse ky është PIA i parë i nxënësit atëherë merret e aritura momentale.

Mendohet për qëllimet nga PIA-të e mëparshme në nivel të ekipit. Të përmendet dhe të notohet suksesshmëria. Në fushën **Aksioni** të shënohet çka është ndërmarrë mëtej.

Shikimi përpara/planet e ardhëshme	
Vizioni/ Dëshirat/Shpresat (shëno këtu)	Prioritetet arsimore për ekipin: (shëno këtu)

Vizioni/ Dëshirat/Shpresat

Çka të planifikojmë në të ardhmen? Aduhet të kyçen ndryshime? Në raport me nxënësin? Në raport me ekipin?

Prioritetet arsimore për ekipin

Cilat janë fushat kryesore të mesimit të cilat dëshirojmë të zhvillojmë? Në raport me nxënësin, familjen, ekipin?

Shtojca 2/13-e. FORMAT I PLANIT INDIVIDUAL ARSIMOR

PLANI I INDIVIDUAL ARSIMOR					
Lënda mësimore:		Arsimtari:			
Emri dhe mbiemri i nxënësit:		Data në fillim:		Data e kontrollimit të të arriturave të qëllimeve:	
Çka din nxënësi dhe çka mund të bën:					
Qëllimet: (Përbajtja)	Si? (Strategjitë dhe format e punës)	Kush?	Sa shpesh? (Koha)	Resurset e nevojshme:	Çka ka aritur nxënësi? (Produkti)
1.					
2.					
Data e përqimit:			Nënshkrimi i prindit/kujdestarit:		Nënshkrimi i personit profesional:

Refleksion për realizimin e PIA:	
Data e përqimit:	Nënshkrimi i prindit/kujdestarit: Nënshkrimi i personit profesional:

Shtojca 2/13-f. FORMATI I PLANIT INDIVIDUAL ARSIMOR

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR

Nxënësi _____ Datëlindja _____ Klasa _____
Arsimtari _____ Data e PIA _____ Revizioni vijues i
PIA _____

Anët e forta të nxënësit në pikëpamje të aftësive kognitive, shkathtësive, motivimit, pavarisë, sjelljes, komunikimit, socializimit, mënyrës së të mësuarit.

Anët e dobëta të nxënësit pikëpamje të aftësive kognitive, shkathtësive, motivimit, pavarisë, sjelljes, komunikimit, socializimit, mënyrës së të mësuarit.

Vizioni për nxënësin (qëllimet afatgjate)

Llojet e adaptimit, modifikimit të përmbajtjes mësimore

Lëndët për të cilat nuk do të ketë ndryshme në përmbajtjen mësimore:

Lëndët për të cilat do të bëhen përshtatje të vogla – (paraqitje të ndryshme, ndryshime fizike në pamjen e përmbajtjes, por jo me shkurtime të mëdha)

Lëndët për të cilat do të bëhen përshtatje më të mëdha – (reformulim dhe shfaqje alternative të proceseve dhe koncepteve komplekse, ndarje dhe fokusim të pjesëve më të rëndësishme nga përmbajtja e njësisë mësimore)

Lëndët për të cilat do të përgatitet dukshëm programi i shkurtuar (e cila në mënyrë më të thejshtë do ti mbulon temat kryesore dhe qëllimet e lëndës)

Metodat mësimore të cilat do të shfrytëzohen (diferencimi i metodave, tempoja, ritmi,)

Në çfarë mënyre do të notohet nxënësi? (npërmjet të portfolisë, kompjuterit, nëpërmjet të testeve të adaptuara, me gojë/me shkrim – në rast se është e nevojshme vëndoni edhe fletën me standardet, kriteret dhe rubrikat për notim)

Qëllimet individuale për nxënësin dhe plani për realizmin e tyre (në kontekstin e pavarësisë, shkathtësitë për shkrim/lexim, përvetësimi i shprehive punuese, të kuptuarit e koncepteve të rëndësishme etj., dhe në korniza të një tre mujori ose gjysmë vjetori – kjo fletë mund të përsëritet)

Qëllimi:

Si do të punohet në realizmin e tij:

Qëllimi:

Si do të punohet në realizimin e tij:

A është i nevojshëm adaptimi i kohës për qëndrim në shkollë: shkurtimi i orëve, puna plotësuese ose tërheqja nga disa orë? Nëse po, nga cilat, sa kohë dhe me çfarë frekuence?

Personat e kyçur në procesin arsimor dhe përkrahja e nxënësit (ekipi profesional, asistenti profesional, moshatari, etj.)

Pjesëmarrja e prindëve/kujdestarëve në procesin e përkrahjes (si për shembull ndihma gjatë detyrave të shtëpisë)?

Për prindin/kujdestarin:

Pajtohem me PIA-në e këtillë

Pajtohem me planin, por mendoj se duhet të shtohen/tërhiqen/ndryshohen punët vijuese:

Nënshkrimi i prindit/kujdestarit: _____ Data: _____

Nënshkrimi i arsimtarit: _____ Data: _____

Nënshkrimi i koordinatorit të EIN: _____ Data: _____

Nënshkrimi i drejtorit: _____ Data: _____

Shtojcë 2/13-g. FORMATI I PLANIT INDIVIDUAL ARSIMOR

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR

Emri i nxënësit: _____

Datëlindja: _____

Klasa: _____

Shkolla fillore: _____

Kujdestari i klasës/paraleles: _____

Data e mbledhjes së parë për zhvillimin e PIA: _____

Pjesëmarrësit në proces:

POZITA/FUNKSIONI	EMRI DHE MBIEMRI	NËNSHKRIMI

1. Niveli momental i funksionimit- (përshkrimi i funksioneve kognitive, sjellja në orë, të folurit, emocionet, të kuptuarit, perceptcionet, të mësuarit, të mbajturit mend)

2. Anët e forta

3. Anët e dobëta/fushat ku më së tepërmi i nevojitet përkrahje

4. Gjendja momentale e nivelit akademik sipas lëndëve

5. Qëllimet vjetore specifike për nxënësin (kyç idetë e prindërve dhe arsimtarit për ndjekje më efektive të mësimit)

- Arsimore
- Në raport me sjelljen, socializimin, pjesëmarrjen në aktivitetet jashtë shkollore me fëmijët e tjerë

6. Pasqyrë e programeve dhe shërbimeve/ përkrahjet të cilat do të kyçen

- Të rregullta, me adaptime individuale
- Shërbime plotësuese, të cilat nxënësi do ti fiton

PËRKRAHJA E REKOMANDUAR	CILI DO TË JETË QËLLIMI I PERKRAHJES
Defektologu	
Logoped	
Trajtimi fizikal	
Psikologu	
Teknologjia kompjuterike	
Të tjera	

- Modifikimet e domosdoshme, adaptimet, mjetet ndihmëse, përfshirje e mënyrës së notimit.
- Masa plotësuese të cilat do të ndërmerren gjatë periudhës rrejdhëse
- Termimi për mbledhjen e ardhëshme

Nënshkimi i prindit

Nënshkrimi i pjesëmarrësve

Shtojca 2/13-h. FORMATI PËR PLANIN INDIVIDUAL ARSIMOR

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR		MRI:	DATËLINDJA:	
KARAKTERI I VËSHTIRËSIVE NË MËSIM		KLASA:	DATA:	
QËLLIMET ARSIMORE	KRITERET PËR SUKSES	PRIORITETET ARSIMORE	NDJEKJA/EVIDENTIMI	KUADRI I KYÇUR
			STRATEGJITË MËSIMORE/MATERIALE	
FREKUENCAT E PËRKRAHJES	PËRKRAHJA PRINDORE	INSTITUCIONET E JASHTME	KORNIZA KOHORE	
KËRKESAT MEDICINALE		REVIDIMI I KUADRIT:	DATA:	

Shtojca 2/14. REVIZIONI I PIA

REVIZIONI I PIA

Shenjat për përparim :

Probleme:

Qëllime të përgjithëshme dhe konkrete të reviduara :

Strategji të reviduara :

Pjesëmarrës :

Shtojca 2/15-a. SHEMBULL TË PJESËS SË PLOTËSUAR NGA PIA

Emri dhe mbiemri i nxënësit: A. A.

Libri kryesor:

Klasa: III 5

Ditari i klasës:

Data: 10.06.2013

Diagnostifikimi i paranjohurive	Gjendja e nxënësit
Lexim <ul style="list-style-type: none"> - Të kuptuarit e leximit - Shpejtësia e leximit 	<p>Shumë dëshiron të lexoj. Lexon shpejt. E kupton tekstin e lexuar. Kur lexojnë bashkëpjesëmarrësit, zakonisht nuk i ndjek, por shpejt gjindet për të vazhduar me leximin.</p> <p>Shpeshëherë në orët nga lëndët tjera lexon çfarëdo që gjen, për çka edhe nuk është i kujdesshëm në punë, më vështirë kyçet dhe i është e nevojshme sqarim plotësues dhe nxitje që të punojë në lëndën mësimore konkrete.</p> <p>Tregon interes të veçantë për astronominë.</p>
Shkrim <ul style="list-style-type: none"> - Diktim - Përshkrim - Drejtshkrim - Gramatikë - Shkrim latin 	<p>Shkrimi është i lexueshëm. Disa shkronja nuk i shkruan drejt. Rregullshmëria e dorëshkrimit varet nga gjendja e dëgjimit. Për ate ndonjëherë me diktimin nuk ka vështirësi ndonjëherë kërkon përsëritje dhe i ndjek buzët e arsimitarit. Ndonjëherë i respekton shenjat e drejtshkrimit .</p> <p>Nuk dëshiron të përshkruaj, ajo i është e mërzitshme si aktivitet. Nëse përshkruan, më shpesh nuk e përfundon detyrën. Shpesh harron të përdorë shenjat e pikësimit dhe shkronjën e madhe te emrat e përveçëm, edhe pse i di rregullat.</p> <p>I është i nevojshëm rikujtimi për emrat, mbiemra dhe folje, dhe më pastaj vetë i pavarur jep shembuj .</p> <p>Nuk ka vështirësi me leximin dhe shkrimin e shkronjave latine të shtypit dhe të dorës.</p>
Kultura gojore <ul style="list-style-type: none"> - Recitim - Përgjigjja në pyetjet - Ritregim - Tregim - Përshkrim - Dramatizim 	<p>Poezitë i reciton me një frymë.</p> <p>Rregullisht parashtron pyetje të cilat janë të papritura dhe nuk kanë kuptim, pyet për gjëra të ndryshme. Përgjigjet me gojë të pyetjeve janë të shkurtëra dhe direkte, por pas intervenimit të arsimitarit jep përgjigje të plotë. Fjalitë janë të thjeshta dhe joggjithëherë adekuate me renditje fjalësh. Shumë shpesh dëshiron vetëm ai të përgjigjet dhe nuk u lejon bashkëpjesëmarrësve të përgjigjen. Me zë e jep përgjigjen dhe nuk i respekton rregullat. Ritregon dhe tregon shkurtë, me disa fjali.</p> <p>Përshkruan veti të jashtme, por nuk përdorë fjalë të gjata dhe krahasime.</p> <p>Në dramatizime merr pjesë vetë me lexim të shpejtë, pa e ndjerë(përjetuar) rolin.</p>

<p>Njohuri matematikore</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mbledhje dhe zbritje - Shumëzim dhe pjesim - Detyra tekstuale - Matje - Punë me të dhëna - Gjeometri 	<p>Mbledh dhe zbret me kalim. Në mënyrë tabelare shumëzon dhe pjesëton. Gjatë zgjedhjes individuale të detyrave ndonjëherë gabon te detyrat më të thjeshta, ndërsa të vështirat i zgjedh pa vështirësi. Shpesh te detyrat tekstuale tregon rezultat të saktë, ndonjëherë e sqaron procedurën se si vjen deri te rezultati, por më vështirë i parashtron. Shfrytëzon vizoren për matjen e gjatësisë, por nuk është preciz në vizatimet. Shfrytëzon orë për matjen e kohës. Nënrendit dhe fut të dhëna të thjeshta në tabela. Lexon të dhëna nga tregime me fotografi, tabela dhe grafikone dhe i interpreton. I njeh dhe i emëron kuptimet gjeometrike: E drejtë, pika, e prerjes dhe vijë e thyer dhe Format gjeometrike: Trekëndësh, drejtkëndësh, dhe katror. Nënvizon dhe emëron brinjë dhe kulme të trekëndshit, drejtkëndshit dhe katrorit. Gjatë vizatimit të kuptimeve gjeometrike nuk është preciz, dhe jo me shkathtësi përdorë vizore.</p>
<p>Shkathtësitë</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arsim Muzikor - Arsim figurativ - Arsim fizik dhe sh. 	<p>Rrallë këndon dhe ndonjëherë merr pjesë në lojrat muzikore, shumë dëshiron të luaj në flautë. Dëshiron të vizatojë, por në temë sipas vetë zgjedhjes. Në vizatimi dhe modelimi nuk është shumë i shkathtë. Është jopreciz dhe rrallëherë e përfundon krijimin figurativ. Shpeshëherë, puna e shokut e inspiron, e ndjen të nevojshme që vazhdimisht të lavdërohet në punë. Ka vështirësi të përshtatet në ekipet sportive. Nuk i respekton rregullat, distancohet dhe bën diçka tjetër, ose dëshiron të dominojë, dhe hyn në konflikt. Vazhdimisht dëshiron që topi të jetë te ai. Në të kundërtën është i vrazhdë ndaj pjesëmarrësve, bërtet, zihet me ata, u mëshon dhe i shtyn.</p>
<p>Aktivitete</p> <ul style="list-style-type: none"> - Puna në grupe / ekip / çift - Detyra shtëpie - Punë individuale 	<p>Me vështirësi përshtatet në kushtet e reja dhe situata sociale edhe në punën me grupe ose çifte. Nëse nuk i plotëson nevojat e veta, vetëlëndohet, i han thonjtë dhe pjesën rreth tyre ose lëshon gjak nga hundët. I merr gjërat e pjesëmarrësve pa pyetur dhe krijon zënka. Në çift dëshiron të punojë vetë me disa nxënës. Por, edhe ata din që të mos i respektojë rregullat dhe të jetë i vrazhdë. Nuk i pranon kritikën. Është i paorganizuar dhe gjitha përgatitjet e nxënësit i ka në karrike dhe katedrën e arsimtarit. Shpeshëherë thotë se i mungon diçka nga çanta (nuk shikon se a e ka). Shpeshëherë nuk e shkruan detyrën e shtëpisë, për atë se harron t'u tregojë prindërve. Kur ka detyrë individuale me shkrim, tregon pasiguri, dhe nuk bazohet në forcat e veta, dijen, por gjendet disi duke shikuar shokët në fletore, sidomos shokun pranë. Gjatë kësaj di të jetë edhe i vrazhdë. Çdoherë dëshiron që të jetë i pari, të gjitha detyrat të jenë të sakta dhe të mos ketë vërejtje nga arsimtari. Në të kundërtën reagon bujshëm me të bërtitura dhe të rrëna në karrike dhe tavolinë. Bën grimasa dhe ju hidhërohet pjesëmarrësve. Ngritet pa pyetur dhe shetitë nëpër klasë ose del jashtë. Mëpastaj çdoherë ka arsytim.</p>

Kontrollimi i diturive <ul style="list-style-type: none"> - Me gojë - Me shkrim 	Parapëlqen përgjigje me gojë dhe bisedë me arsimtarin. Gjatë provimit me shkrim, është e nevojshme që vazhdimisht të nxitet dhe të motivohet. Rrallë ndonjëherë përfundon në kohë me punimin, provimin me shkrim. Më shpesh i është e nevojshme kohë plotësuese për përgjigje në kërkesat.
Aktivitete jashtëmësimore	Ndjek shkollë për gjuhë të huaja. Ushtron basketboll në Klubin e shkollës. Shkon në Breinobrein (BOB).
<p>Përparimi (Dinamika):</p> <p>Ai ulet në bankën e parë para arsimtarit, që të mund ta përcjell, por edhe këthehet, të mund t'i ndjek edhe pjesëmarrësit. I mundëson që pa pengesa dhe drejtpërdrejt ta ndjek personin edhe gojën e arsimtarit. Eliminohen zërat nga fundi (dritaret dhe dyert e klasës janë të mbylluara). Insistohet që në klasë, nxënësit të flasin një nga një. Diskutimi në klasë organizohet në rreth, që të mund t'i përcjell pjesëmarrësit. I lejohet që ta ndërrojë vendin për t'u ulur dhe të ketë pamje më të mirë të mundshme për dëgjim.</p> <p>Fjala e arsimtarit është me një fuqi të matur, dhe shpejtësi, e qartë dhe e plotë. Arsimtari shpesh shfrytëzon lëvizje si përkrahje të të folurit, vizatime dhe fotografi gjatë mësimdhënies . Shpesh vëmendjen ia tërheq me prekje në krahëror ose dorë. Jepet më shumë kohë që t'i kryej aktivitetet me shkrim ose me gojë ta shpreh mendimin e vetë.</p> <p>Nuk mbetet pas në nxënien e materialit mësimor. Ajo është rezultat i bashkëpunimit të rregullt me prindërit. Ata janë të interesuar për përparimin e tij dhe janë të hapur për bashkëpunim. Punojnë në kontinuitet me nxënësin dhe e kontrollojnë</p>	
<p>Rekomandime:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Më shpesh të zbatohet puna në grupe dhe puna në çifte, gjatë së cilës çdoherë duhet të ketë role të ndryshme në grup (i përgjegjshëm, verbalist, informues, anëtar); - Bashkë me nxënësit të vendosen rregulla në punë dhe të insistohet në respektim të denjë të tyre; - Të punohet në forcimin e vetëbesimit; - Në kontinuitet të ndiqen aktivitetet të cilat i realizon dhe të kontrollohen detyrat shtëpiake. 	

Shtojca 2/15-b. SHEMBULL I PIA-SË SË PLOTËSUAR

PLANI INDIVIDUAL ARSIMOR AFATGJATË

Emri dhe mbiemri i nxënësit: H. H.

Data e lindjes:

Klasa VIII-1

Data 01.09.2015

NATYRA E PROBLEMIT

Ç'rregullim në sjellje me elemente psikotike që karakterizohet me ndryshime në sjellje, mos interesimi për miratim të qëllimeve, mos plotësimi i obligimeve gjatë orës së mësimit, vëmendja e hutuar.

STRATEGJIA (metodat, format, aktivitetet)

Për tejkalimin e vështirësive do të aplikohet qasja individuale, motivimi pozitiv dhe nxitja nga ana e arsimtarit, bashkëpunimi me nxënësit, ndihmë nga arsimtari dhe bashkënxënësi, Metoda e punës me dhurata dhe mirënjohje. Do të aplikohet metoda e lojës, metoda e vëzhgimit, metoda e ekspozimit (fotografi, aplikime, mjete, loja), metoda ilustrative, metoda dialoge, metoda e punës praktike.

1. Problemet sipas të cilave do të punohet me qëllime të diferencuara

Gjuhë maqedone, Matematika, Gjuhë angleze, Gjuhë Frënge, Biologji, Histori, Gjeografi, Kimi, Fizikë, Arsim Qytetar

2. Lëndët sipas të cilave do të punohet me qasje diferencuese

Arsi Muzikor, Arsim Figurativ

3. Lëndë sipas të cilave nxënësi nuk do të punojë sipas PIA

Arsim Fizik dhe Shëndetësor, Vallëzim

RESURSET (njerëz, materiale, pajisje)

- Arsimtari, Shokët, prindërit, personat profesional nga Instituti për shëndet mendor, konsultime me pedagog, psikolog dhe defektolog
- Mjetet mësimore (foto, ilustrime, maketa, loja, pllaka logjike, material konstruktiv, revista, libra, mjedisi drejtpërsëdrejti)
- Pajisje për punë

EFEKTET E PRITURA

Gjuhë angleze

1. Moduli 1 (shtatori/tetori)
  - * përshëndetje
  - * shtete dhe nacionalitete
  - * falje
  - * folje dhe veprime
2. Moduli 2 (nëntori/dhjetori)
  - * mbiemrat
  - * vende
  - * ndajfolje
3. Moduli 3 (janari/shkurti)
  - * veshje sportive
  - * fjalor “në tavolinë”
  - * shujta
4. Moduli 4/5 (mars/prill)
  - * fjalor për shfrytëzim të makinave
  - * aktivitetet e jashtme
  - * sëmundje dhe lëndime
  - * materiale
5. Moduli 6 (maj/qershor)
  - * Amerikane angleze
  - * Fraza për mirupafshim
  - * lidhje

Gjuhë Frënge

I/e njohi:

- * futur simple, hipoteza, ndajfolje me -ment, vokabulari për shenjat e horoskopit,
- * Vendi i mbiemrave, përdorimi i C'est/ce sont. Il(elle)est/ils(elles)sont
- * Foljet apprecier/placer
- * Vokabulari për termat gjeografike, përshkrim i vendit
- * Koha e tashme nga mënyra kushtore
- * Përdorimi I kohës së tashme nga mënyra kushtore
- * Vokabulari për internet
- *
- * Shprehjet kohore
- * Përdorimi I mënyrës kushtore
- * Përemra vetor të ndara për objekt direkt dhe indirekt
- * Vokabulari për
- * Emocione dhe ndjenja
- * Zhanret dhe librat

I kupton:

- * Koha e tashme nga mënyra kushtore
- * Përdorimi I kohës së tashme në mënyrën kushtore

Matematikë

- * Ta kupton konceptin vektor dhe ti kryen operacionet elementare me vektorë;
- * Të pasqyron figurat rrafshore gjatë translacionit;
- * Ta cakton vlerën e fuqisë me tregues numër natyrorë, ti kryen operacionet elementare me fuqi;
- * Ta kuptojë se çka është numri iracional dhe çka do të thotë zgjerimi i boshtit numerik i numrave racionalë me numra real;
- * Ti din shprehjet racionale, ti kryen operacionet aritmetikore me ta dhe ti zbërthen shprehjet e plotë racionale në shumëzues të thjeshtë;
- * Ti kupton konceptet kënd qendror dhe periferik dhe raportet e tyre ti shfrytëzon gjatë zgjidhjes së detyrave përkatëse;

Biologji

- * T'i përvetësojë termet themelore nga lëmia e :
- * Të emëron organelet e qelizës,
- * T'i numërojë proceset jetësore te shtazët
- * Të njohë llojet e kafshëve dhe t'i numërojë karakteristikat e të njejtave
- * Emëron sistemet organike dhe numëron organet e tyre, si dhe funksionin e tyre.

Kimi

- * T'i njohë termet themelore kimike;
- * Ta njohë pajisjen themelore laboratorike dhe të fitojë shprehje për shfrytëzimin e tyre;
- * Të njohë, përmend dhe t'i ndaj të njejtat dhe t'i ndaj substancat e pastërta nga përzierja
- * Të dijë t'i përshkruaj vetitë fizike të substancave të cilat i vëzhgon
- * Të pajiset me njohuri për ndërtimin e substancave dhe lidhjet kimike në ta;
- * Ta përvetësojë gjuhën e kimit në nivelin më elementar;
- * Të pajiset me njohuri themelore për sistemin periodik të elementeve
- * Të dallojë lloje të përzierjes joorganike (oksid, acid, Hidroksid dhe krip) nëse është dhënë formula kimike
- * Të fitojë shkathtësi për punë eksperimentale
- * Të zhvilloj shkathtësi për komunikim, bashkëpunim dhe punë ekipore .

Fizikë

- * Të dijë: Çfarë është objekt i studimit të fizikës, njësitë matëse në sistemin SI,
- * Të numërojë: Dukuri natyrore, instrumente matëse për kohë, gjatësia dhe masa, gjendjen agregate të substancës, llojet e forcave, llojet e termometrave, mënyra e bartjes së nxehtësisë nga një trup në tjetrin, përçues nxehtësie, të mirë dhe të këqinjë.
- * Të jep shembuj për: Dukuritë fizike, ndarjen e trupave, gjendjet agregate, lëvizje e ndryshueshme, e njëtrajtshme dhe drejtvizore, rënia e lirë, fuqia, energjia kinetike dhe potenciale, shembuj për fuqi, bartja e nxehtësisë, ruajtja e energjisë.
- * Të njohë: Simbole për dendësi, Masë dhe vëllim, gjendjen e gaztë, të lëngët, të fortë, shenjën për fuqi dhe njësinë sistematike, ligjin e Njutnit, të parë, të dytë, dhe të tretë, instrumentet për matje të temperaturës.
- * T'i dallojë: Termet, trupi që lëviz dhe trupi në qetësi, lëvizjet e njëtrajtshme dhe të lakuara.
- * Të përshkruaj ndërtimin e termometrit dhe principin e punës, dhe për çka shërben.

Gjeografi

- * Të njihet me pozitën gjeografike të Evropës dhe Azisë (kufinj të madhësia)
- * T'i identifikojë dhe emëroj brigjet më të mëdha, format (ujëdhësa dhe siujëdhësa) të Evropës dhe Azisë
- * T'i emëron dhe tregon në hartë malet më të mëdha, brezat, lumenjtë dhe liqenet në Evropë dhe Azi
- * T'i emërojë llojet klimatike
- * Të fitojë njohuri për vegetacionin dhe botën shtazore në Evropë dhe Azi
- * T'i emërojë shtetet dhe kryeqytetet
- * Të njihet me ndarjen e vendbanimeve
- * Të njihet me popujt dhe gjuhët në Evropë dhe Azi
- * Të njihet me qëllimet e BE-së

Gjuhë Maqedone

- * Të di karakteristikat themelore të gjuhës maqedone në zhvillimin e tij historik;
- * Di se ç'është theksi dhe rregullat e theksimit;
- * Dallojë fjalë dhe kategori të llojet e fjalëve;
- * Dallojë kryefjalë dhe kallëzues si gjymtyrët kryesore të fjalisë;
- * Dallojë fjalitë e thjeshta dhe të përbëra;
- * Dallojë llojet e poezive lirike sipas motivit
- * Dallojë elementet themelore të llojeve epiko-lirike
- * Di se ç'është romani, të zbuloj personazhët
- * Di se ç'është drama
- * Dallojë llojet letraro-shkencore, ditari, autobiografia
- * Të shkruaj tekste për zbatim praktik si kërkesa, ankesa
- * Zbatojë TIK-un në mësim

Histori

- * T'i emëron zbulimet teknike në revolucionet industriale, reformat e Petrit të Madh, të drejtat e punëtorëve, kryengritjet e popullit maqedonas kundër Pushtetit Osman, veprimtarë të njohur të ORM
- * Të numërojë persona nga historia Botërore, Ballkanike, dhe Maqedonase të cilët e karakterizojnë periudhën e shekullit të ri
- * T'i identifikojë në aspektin kohor dhe hapsinor ngjarjet e rëndësishme nga historia Botërore në shekullin e ri
- * T'i identifikojë në aspektin kohor dhe hapsinor ngjarjet e rëndësishme për historinë maqedonase në shekullin e ri: Kryengritja e Njegoshit, Kryengritja e Razlogut, Kryengritja e Kresnenskës, Kryengritja e Ilindenit, Republika e Krushevës, Revolucioni Xhonturk, Luftërat Ballkanike
- * T'i njohë termet themelore (nacionet) çifligarë, çifliksajbi, çorbaxhi
- * T'i njohë dhe përshkruajë ngjarjet historike dhe qasjet

Arsimi qytetar

- * T'i njoh nocionet: Identitet, stili i jetesës, vlerat, demokracia, të drejtat
- * T'i numërojë karakteristikat me të cilat njeriu dallohet nga kafshët, llojet e identiteteve, të drejtat dhe obligimet e njeriut, vlerat shoqërore dhe personale, Dokumentet për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, ngjashmëritë mes kulturave, llojet e demokracive, format jodemokratike të rregullimit shtetëror, karakteristikat e demokracisë, Tre institucionet kryesore të Bashkimit Evropian (himni, flamuri, euroja), të drejtat e njeriut, monarkia si rregullim shtetëror jodemokratik.

Prindi/kujdestari

Kujdestari i klasës

Shtojca 2/16. PROGRAMI PËR PUNË ME NXËNËS TË TALENTUAR

PROGRAMI PËR PUNË ME NXËNËS TË TALENTUAR
(shembull nga shkolla)

Detyra: Krijimi i politikës për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar, përgatitje profesionale e arsimtarëve, Planifikimi i punës me nxënës me prirje dhe të talentuar, realizim kualitativ të programeve individuale për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar, përmirësimi i statusit socio-emocional të nxënësve me prirje dhe të talentuar dhe përcjellja e të arriturave individuale të këtyre nxënësve.

Aktivitetet: Përgatitja e programës dhe planit aksionar, informimi dhe njohja e arsimtarëve me prirjen dhe talentin, biseda me arsimtarë klasorë, udhëheqës, arsimtarë lëndorë, dhe prindër, zbatimi i instrumenteve për identifikim, përgatitja e programeve individuale për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar në aktivitetet mësimore dhe jashtëmësimore, përcjellja e realizimit të programeve individuale për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar, këshilldhënëse – punë konsultative me nxënës, prindër dhe arsimtarë.

Realizues: Ekipi për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar, i përbërë nga punëtorë profesional dhe arsimtarë nga shkolla, ndërsa kordinator është psikologu i shkollës. Gjatë asaj, ata punojnë me nxënësit dhe prindërit si grup-qëllimi, i sigurojnë resurset e nevojshme dhe e realizojnë programin në kornizën kohore që më parë të përcaktuar.

Rezultatet e pritura – efektet nga realizimi i kësaj programe janë: Përkrahja e përparimit të nxënësve me prirje dhe të talentuar, përmirësimi i qasjes për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar, mundësimi e përparimit individual në pajtim me prirjen ose talentin, zhvillimi i qëndrimit pozitiv të nxënësit me prirje dhe talent.

Kordinator:

PLAN PËR EVALUIM DHE PLAN AKCIONAR

Kriteret për sukses: Marrja e dhuratave në kuadër të komunës, regjionale dhe shtetërore; Pjesëmarrja në projekte; Pjesëmarrja në mësim shtues dhe sekcionet shkollore; Pjesëmarrja në aktivitetet jashtëshkollore të organizuara nga mjedisi shoqëror; Pjesëmarrja në konkurse.

Instrumente: Fleta për evidencë të realizimit të aktiviteteve të planifikuara me planin aksionar.

Indikator për sukses: KCP të mbajtura; Instrument i zbatueshëm për identifikim të nxënësve me prirje dhe të talentuar; Programe individuale, të përgatitura dhe të realizuara për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar; Dosie për nxënës me prirje dhe të talentuar; Pranimi i përparimit individual të nxënësve me prirje dhe të talentuar.

Përgjegjës për përcjellje: Ekipi për nxënës me prirje dhe të talentuar

Informata kthyese: Raporte mujore, gjysmëvjetore dhe vjetore për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar me drejtime për përmirësimin e punës së arsimtarëve me nxënësit me prirje dhe të talentuar, të cilët prezentohen para Këshillit të arsimtarëve dhe Këshillit prindor.

PLANI AKSIONAR PËR PUNË ME NXËNËS TË TALENTUAR - V.shk. 2015/2016									
					Përcjellje				
Detyra	Aktiviteti	Korniza kohore (muaji)	Bartës	Mënyra e realizimit (resurset)	Instrumentet	Rezultatet e pritura	Personi përgjegjës	☐ x	Personi përgjegjës
1. Krijimi i politikës për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar	Përgatitja e programit dhe planit aksionar	Gusht	Ekipi	Drejtimet për përgatitjen të planit vjetor për punë në shkollë	/	Përkrahja e përparimit të nxënësve me prirje dhe të talentuar	Ekipi		
2. Përgatitja profesionale e arsimtarëve	Informimi dhe njohja e arsimtarëve me prirjet dhe talentin	Shtator	Ekipi	- Biseda konsultative profesionale të bazuar në materialin profesional nga punëtorja e planifikuar	X	Përmirësimi i qasjes në punë me nxënës me prirje dhe të talentuar	Ekipi		
3. Identifikimi i nxënësve me prirje dhe të talentuar	- Biseda me arsimtarë klasor, kujdestarë, arsimtarë lëndor dhe prindër; - Zbatimi i instrumenteve për identifikim.	Tetor	- Bashkëpunëtor profesional; - arsimtarë klasor; - kujdestarë klasash; - Arsimtarë lëndor.	Dhënia e instrumenteve për identifikim	- Instrument për identifikim	Pasqyrë dhe evidencë të nxënësve me prirje dhe të talentuar, sipas llojit të prirjes	Ekipi		
4. Planifikimi i punës me nxënës me prirje dhe të talentuar	Përgatitja e programeve për punë me nxënës të talentuar në aktivitetet shkollore dhe jashtshkollore	Shtator tetor	- Arsimtarë klasor; - Kujdestarë klasash; - Arsimtarë lëndor.	- Literaturë profesionale; - Dosie për nxënës me prirje dhe të talentuar.	- Instrument për identifikim	Përparim individual në pajtueshmëri me prirjen ose talentin përkrahje dhe zhvillim të nxënësve me prirje dhe të talentuar.	Ekipi		

PLANI AKSIONAR PËR PUNË ME NXËNËS TË TALENTUAR - V.shk. 2015/2016									
					Përcjellje				
Detyra	Aktiviteti	Korniza kohore (muaji)	Bartës	Mënyra e realizimit (resurset)	Instrumentet	Rezultatet e pritura	Personi përgjegjës	☐ x	Personi përgjegjës
5. Realizim kualitativ të programeve individuale për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar	Përcjellja e realizimit të programeve individuale për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar	Janar (2016) Qershor (2017)	Ekipi	Aktivitetet e realizimit zuara në dhe jashtë mësimit	Instrumentet për përcjellje	Realizimi i plotë dhe kualitativ të programeve individuale për punë me nxënës me prirje dhe të talentuar	Ekipi		
6. Përmirësimi i statusit socio-emocional të nxënësve me prirje dhe të talentuar	Punë Këshilldhënëse-konsultative me nxënës, prindër dhe arimtarë.	rjdhimisht	- Bashkëpunëtor profesional; - Arsimtarët klasor; - Arsimtarët lëndorë; - Prindërit; - Nxënësit.	Punë individuale dhe grupe me prindër dhe nxënës	- Përgatitja e dosies të nxënësve me prirje dhe të talentuar; - Test sociometrik.	- Përmirësimi i përpunimit sipas prirjes dhe talentit të nxënësit - Zhvillimi i qëndrimit pozitiv të nxënësit ndaj atyre nxënës me prirje dhe talent.	Ekipi		
7. Përcjellja e të arriturave individuale të nxënësve me prirje dhe të talentuar	-Evidenca e suksesit, rregullishmërisë dhe sjelljes; - Analiza e të arriturave të nxënësve me prirje dhe të talentuar të nxënësve në aktivitetet jashtëmësimore të nxënësve dhe mësimit shtues.	- Gjysmëvjetori - Fundi i vitit	- Psikologu; - Pedagogu; - Arsimtarët klasorë; - Lëndorë. Arimtarë.	- Arsimtarë klasorë; - Arsimtarë lëndorë.	Instrumentet për përcjellje	Vlerësim dhe përmirësim i të arriturave të nxënësve me prirje dhe të talentuar	Ekipi		

Shtojca 2/17. PLANI AKSIONAR PËR ARSIMTARËT PËR NXËNËSIT E TALENTUAR

PLANI AKSIONAR PËR NXËNËS TË TALENTUAR

PLANI AKSIONAR për AA nxënës i talentuar në matematikë (klasa VIII)										2015-2016		
Detyra	Aktiviteti	Korniza kohore (muaji)	Bartës	Mënyra e realizimit (resurset)	Instrumentet	Përcjellje			Personi përgjegjës			
						Rezultatet e pritura	Personi përgjegjës	x				
Shfrytëzimi i terminologjisë matematikore gjatë të shprehurit me gojë dhe me shkrim	Në mësimin e rregullt, dhënia e detyrave të zgjedhura nga niveli i lartë	2015/2016	Arsimtarë nga matematika-LS	Detyra përmbledhëse për kl. VIII ng autorë të ndryshëm	Përcjellje në kontinuitet të nxënësit ndaj punës	Zhvillimi i lidhjes logjike dhe kreativitetit	Arsimtari nga matematika		Personi përgjegjës			
Zhvillimi i aftësisë për zgjidhjen e detyrave të komplikuar matematikore dhe problemeve	Kyçja dhe përcjellja e orëve nga mësimi shtues nga matematika, pjesëmarrja në projekte	2015/2016	Arsimtarë nga matematika-LS	Detyra përmbledhëse për kl. VIII nga autorë të ndryshëm, NUMERUS, literaturë profesionale	Përcjellje në kontinuitet të nxënësit ndaj punës	Zhvillimi i aftësisë kreative për zgjidhje vetanake të detyrave të vështira matematikore dhe problemeve	Arsimtari nga matematika					
Nxftja e të meduarit logjik, të kuptuarit dhe shkallën e kuptueshmërisë gjatë zbatimit të tyre, zhvillimi i aftësisë për zgjidhje të detyrave	Përgatitja për garat shkollore, regjionale, shtetërore nga matematika, garat ndërkombëtare „kengur“	mars, prill, maj 2015/2016	Arsimtarë nga matematika-LS	Detyra përmbledhëse për kl. VIII ng autorë të ndryshëm, NUMERUS, literaturë profesionale	Përcjellje në kontinuitet të nxënësit ndaj punës	Zhvillimi i aftësisë për hulumtim vetjake dhe me vetëiniciativë të lidhjeve të shkak – pasojë, përmirësimi i vetëkritikës, njohurive të thelluara në lëmitë nga matematika jasht mësimit të rregullt	Arsimtari nga matematika					

Fusha 3: Përkrahja e mësimit dhe mësimit të nxënësve

Ekipi inkluziv shkollor është i përbërë nga arsimtarë dhe bashkëpunëtor profesional të cilët kanë kompetenca të larta për inkluzion social dhe arsimor (më e preferuar është të ketë të marr titullin arsimtar – mentor ose arsimtar-këshilltar) të cilëve u mundëson që të sigurojnë përkrahje të arsimtarëve tjerë për realizim të mësimit dhe mësimit të nxënësve, dhe në veçanti për punë të nxënësve me nevojë të veçanta arsimore.

3.1. Përkrahja e mësimit

Anëtarët e EISH përpunohen për realizimin e mësimit i cili do t'u mundësojë pjesëmarrje aktive të të gjithë nxënësve, në veçanti nxënësve me NVA, përmes:

- Shfrytëzimit të metodave adekuate për punë me nxënësit me punë individuale dhe në grupe të vogla ose me të gjithë paralelen,
- Shfrytëzimi i mjeteve adekuate mësimore dhe materialeve të përshtatura për nxënësit, duke ua bashkangjitur edhe TIK-un dhe teknologjinë ndihmëse,
- Qasje diferencuese në dhënien e detyrave në shkollë dhe detyra shtëpiake,
- Mënyrat e komunikimit të përshtatura të krakteristikave individuale dhe nevojave të nxënësve dhe pa diskriminim të çfarëdo baze.

1. Protokol për përkrahje të realizimit të procesit mësues

- 1.1. Ekipi inkluziv shkollor i informon arsimtarët tjerë për llojet e përkrahjes të cilat mund të ua ofrojë dhe mënyrat se si do ta sigurojë (p.sh. konsultime individuale dhe grupe, takime profesionale, trajnime..., përcaktojnë termine të rregullta dhe të përkohshme për takime, mënyrat për kombinime elektronike dhe këmbimi i materialeve dhe të ngjashme...)
- 1.2. Anëtarët e EISH merr pjesë në takime profesionale në të cilat shqyrtohen/pranohen formularët për përcjelljen e realizimit të mësimit dhe përpunohen që në të përmbajë indikatorë për inkluzivitet duke i bashkangjitur edhe indikatorët për kualitet të mësimit për nxënës të cilët punojnë sipas PIA. (Shtojca: 3/1, 3/2, 3/3)

- 1.3. Anëtarët e Ekipeve Inkluzive Shkollore, sipas nevojës (me kërkesë të arsimtarit, sipas udhëzimeve të drejtorit), kyçen në përcjelljen indirekte të inkluzivitetit të mësimit ose shfrytëzimit të disa qasjeve inkluzive.
- 1.4. Ekipi inkluziv shkollor duhet të jetë i informuar për gjendjen e inkluzivitetit në mësime dhe të jetë e bashkangjitur në propozimin e aktiviteteve për përmirësim.
- 1.5. Ekipi inkluziv shkollor, në mënyra të ndryshme, promovon praktikë të mirë inkluzive (orë konkretizuese, blog, web faqe, ngjarje promovuese e të ngjashme)
- 1.6. Për arsimtarët të cilët kanë nevojë për zhvillimin profesional për realizim të qasjeve inkluzive në mësime (diferencim, individualizim, inkluzion të fëmijëve me përkatësi të ndryshme etnike, nxënës të marginalizuar ...) ekipi inkluziv, në bashkëpunim me ekipin për zhvillim profesional, organizon përkrahje në llojin e takimeve konsultative-personalisht ose në nivel të aktiveve, punëtori, duke propozuar literaturë profesionale dhe të ngjashme.

2. Protokol për sigurimin e ambientit stimulantiv për mësime

- 2.1. Anëtarët e ekipit inkluziv marrin pjesë në komisione për zgjedhjen e librave, furnizim me mjete mësimore, rregullimin e hapësirës dhe kujdesen që ata të jenë adekuate për arsimin inkluziv.
- 2.2. EISH i nxit arsimtarët gjatë ekspozimit të punimeve të nxënësve që të mundësojnë që çdo nxënës të merr pjesë në zgjedhjen dhe ekspozimin e punimeve të veta.
- 2.3. Ekipi inkluziv promovon dhe nxit shfrytëzimin të teknologjisë asistive.

3.2. Përkrahja e mësimit

Në bazë të të gjitha aktiviteteve të mësimit kanë për qëllim që të përkrahët mësimi i nxënësve, të kuptuar në kuptimin më të gjërë (kognitive, sociale, emocionale). Qenësorja në arsimin inkluziv është dhënia e ndihmës në kontinuitet dhe përkrahja e nxënësve me NVA që optimalisht të përparojnë.

1. Protokol për dalje në ndihmë të nevojave të ndryshme të nxënësve në mësim

1.1. Në bazë të vetëvlerësimit të arsimtarëve, raportet nga vizitat në orë të bashkëpunëtorëve profesional dhe konstatimet për praktikën inkluzive, ekipi inkluziv shkollor për zhvillim profesional të kuadrit i ndihmon në vlerësimin të kompetencave të të arsimtarëve nga lëmia e inkluzionit social dhe dhe arsimor (Rregullorja për kompetenca themelore dhe profesionle të arsimtarëve në shkollat fillore dhe të mesme). (shtojca: 3/4, 3/5, 3/6)

- Arsimtari inkluziv, konsultohet me EISH se si më mirë të dilet në ndihmë të nevojave identifikuese arsimore të nxënësve dhe si të tejkalohen pengesat në procesin e mësimit të çdo nxënësi, ndërsa planifikimi dhe realizimi i strategjisë dhe aktivitetet i realizon në mënyrë të pavarur.
- Për arsimtarët, të cilët ende nuk i kanë të gjitha kompetencat për arsimtar inkluziv, EISH bashkërisht me arsimtarët inkluziv ndihmojnë në planifikimin e strategjive për mësimin inkluziv. Aktivitetet konkrete i planifikon dhe realizon arsimtari.
- Për arsimtarët –fillestarë, ekipi inkluziv organizon punëtori, trajnime, ligjërata dhe siguron literaturë. Arsimtari i ofron strategji dhe aktivitete të cilat duhet t'i shfrytëzojë në punë me nxënësit me NVA. Bashkë me arsimtarët –mentorë organizon realizim të orëve konkretizuese në të cilat është e detyrueshme pjesëmarrja e arsimtarit –fillestar.

1.2. Ekipi inkluziv mbledh përmbledhje nga: Materialet profesionale dhe shembuj nga praktikat e mira inkluzive. E cila është e kapshme për çdo arsimtarë (strategji të

ndryshme, metoda dhe teknika, materiale për mësim të çdo lloji dhe sfidë në klasë, nga praktika në shkollë dhe nga burime tjera). Përmbledhja është e kapshme për çdo arsimtarë. (Shtojca: 3/7, 3/8)

2. Protokoli për vlerësim

2.1. Politika shkollore për vlerësim

Ekipi inkluziv shkollor për inkluzion në bashkëpunim me ekipin pr vlerësim, përpiqet për krijimin e politikës shkollore për vlerësim e cila:

- Promovon vlerësim i cili e nxit çdo nxënësi në arritje maksimale në pajtim me mundësitë e tij,
- Përmban politika interne për vlerësim me shkrim (si p.sh. numër të testeve dhe provime me shkrim gjatë një jave)
- Përmban përcaktime për vlerësim të nxënësve me NVA dhe nxënësve të cilët mësojnë sipas PIA. (Shtojca: 2/7, 2/8)

Anëtar i ekipit shkollor për inkluzion bashkëngjitet në përgatitjen e kodeksit për vlerësim.

2.2. Metodrat dhe format për vlerësim

Ekipi shkollor për inkluzion përpiqet për notim formativ gjatë së cilës në notimin e nxënësve:

- Arsimtarët në kontinuitet e përcjellin përparimin e nxënësve të cilëve u mundëson që me kohë ta identifikojnë përparimin dhe eventualisht vështirësitë në mësim dhe marrin masa adekuate.
- shfrytëzohen metodrat dhe instrumente që çdo nxënësi i mundësohet që në mënyrën më të mirë që t'i tregojë të arriturat e tij
- nxënësit bashkëngjiten në vlerësimin përmes vetëvlerësimit, vlerësim mes vetes, mbajtje të portfolios dhe të ngjashme.

SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 3

Shtojca 3/1. RAPORT NGA VËZHGIMI I ORËS MËSIMORE

RAPORT NGA VËZHGIMI I REALIZIMIT TË ORËS MËSIMORE

Arsimtari: _____ Data: _____

Lënda mësimore: _____ Numri i nxënësve prezent: _____

Vëzhgues (ët): _____

Qëllimi i vëzhgimit:

- Të fitohet vështrim në inkluzivitetin e mësimimit
- Të grumbullohen të dhëna të cilat mund të shërbejnë për sjelljen e vendimit në lidhje me zhvillimin profesional të arsimtarit
- Të përmirësohet efikasiteti i mësimimit në shkollë.

Udhëzime për vëzhguesin: Keni kujdes në secilën pikë të përmendur dhe jepni notën më të lartë vetëm në shfaqje ose realizime efektive, që të shërbejë si model/shembull i mirë. **Me ngjyrë të përhimtë janë shënuar pohime të cilat janë veçanërisht relevante për inkluzivitetin dhe atyre duhet t'ju përkushtohet kujdes i veçantë.**

- Pikat 14 dhe 15 janë lënë të zbrazëta që të mundeni të shtoni pohime ose indikatorë për vëzhgim të cilat vërehen, ndërsa te instrumenti nuk janë shënuar në mënyrë eksplicite.
- Vëzhguesi duhet të mbetet në klasë gjatë tërë kohës së orës mësimore .
- Rekomandohet që vëzhguesi me arsimtarin të kenë takim në lidhje me vëzhgimin para dhe pas vëzhgimit të orës.

Legjenda e vlerësimit:

Më e larta		Kënaqshëm		Më e ulëta	Nuk është e zbatueshme
5	4	3	2	1	X

_____ 1. I tregon/paralajmëron/qëllimet për njësinë mësimore që realizohen në orë.

_____ 2. Nxënësve me NVA, plotësisht ju'a tregon/sqaron qëllimet e njësisë mësimore.

_____ 3. Në mënyrë efikase i organizon situatat për mësim në drejtim të realizimit të qëllimeve të orës.

_____ 4. Shfrytëzon metoda mësimore për nxitje të pjesëmarrjes përkatëse të më tepër se 2/3 nga të gjithë nxënësit në procesin mësimor.

_____ 5. Shfrytëzon metoda mësimore specifike për nxitje të pjesëmarrjes përkatëse të nxënësve me NVA në procesin mësimor.

_____ 6. Në mënyrë efikase e shfrytëzon kohën gjatë orës mësimore.

- _____ 7. Tregon dhe bart entuziazëm për përmbajtje mësimore.
- _____ 8. Komunikon qartë dhe në mënyrë përkatëse në të kuptuarit e më shumë se nga 2/3 e nxënësve.
- _____ 9. Me nxënësit me NVA komunikon qartë dhe në mënyrë përkatëse për të kuptuarit e tyre.
- _____ 10. I detë e rëndësishme i sqaron në mënyrë të thjeshtë dhe të qartë.
- _____ 11. Demonstron njohuri të përmbajtjes mësimore.
- _____ 12. Reagon në mënyrë përkatëse në pyetjet dhe komentet e nxënësve, duke kyçur edhe nxënësit me NVA.
- _____ 13. Nxit të menduarit kritik dhe analiza.
- _____ 14. _____
- _____ 15. _____

A do ta sygjeroni këtë arsimtar si model (mentor)? (ju lutemi sqaroni)

Cilat propozime konkrete do ti jepni në lidhje me përmirësimin e kësaj ore?

A keni pasur takim para vizitës? _____ Pas vizitës? _____

Vërejtje tjera:

Shtojca 3/2. VEGLA PËR VËZHGIMIN E ORËS MËSIMORE

VËZHGIMI I ORËS MËSIMORE

Arsimtari: _____ Data: _____

Lënda mësimore: _____ Numri i nxënësve prezent: _____

Vëzhgues (ët): _____

Vërejtje: Me ngjyrë të përhimtë janë shënuar aktivitete të cilat janë me rëndësi të veçantë për punën me fëmijë me NVA.**Organizimi i orës:**

1. A u shpërndanë qëllimet me nxënësit?	Po	Jo
2. A ju'a tërhoqi vëmendjen në fillim të orës arsimtari të gjithë nxënësve?	Po	Jo
Nëse është ashtu, si e bëri ate?		
___e shpalli qëllimin në mënyrë interesante		
___tregoi anekdotë inetersante ose një shaka përkatëse		
___parashtrori dilemë		
___parashtrori pyetje provokuese		
___të tjera		
Si e tërhoqi vëmendjen e nxënësve me NVA arsimtari?		
3. A ka bërë arsimtari përgatitje për realizmin e orës ?	Po	Jo
4. A ka planifikuar në përgatitje diferencim?	Po	Jo
5. A ka planifikuar në përgatitje aktivitete specifike për nxënësit me NVA?	Po	Jo
6. Nëse përgjigjia është PO, a u realizuar ora në mënyrë përkatëse?	Po	Jo
7. A ju përkushtonte vëmendje arsimtari të gjithë nxënësve dhe a regaonte në mënyrë përkatëse në reaksionet e tyre?	Po	Jo
8. Sa shpesh arsimtari bënte përsëritje, rezyme, rikthim, lidhshmëri?		
Mjaftueshëm	Jomjaftueshëm	Shumë
9. Në çfarë mase arsimtari i potenconet pikat kyçe?		
Mjaftueshëm	Jomjaftueshëm	Shumë
10. Sa informata u prezantuan gjatë kohës së orës?		
Mjaftueshëm	Jomjaftueshëm	Shumë
11. A ishin aktivitete e zgjedhura përkatëse me mundësitë e nxënësve?	Po	Jo
12. A bënte arsimtari nxitjen e përgjegjësisë të nxënësit për mësim të mëtutjeshëm?	Po	Jo

Teknikat mësimore:

13. A e kishte arsimatri kontrollin mbi orën?	Po	Jo
14. A kërkonte arsimatri nga nxënësit të përgjigjen në pyetjet?	Po	Jo
15. A kërkonte arsimatri nga nxënësit me NVA të përgjigjen në pyetjet përkatëse me mundësitë e tyre?	Po	Jo
16. Nëse përgjigja është po, si ishin pyetjet?		
☐ Të hapura ☐ Të mbyllura ☐ Të kombinuara		
17. A shfrytëzonte arsimtari “stuhi ideshë”?	Po	Jo
18. Nëse përgjigja është po, si ishte tempoja?		
☐ E mjaftueshme ☐ Shumë e shpejtë ☐ E ngadalshme		
19. A ishin të gjithë nxënësit të motivuar për të dhënë ide?	Po	Jo
20. A ishin përgjigjet e nënvizuara/të shënuara dhe të shprehura?	Po	Jo
21. A u shfrytëzuan mjete audio-vizuele dhe/ose manipulative?	Po	Jo
22. A u shfrytëzuan mjete dhe/ose manipulative përkatëse për fëmijët me NVA?	Po	Jo
23. A u shfrytëzuan ata ashtu siç ishin planifikuar?	Po	Jo
24. A ishin zgjedhur ata në mënyrë përkatëse?	Po	Jo
25. Mjetet audio-vizuele ___ ndihmuan ose ___ penguan në orë?	Po	Jo

Shkathtësitë prezantuese:

26. A vendoste arsimtari interaksion?	Po	Jo
27. A mbante arsimtari kontakt me sytë dhe gjestikluacioni natyrore me duar dhe trup?	Po	Jo
28. A mbante arsimtari tempo përkatëse dhe nivelin e zërit gjatë të folurit?	Po	Jo
29. A ju largohej arsimtari në mënyrë të suksesshme personave që largoheshin nga tema?	Po	Jo
30. A tregonte arsimtari entuziazëm në lidhje me përmbajtjet në orë?		
Po / Shumë Pak Jomjaftueshëm / JO		
31. A vepronte arsimtari në mënyrë të sigurtë dhe i përgatitur për orë?	Po	Jo
32. A ju ndihmonte mësimdhënia e arsimtarit nxënësve të mësojnë, duke kështu edhe nxënësit me NVA?	Po	Jo
33. A u kërkua nga nxënësit informata të këthyese për orën?	Po	Jo

Komente plotësuese:

Vëzhgues/ët: _____

Shtojca 3/3. FORMULARI PËR NDJEKJEN E ORËS MËSIMORE

NDJEKJA E ORËS MËSIMORE

Shkolla		Viti shkollor	
Arsimtari		Ndjekësi	
Klasa		Data	
Lënda mësimore			
Tema/përmbajtja mësimore			
Takimi para ndjekjes:			
Qëllimi i ndjekjes			
Komentet nga arsimtari			

Vërejtje: Me ngjyë të përhimtë janë shënuar aktivitetet me rëndësi të veçantë për punë me nxënësit me NVA.

Përshkrimi:

Plotësisht-P, Pjesërisht-Pj, Jomjaftueshëm-J, Nuk ka mundësi për manifestim-/.

I.	Planifikimi dhe përgatitja e orës	P	Pj	J	/
1.	Qëllimet e orës janë të definuara qartë.				
2.	Të priturat janë të definuara qartë dhe dalin nga qëllimet.				
3.	Janë caktuar mënyrat (strategjitë, format, metodat, teknikat) për realizimin e punës mësimore				
4.	Janë planifikuar mjetet e nevojshme, materialet, përgatitjet dhe shfrytëzimi i TIK.				
5.	Është caktuar literatura e nevojshme dhe korelacioni me lëndët dhe burimet e tjera.				
6.	Janë planifikuar metodat, procedurat dhe instrumenetet për përforcimin e diturive të mëparshme.				
7.	Janë planifikuar metodat, procedurat dhe instrumenetet për ndjekjen e të arriturave të nxënësve.				
8.	Qartë janë caktuar aktivitetet e arsimtarit dhe aktivitetet e nxënësve.				
9.	Për nxënësit me aftësi të veçanta janë planifikuar aktivitete sipas planit individual arsimor.				
II.	Organizimi, rrijedha dhe realizimi i orës	P	Pj	J	/
1.	Fillimi i orës është i sigurtë dhe i qetë, krijon atmosferë pozitive.				
2.	I vërteton dituritë e mëparëshme dhe përvojat e nxënësve.				
3.	I njofton nxënësit me rrezultatet e pritura.				

4.	Paraprakisht ka të përgatitura materiale përkatëse për punë. Për nxënësit me NVA ka të përgatitura materiale specifike.				
5.	Shfrytëzon mjete mësimore përkatëse dhe mjete ndihmëse.				
6.	Shfrytëzon format e planifikuara paraprakisht, metodat dhe teknikat mësimore.				
7.	Shfrytëzon strategji inkluzive për mësimdhënie dhe mësimnxënie.				
8.	Shfrytëzon qasje të ndryshme në mësimdhënie (zgjidhje të problemeve, aktivitete hulumtuese dhe projektuese...).				
9.	Zbaton Tik-un në mësim.				
10.	Udhëzimet për punë, sqarimet dhe pyetjet janë të kuptueshme dhe të qarta.				
11.	Përmbajtjet dhe terminologjinë jo të qartë e sqaron në mënyrë plotësuese.				
12.	Të gjithë nxënësit i kyç në realizmin e aktiviteteve.				
13.	Bën individualizim dhe diferencim në mësimdhënie sipas nevojave dhe mundësive të nxënësve.				
14.	Përcjell porosi të qartë (përfundim) dhe të njejtën e realizon sëbashku me nxënësit.				
15.	Organizimi i orës përkrah vëmendjen, interesimin dhe motivimin e nxënësve.				
III.	Komunikimi me nxënësit	P	Pj	J	/
1.	Nxënësve ju drejtohet me emër dhe respekt.				
2.	Në klasë ekzistojnë rregulla të qarta për sjelljen të cilat nxënësi dhe arsimtari i shfrytëzojnë për sigurimin e atmosferës së punës.				
3.	Parashtron pyetje për ti nxitur dhe përgjigjet në pyetje.				
4.	Shfrytëzon teknika për dëgjim aktiv (kontakt me sy, shenja joverbale, nxitje, etj.).				
5.	I nxit nxënësit të parashtrojnë pyetje, të diskutojnë dhe lirisht të shprehen.				
6.	I stimulon në përgjigje të gjithë nxënësit në mënyrë të barabartë.				
7.	E përshtat gjuhën varësisht nga konteksti, situata dhe personaliteti i nxënësit, veçanërisht ka kujdes për nxënësit me NVA.				
8.	Identifikon situatat konfliktoze dhe i ndihmon nxënësit në mënyrë të drejtë ti zgjidhin ata.				
9.	Gjatë punës grupore i nxit ata në mënyrë të barabartë.				
IV.	Notimi i nxënësve	P	Pj	J	/
1.	Shfrytëzon metoda përkatëse për kontrollimin e paraditurve të nxënësve.				
2.	Çdo aktivitet notues është përkatës për qëllimin.				
3.	Zgjedh dhe shfrytëzon në mënyrë përkatëse instrumente të ndryshme për notim.				
4.	Jep informatë kthyesë pozitive dhe konstruktive.				

5.	Informata kthyesë është e orientuar nga nxitja dhe përparimi i mëtutjeshëm i nxënësve.				
6.	Evidenton përparimin e çdo nxënësi në raport me rrezultatet e pritura.				
7.	Ndjek dhe vlerëson të arriturat dhe zhvillimin e nxënësit në pajtim me qëllimet individuale.				
V.	Krijimi i mjediseve të sigurta dhe stimulative për mësim	P	Pj	J	/
1.	Ka përgatitur dhe shfrytëzon materiale të ndryshme stimulative për mësim.				
2.	E përshtat hapësirën për nevojat individuale dhe grupore.				
3.	Mundëson që mjetet dhe materialet për punë të jenë në qasje të lehtë për të gjithë nxënësit.				
4.	Në hapësirat shkollore ekspozon punimet e nxënësve.				
5.	Vendos rregulla për përdorim të sigurtë për mjetet dhe materialet.				
6.	Kontribon në krijimin e kushteve të mira fizike në hapësirën për mësim.				
7.	Punon mjete mësimore dhe mjete për punë inkluzive.				
8.	Disiplina në klasë është bazuar në klimën pozitive të klasës dhe organizimin e mirë si dhe udhëheqjen e orës.				
Konstatimet tjera relevante					
Takim pas ndjekjes					
Arsimatri bën refleksion (arritja e qëllimeve, vështirësi dhe kahje për përmirësim)		P	Pj	J	/
Anët e forta:					
Propozime dhe sygjerrime për përparimin e punës:					
Fusha për zhvillimin e mëtutjeshëm:					
Ndryshimet te arsimtari nga ndjekja e mëparëshme:					

Shtojca 3/4.

ÇEK LISTA PËR VETËVLERËSIM TË INKLUZIVITETIT

STRATEGJITË INKLUZIVE MËSIMORE

(Vetënotimi në praktikën vetjake të arsimtarit)

A shfrytëzoni ose a do të kishit shfrytëzuar një nga këta strategji në vijim?

Legjenda:

- ✓ - Këtë e shfrytëzojë në mësimin tim
- ~ - Në njëfarë mënyre, e shfrytëzojë këtë në mësimin tim
- X - Nuk e shfrytëzojë këtë në mësimin tim
- * - Do të kisha dashur/ të përpiqem me këtë, edhe pse më duhen informacione plotësuese dhe resurse

Interakcioni arsimtar – nxënës:

- I di dhe i përdorë emrat e nxënësve ashtu si ata zgjedhin që t'i emëroj dhe me artikulum të drejtë.
- Nxënësve ua bëj me dije se si të më drejtohen, në veçanti nëse vijnë nga ambiente të ndryshme kulturore dhe arsimore.
- Në fillim të vitit shkollor (ose kur i takojë për herë të parë) realizoj pyetësorë që të njihem me paranjohuritë e nxënësve, përvojat e tyre të mëparshme arsimore, ambiciet profesionale, interesat, etj.
- I nxis nxënësit që t'i vizitojnë orët plotësuese dhe orët për konsultim, dhe ta shfrytëzojnë këtë kohë për të pyetur për përmbajtjet mësimore, si dhe për interesat e tyre jashtë orëve.
- Nxënësve ua bëj me dije se kam të pritura të mëdha nga ata dhe besoj se të gjithë nxënësit mund të mësojnë.
- Nxënësve ua bëj të ditur se është e dobishme që të përpiqen dhe nuk është e tmershme nëse nuk do të kenë sukses (të provojnë edhe pse ndoshta nuk do të kenë sukses). Të dinë se mosuksesi dhe sfida janë pjesë të rëndësishme në procesin e nësimin.
- Përpiqem që nxënësit të japin më shumë përgjigje ose pikëpamje në pyetjet e parashtruara.
- I shmangem talljes në kurriz të nxënësve.
- Kam kujdes se cilët nxënës i pyes të flasin për grupe të caktuara sociale.
- Tregoj kujdes për mirëqenien e nxënësve, dhe i ndaj informacionet nga resurset (si p.sh.për këshillim dhe shërbime psikologjike, shërbime për nxënësit me nevoja të veçanta dhe të ngjashme).
- E shfrytëzojë çdo mundësi, në bisedë ose në formën e shkruar, të tregoj se mësimin përpiqem ta bëjë të kapshme njëloj për të gjithë nxënësit.
- Me kujdes i paramendoj aktivitetet të cilat hapin tema potenciale të ndjeshme ose të papëlqyeshme.
- Papajtuemërinë e shëndroj në produktivitet duke i drejtuar nxënësit që të kritikojnë deklaratë ose ide, ndërsa jo folësin.
- E ndërprej ose intervenoj në diskutim nëse komentet bëhen fyese ose i devalvojnë nxënësit tjerë.
- U jap informacione kthyes nxënësve për përvojat e tyre gjatë mësimin.
- I ftoj kolegët dhe bashkëpunëtorët profesional që të vizitojnë dhe të ndjekin orë të miat që të më japin informacione kthyes rreth bashkangjijtes ose komunikimin me nxënës të ndryshëm.

Interaksioni nxënës –nxënës:

- I nxis nxënësit që t'i mësojnë dhe mes vetes t'i shfrytëzojnë emrat e tyre.
- Përdori ushtrime për relaksim, gjatë së cilave nxënësit do të mund të mësojnë njëri për tjetrin.
- Përgatis udhëzime, rregulla themelore ose marrëveshje të përbashkëta për marrje pjesë aktive në orë.
- Zbatoj forma të punës në grupe më të vogla.
- Nga nxënësit kërkojë që të shkruajnë dhe të ndajnë informacione për prejardhjen e tyre të cilat mund të ndihmojnë për ndonjë aktivitet të caktuar në orë. Dallueshmërinë e nxënësve e paraqes si mjet. mjet ndihmës për të mësuar më shumë.
- Gjatë punës ekipore afatgjate, nga nxënësit kërkojë që të japin informacione kthyesë në lidhje me punën në grup.
- I gjej të gjitha mundësitë nga programa mësimore, të cilat ndihmojnë që të nxënësit të ndërtohen shkathtësitë për bashkëpunim.
- Gjatë orëve e theksoj rëndësinë e bashkëpunimit në mësim. Nxënësve u mundësojë që të mendojnë për ato që kanë mësuar përmes aktiviteteve të përbashkëta (formale dhe joformale).
- Me qëllim formoj grupe të vogla heterogjene në të cilat janë të kyçur edhe nxënësit e marginalizuar.
- Me qëllim formoj grupe nga nxënës me përparësi dhe aftësi të ndryshme .
- Mundësojë që nxënësit vetë të vetëvlerësohen dhe të zbatojnë vlerësim mes-nxënësve (moshatarë).
- Nxënësit i kyç në grupe aktivitetesh të vogla të cilat do t'u ndihmojnë që t'i shqirëtojnë dhe vlerësojnë kontributin e tjerëve.
- Vendosi rregulla për reagim nga ana e nxënësve nëse ata ndjejnë se një perspektivë e caktuar është e nënçmuar ose nuk është e pranuar.

Përmbajtja:

- Zgjedh përmbajtje dhe aktivitete të cilat e shprehin dallueshmërinë e nxënësve në një lëmi të caktuar.
- Shfrytëzojë mjete vizuale të cilat nuk i përforcojnë stereotipet, por bashkangjesin njerëz të ndryshëm dhe perspektiva.
- Shfrytëzojë shembuj nga më të ndryshmit që t'i ilustrojë konceptet, duke shfrytëzuar informacione nga më shumë lëmi të ndryshme.
- Flas për më shumë persona të ndryshëm dhe ekspertë të cilët kanë kontribuar për lëminë për të cilën mësohet dhe e theksojë prejardhjen e ndryshme të tyre.
- Në pyetjet nga testet, detyrat, si dhe temat për hulumtim, shfrytëzoj emra të ndryshëm dhe kontekste socio-kulturale.
- Zgjedh materiale, mjete dhe mënyra për mësim të cilat nxënësit do të mund nga ana financiare që t'i përballojnë.
- E analizojë përmbajtjen e shembujve të mi, analogji dhe humor, nga aspekti që të kontribojnë të largohen nxënësit me qëndrime të ndryshme, dije ose aftësi.
- Emrat e autorëve i theksoj të plotë, dhe jo vetëm inicialet, kur flasim për ta. (Kjo mund të ndihmojë që të theksohet dallueshmëria e gjinive, grupeve dhe llojeve tjera ose të zhduken supozimet joadekuate për autorësinë).

Praktikat mësimore

- I vlerësoj paranjohuritë e nxënësve për temë të caktuar, që të mund saktë ta përshtas mësimin me nevojat e tyre.
- U ndihmoj nxënësve që t'i ndëlidhin njohuritë e mëparshme me mësimin e ri (pëshembull, para marrjes së temës së re, kërkoj nga nxënësit në mënyrë të pavarur të mendojnë për ate që veç më e dinë për temën).
- Nga nxënësit kërkoj të japin ose të njohin shembuj të cilët e ilustrojnë të kuptuarit e përmbajtjeve.
- Shfrytëzoj metoda mësimore të ndryshme dhe mënyra të realizimit të mësimin (verbale, vizuale, interaktive, frontale, dhe të tjera), në vend që të bazohem vetën në një mënyrë të të mësuarit të nxënësve.
- E përshtas temon e orës me çka nxënësve u mundësoj të marrin shënime gjatë kohës së mbajtjes së mësimin me çka nxënësve u mundësoj ta marrin shënime gjatë mësimin.
- I theksoj dhe sqaroj të priturat e mia dhe mënyrën e vlerësimit për çdo detyrë dhe obligim të cilin ua jap.
- Planifikoj pjesë të orës në të cilin nxënësit do të pyesin dhe diskutojnë në lidhje me detyrat ose të priturat nga detyrat dhe obligimet.
- Çdoherë e theksoj qëllimin kryesor ose vlerë të përmbajtjeve të cilat mësohen.
- Diskutimet i ndërtoj ashtu që të mund të bashkangjiten numër më i madh i nxënësve: Për shembull, kërkoj t'i dëgjoj ata të cilët nuk kanë folur, pres që të rritet numri të duarëve të ngritura, shfrytëzoj aktivitete për të menduar dhe ndarjes në çifte.
- Në orë shfrytëzoj aktivitete të shkurtëra për të shkruar, për të marrë informacione kthyesë për ate që nxënësit e kanë mësuar dhe si e kanë paramenduar.

Shtojca 3/5. KOMPETENCAT PROFESIONALE TË ARSIMTARËVE PËR INKLUZION SOCIAL DHE ARSIMOR

KOMPETENCAT PROFESIONALE TË ARSIMTARËVE PËR INKLUZION SOCIAL DHE ARSIMOR

(për vetëvlerësim ose vlerësim nga anëtar të EISH)

1. Kompetencat themelore profesionale për inkluzion social dhe arsimor

Njohuri profesionale dhe të kuptuarit

- Njeh kocepte të ndryshme dhe modele për inkluzion arsimor.
- I njeh faktorët social dhe kulturor dhe se si ata ndikojnë në arsim dhe si arsimi ndihmon në kohezionin social.
- I njeh llojet e ndryshme të nxënësve të cilëve u është e nevojshme përkrahja plotësuese në arsim: Nevoja të veçanta arsimore, vështirësi në mësim dhe dhe mungesa nga shkaqet socio-ekonomike.
- I njeh konventat për të drejtat e fëmijëve dhe të antidiskriminimit.

Aftësi dhe shkathtësi profesionale

- Pjesëmarrje në procesin e identifikimit të nevojave specifike arsimore, bashkërisht me shërbimin profesional dhe shfrytëzon metoda të ndryshme për diferencim dhe individualizim të mësimin.
- Merr pjesë në ekipin për përpunimin e planeve individuale arsimore.
- Shfrytëzon strategji të cilat promovojnë respekt të dallimeve dhe vlerave demokratike.
- Punon në ekipet inkluzive shkollore.
- Jep mundësi të barabarta që çdo fëmijë dhe familje të marrin pjesë në aktivitetet mësimore dhe jashtëmësimore, pavarësisht aftësive psikofizike, gjinisë, përkatësisë etnike, kulturës, gjuhës amëtare, religjionit, strukturës familjare, dhe statusit social dhe ekonomik.
- I përgatit nxënësit që t'i pranojnë fëmijët nga grupet e rrezikuara dhe fëmijët me nevoja të veçanta arsimore.

2. Kompetencat e arsimtarit – Mentor

Zhvillon qasje për ndërtim të shkollës inkluzive.

- Punon në projekte dhe hulumtime me dhe për fëmijët me nevoja të veçanta arsimore, integrim, integrim ndëretnik dhe/ose inkluzion socio – ekonomik në kuadër të shkollës.
- U ndihmon kolegëve në punimin e programeve individuale arsimore, materialeve dhe qasjeve.
- Është anëtar i ekipit inkluziv shkollor në shkollë.
- Ngrit iniciativa dhe ndërmerr aktivitete që dallimet të jenë të njohura dhe të respektuara në nivel të shkollës dhe në bashkësinë më të gjërë.

3. Kompetencat e arsimtarit –Këshilltar

Kontribon për inkluzionin e fëmijëve në bashkësinë më të gjerë.

- Ndërmerr aktivitete në nivel të shkollës dhe bashkësinë më të gjerë për tejkalim më efektiv dhe eliminim të materialeve, situatave dhe aktiviteteve të cilat nuk promovojnë barabarësi.
- Propozon dhe ndërmerr aktivitete për kyçje të nxënësve në jetën dhe punën e bashkësisë lokale pavarësisht aftësive të tyre, prejardhjen dhe gjendjen socio-ekonomike.
- Merr pjesë në përpunimin e dokumenteve për përmirësim të arsimit inkluziv në nivel qendror dhe lokal.

Shtojca 3/6. KOMPETENCAT PROFESIONALE TË ARSIMTARËVE PËR INKLuzionIN SOCIAL DHE ARSIMOR

VETËVLERËSIMI I KOMPETENCAVE PROFESIONALE TË ARSIMTARËVE PËR INKLuzionIN SOCIAL DHE ARSIMOR

Shkolla		Viti shkollor	
Arsimtari			
Klasa		Data	

Aspak nuk është e zhvilluar (trajnim i domosdoshëm)	1
Pjesërisht e zhvilluar (ka nevojë për trajnim)	2
Mirë e zhvilluar (nuk ka nevojë për trajnim)	3
Shumë mirë e zhvilluar (mund t'ju jep përkrahje të tjerëve)	4

Kryeni vetëvlerësim në nivel (shkallë) sa janë zhvilluar shkathtësitë dhe aftësitë vijuese të ju (shënoni shënjen ✓ në kolonën përkatëse).		niveli			
		1	2	3	4
NJOHJA E NXËNËSVE DHE DALJA NË NDIHMË NEVOJAVE TË TYRE					
1.	Ndjekja e zhvillimit kognitiv, socio-emocional dhe psikomotorik të nxënësve.				
2.	Sigurimi, azhorigimi dhe ruajtja e sigurtë e të dhënave për çdo nxënës.				
3.	Individualizimi dhe diferencimi në mësimdhënie i bazuar në njohjen e nevojave të nxënësve.				
4.	Organizimi dhe realizimi i mësimin plotësues.				
5.	Organizimi dhe realizimi i mësimin shtues.				
6.	Nxitja, përgatitja dhe organizimi i nxënësve për pjesëmarrje në aktivitete të ndryshme (gara, konkurse, ekspozita, çfaqje, projekte...).				
7.	Shfrytëzimi i aktiviteteve edukative të cilat e nxisin zhvillimin kognitiv, afektiv dhe psikomotorik të nxënësve.				
8.	Mundësimi i participimit demokratik të nxënësve në jetën në shkollorë.				
INKLUZIONI SOCIAL DHE ARSIMOR					
1.	Bërja e planeve individuale arsimore.				
2.	Planifikimi i mësimin për tërë klasën/paralelen me respektim të dallimeve individuale ndërmjet nxënësve.				
3.	Zbatimi i strategjive inkluzive për mësimdhënie dhe mësimnxënie.				
4.	Ndjekja dhe vlerësimi i të arriturave dhe zhvillimin e nxënësit në pajtueshmëri me qëllimet individuale.				
5.	Realizimi i aktiviteteve inkluzive në shkollë.				
6.	Punimi i planit për punë dhe bashkëpunimi me familjet e fëmijëve me nevoja të veçanta arsimore.				
7.	Punimi i mjeteve mësimore për punë inkluzive sëbashku me nxënësit.				

Kryeni vetëvlerësim në nivel (shkallë) sa janë zhvilluar shkathtësitë dhe aftësitë vijuese të ju (shënoni shënjën ✓ në kolonën përkatëse).		niveli			
		1	2	3	4
8.	Adaptimi i klasës sipas nevojave të nxënësve me pengesa trupore.				
9.	Kyçja e familjeve dhe nxënësve në aktivitete të përbashkëta për respektimin e dallimeve dhe integrimi interkulturor.				
10.	Orientimi profesional i nxënësve me nevoja të veçanta arsimore.				
11.	Puna individuale me nxënësit të cilët kanë nevojë për ndihmë.				

Shtojca 3/7. SHEMBULL DREJTIMESH NGA EKUPI INKLUZIV SHKOLLOR

DREJTIMET E ARSIMTARËVE PËR PËRMIRËSIMIN E PRAKTIKËS INKLUZIVE

Motoja: Përmes bashkëpunimit dhe mundit të orientuar, të gjithë nxënësit mundet aktivisht të marrin pjesë

- 1. Promovoni socializim** –Ulni nxënësit me NVA afër nxënësve tjerë. Kur afër nxënësit ulet një më i rritur, ekziston mundësia që nxënësit tjerë që të ndjehen të painkurajuar për komunikim me nxënësin. Këshilloni edhe asistentët e nxënësit ose edukator të specializuar, që të ulen më anësh, pak më larg nga nxënësit.
- 2. Shpërndani planifikimet e juaja për mësimin** – Nuk jeni vetëm. Shpërndani planifikimet e juaja. Ekipi inkluziv mund t'i modifikojë, që t'i dilni në ndihmë të nevojave të nxënësve me NVA.
- 3. Ju flisni direkt nxënësve** –Shmangni që tu drejtoheni nxënësve me NVA përmes përcjellësve të tyre. Përhëndetuni direkt, drejtojuni direkt kur u sqaroni dhe pyetni drejpërsëdrejti ata.
- 4. Ndryshoni metodat e juaja për mësim** –Ta bëni mësimin përvojë aktive për të gjithë nxënësit. Formoni grupe koperative për mësim. Siguroni një turmë nga resurset e materialeve dhe paramendoni aktivitete të ndryshme. Bëni që nxënësit të ua demonstrojnë dijen në mënyra të ndryshme.
- 5. Njihni nxënësit tuaj** – Përhëndetni nxënësit kur hyjnë në klasën tuaj. Ashtu do të jeni si shembull për ta dhe do t'i mësoni në shkathtësi komunikative dhe sociale. Pyetni diçka për në shtëpi, për të përkëdhelurit e tyre, për jetën e tyre shoqërore.
- 6. Çdo ditë parashtroni pyetje nga përmbajtjet** –Kur nxënësit përgjigjen në këta pyetje, përveç asaj që i mësojnë përmbajtjet, ata i ushtrojnë edhe shkathtësitë sociale dhe komunikative. Vlerësimi joformal dhe përcjellje, mund të sigurojnë informata të dobishme për modifikim eventual të mësimin.
- 7. Prisni sukses** – Prisni që të gjithë nxënësit të marrin pjesë dhe të mësojnë në orë. U tregoni nxënësve se cilat janë të pritura e juaja nga ata. Përshtatni kërkesat, aktivitetet, që detyrat të përgjigjen në mundësitë e nxënësve.
- 8. Vendosni qëllime të qarta të mësimin** – Punoni me ekipin inkluziv që t'i sqaroni qëllimet mësimore të nxënësve me NVA. Vërtetoni se nxënësit tuaj a punojnë në kontinuitet drejt përbushjes së qëllimeve të tyre. Vlerësojeni dijen e nxënësve pavarësisht nivelit të tyre të dijeve dhe mundësive.
- 9. Silluni ndaj të gjithë nxënësve njëlloj** – Mbani pritjet e juaja për sjelljen dhe metodave për sigurimin e disiplinës dhe shfrytëzoni të gjithë nxënësit njëlloj dhe kërkoni që t'i respektojnë edhe të rriturit tjerë në klasë.
- 10. Shpërndani shqetësimet dhe qëndrimet e juaja** – Tregoni shqetësimet e juaja dhe mendimet. Shprehni ato me fjalë adekuate. Në vend që të thoni: „Mendoj se ky nxënës nuk takon këtu!“ Përpiquni me „Si mund ta bëj materialin më të kuptueshëm për këtë nxënës?“

Shtojca 3/8. EK LISTA PËR STRATEGJITË PËR PUNË ME NXËNËS ME NVA

STRATEGJITË PËR PUNË ME NXËNËS ME NVA

(përshtatja e kushteve për punë)

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____ Kl.: _____

1. Zhvendosje fizike në klasë:

- Nxënësi ulet afër arsimtarit
- Nxënësi ulet afër shembullit pozitiv
- Gjithçka qëndron afër nxënësit kur jepen udhëzime ose kur ligjërohet (mbahet mësim).
- Distancim nga stimulimet të cilat tërheqin vëmendjen
- Organizohet puna me grupe
- Tjetër: _____

2. Mësimdhënie:

- Nxënësit janë të ndarë në çifte ashtu që të mund ta kontrollojnë punën e vetë
- Përkrahja e nxënësve e siguruar (ndihmë në mësim)
- Në tabelë shënohen fjalët kyçe nga njësia mësimore
- Mjete ndihmëse të siguruar, shkronja të mëdha, filma, skema, paraqitje grafike
- Ligjërohet në mënyrën me të cilën vijnë në shprehje më shumë shqisa: Vizuele, auditive, kinestetike
- Pasi të jenë dhënë udhëzimet për punë, nxënësit i përsëriten udhëzimet dhe nga ai kërkohet që t'i përsëris dhe të tregojë/sqarojë se çfarë duhet të punojë
- Pëveç udhëzimeve gojore, mund të jepen edhe të shkruara që të mund nxënësi që përsëri t'i kontrolloj dhe të kujtohet në kërkesat
- Nxënësit i jepet pasqyrë e shkruar/plan me termet (kuptimet) kryesore nga mësimi i orës
- I lejohe nxënësit që ta inçizojë mësimin e orës që të mund më vonë, ta kontrolloj dhe që më lehtë ta mësoj
- Nga nxënësi kërkohet që me gojë të jep pasqyrë të fjalëve kyçe nga mësimi
- Jepet shembull praktik në tabelë që të mund të përgjigjet në kërkesat
- Nënvizohet dhe theksohen pjesë nga teksti/mësimi që të mund më lehtë ta gjejë idenë kryesore/detaj
- Mësimdhëniet më të gjata ndahen në pjesë më të shkurtëra
- Tjetër: _____

3. Detyra:

- Jepet kohë shtesë për fërfundimin e detyrës
- Udhëzimet e komplikua thjeshtësohen
- Zvogëlohet niveli dhe shkurtohet teksti në detyrat
- Kërkohen më pak përgjigje të sakta për t'u kryer (Kualitet ndaj kuantitetit)
- Shkurtohen detyrat me ndarjen e të njejtave në pjesë më të vogla
- Nxënësit ti lejohet që detyrën ta shkruaj me kompjuter individualisht ose të ia diktoj dikujt dhe të njejtën ta shtyp
- Shfrytëzohen lista kontrolluese, skema, kartela për rikujtim etj. Për vetëkontollë
- Zvogëlohet numri i detyrave shtëpiake, veçanërisht detyrat të cilat kanë të bëjnë me më shumë lexim
- Gjatë punimit të detyrave, lejohet shkrimi me germa të shtypit në vend të atyre të dorës
- Përcillen detyrat me të cilat nxënësi e përcakton dinamikën vetanake në mësim (ditore, javore)
- Nxënësi shkon në shtëpi me udhëzime konkrete dhe të qarta për punimin e detyrës shtëpiake
- Pjesëmarrja gojore e nxënësit në orë pranohet dhe lavdërohet
- Tjetër: _____

4. Ushtrime kontrolluese dhe teste:

- Lejohet punimi i testeve me libër të hapur
- Jepen teste me gojë
- Jepen teste të cilat përpunohen në shtëpi
- Lejohen të jep përgjigje të inçizuara (në diktafon)
- Organizohet kuiz, në vend të testit
- Jepet kohë shtesë për përgjigje në test
- Nxënësit i lexohen pyetje nga testi
- Në vend të nxënësit, arsimtari i shkruan përgjigjet në pyetjet nga testi
- T'i iket presionit ndaj nxënësit në lidhje me kohën ose konkurrencën
- Tjetër: _____

5. Organizimi:

- Sigurohet ndihmë nga pjesëmarrësit gjatë organizimit të punës
- Përcaktohet një sistem për ndërlidhje mes shënimeve dhe detyrave
- Caktohet një shok-vullnetar i cili do t'i ndihmojë rreth detyrave të shtëpisë
- Sigurohet që nxënësi në shtëpi të ketë libra komplet si shtesë
- Që më parë përgatitet orar për mësim/shkrim me nxënësin
- Prindit/kujdestar i dërgohen raporte ditore-javore për përparimin (të rregullta, informime telefonike)
- Ekziston sistem për stimulim (dhurata), për punën e kryer në shkollë dhe detyrave të shtëpisë
- Nxënësit i jepet fletore interesante për të shkruar detyrat e shtëpisë
- Tjetër: _____

6. Sjellja:

- Thjeshtësohen rregullat në klasë
- Shfrytëzohet mates i kohës për lehtësimin në kryerjen e detyrës
- Cakton kohë për pushim dhe kohë të lirë
- Publikisht lavdërohet sjellja e caktuar
- Shfrytëzohen strategji të caktuara për vetëkontrollë
- Jepen privilegje të veçanta /drejtime pozitive dhe nxitje
- «Me urtësi shfrytëzohen» pasojat negative
- Lejohen pushime të shkurtëra mes detyrave
- Nxënësit i rikujtohet që mos ta ndërprejë punën rreth detyrës (sinjale joverbale)
- Vlerësohen përgjigjet e sakta të nxënësit, dhe jo gabimet e tij
- Realizohet sistem të udhëheqjes me sjelljen në klasë
- Lejohet lëvizje e lejuar, kohë ku nxënësi nuk është në vendin e tij (P.sh. është dërguar që të kryej përfundojë diçka)
- Injorohet sjellja jo adekuate e cila nuk është jashtë kufinjëve të së lejuarës në klasë
- Nxënësit i jepen përgjegjësi të thjeshta në klasë si (p.sh. që të kujdeset për mjetet konkretizuese)
- Me nxënësin merret vesht
- Tjetër: _____

Arsimtari:

Lëmia 4: Përkrahja e nxënësve

Kujdesi për EISH për nxënësit NVA ka të bëjë me mësimin e tyre dhe përparimin, por edhe më gjërë. Ata janë nxënës të cilët janë më tepër emocional dhe mu për atë është e nevojshme që të sigurohen mekanizma adekuat për preventivë, mbrojtje dhe përkrahje.

4.1 Kujdesi i gjithmbarshëm për nxënësit

1. Protokol për mbrojtje nga lëndimet fizike

- 1.1. Ekipi shkollor inkluziv para fillimit të vitit shkollor me komisionin për kujdesin ndaj shëndetit, merren vesht për intervenimet e nevojshme dhe ndërmarrje të masave preventive për mbrojtje të shëndetit dhe sigurinë e nxënësve me PNA. (Shtojca: 4/1)
- 1.2. Ekipi inkluziv, për nxënësit me NVA, bën procedura individuale dhe përcakton përgjegjësi për sigurinë e tyre.

2. Protokol për preventivë nga dhuna

- 2.1. Ekipi inkluziv shkollor, me ekipin për Preventivë nga dhuna, bashkëngjitet në përgatitjen e politikës për preventivë nga dhuna, në të cilën janë të definuara të gjitha format e sjelljes së fëmijëve dhe të rriturit të cilët merren si dhunë, në veçanti duke patur kujdes që të jenë të mbrojtur fëmijët me PNA dhe fëmijët e edukuar me probleme të sjelljes. (Shtojca: 4/2, 4/3, 4/4)
- 2.2. Ekipi inkluziv shkollor i bashkëngjitet planifikimit dhe realizimit të aktiviteteve, punëtori, debate, dhe ngjarje të ngjashme për zhdukjen e stereotipeve, paragjykimeve dhe diskriminimit; pranimi i dallimeve – në nivel të shkollës dhe në nivel të paraleles në të cilën janë prezente dëto dukuri.

3. Protokol për përkrahje të nxënësve me të meta trupore në zhvillim

- 3.1. EISH përgatit politikë shkollore për përkrahje të nxënësve me të meta trupore. Që të mundësojë qasje në shkollë (Lloz në hyrje për ndalesë; ashensor; rrethojë shkallësh dhe përgjatë korridoreve; toaleta adekuate) bashkëpunon me vetqeveris-

jen lokale, Këshillin e prindërve, organizata joqeveritare dhe të tjera.

- 3.2. Ekipi inkluziv për nxënës mundëson përkrahje bahkëmoshatarësh për lëvizjen në klasë, objektin shkollor dhe oborrin shkollor (Shtojca: 4/5, 4/6)
- 3.3. Ekipi inkluziv kujdeset për orarin e orëve (lëvizja nga njëra në klasën tjetër të jetë në rrugën më të përshtatshme) dhe kujdeset për lëvizjen e papenguar në klasë.

4. Protokol për përkrahje të nxënësve me probleme shëndetësore

- 4.1. Për nxënësit të cilët për shkak të sëmundjeve kronike ose të lëndimeve më serioze të cilët më gjatë mungojnë në mësimin e rregullt, ekipi inkluziv propozon procedura për përkrahje në mësim Shtojca: 4/7, 4/8). Sipas nevojës dhe merrëveshjes me familjen e nxënësit, ekipi organizon vizitë dhe mësim nga ana e arsimtarëve dhe nga ana e pjesëmarrësve.

5. Protokol për përkrahje të nxënësve nga familjet e rrezikuara sociale

- 5.1. Ekipi inkluziv, sipas nevojës i këshillon dhe i ndihmon prindërit e nxënësve nga familjet e rrezikuara sociale që t'i sigurojnë të drejtat nga mbrojtja sociale nëpërmjet Insitucioneve sociale.
- 5.2. Ekipi inkluziv në bashkëpunim me komisionin e kryqit të kuq në shkollë planifikojnë dhe realizojnë aksione humanitare nga llojet më të ndryshme: Ekspozita shitëse; donacione nga prindërit përmes këshillit prindor; donacione nga ndërmarrjet lokale; ushqim të ngrohtë pa pagesë në shkollë dhe të ngjashme. (Shtojca: 4/9)

6. Protokol për përkrahje për nxënësit me probleme emocionale

- 6.1. EISH mbledh të dhëna për nxënësit me vështirësi emocionale, pvarësisht nga shkaqet – dhunë familjare, pakujdesi familjare, shkurorëzim të prindërve, sëmundje në familje, trauma postkonfliktuale (Shtojca: 4/10)

6.2. EISH bo Në bashkëpunim me prindërit dhe institucionet relevante – institucionet shëndetësore, qendrat për punë sociale, policinë, gjen zgjidhje, ofron ndihmë adekuate dhe përkrahje me në ballafaqim me sfidat.

7. Protokol për përkrahje të nxënësve me prirje dhe të talentuar

7.1. EISH mbledh të dhëna për nxënësit me prirje dhe të talentuar dhe nga arsimtarët kërkon të përgatisin programe adekuate për realizim të mësimi shtues, që t'i kyçin në gara të ndryshme, hulumtime, ngjarje, debate, ekipe, komisione dhe të ngjashme. (Shtojca: 4/11 – 4/19)

8. Protokol për përkrahje të nxënësve me NVA nga asistentë/përcjellës

- 1.1 EISH jep informacione dhe drejtime për punë të asistentëve/përcjellës (të angazhuar nga shkolla, ose nga prindërit) të nxënësve me NVA.
- 1.2 EISH i ndihmon arsimtarit dhe asistentit/përcjellësit që ta planifikojnë rolin e asistentit/përcjellës në përkrahje të nxënësit në shkollë.
- 1.3 EISH e përcjell punën e asistentit/përcjellësit, i jep drejtime dhe udhëzime për punë më efektive me nxënësin.

4.2.Përcjellja e përparimit

1. Protokol për udhëheqje të evidencës për përparimin individual të nxënësve

- 1.1. Ekipi Inkluziv Shkollor përpiket që arsimtarët të mbajnë evidencë të plotë dhe të rregullt për të arriturat, rregullshmërisë dhe sjelljen, si dhe për zhvillimin emocional, social dhe intelektual të nxënësve me NVA.
  - Në evidencën në veçanti janë të theksuara anët e mira të nxënësit dhe potencialet zhvillimore të tij.
  - Në evidencën janë futur edhe të dhënat për përparimin e nxënësit dhe janë fituar si rezultat i vlerësimit të bërë nga ana e arsimtarëve, në bashkëpunim me shërbimin profesional dhe prindërit e nxënësit. (Shtojca: 4/20 – 4/33)

2. Protokol për analizë të përparimit të nxënësve sipas paraleleve

- 2.1. Në fund të çdo tremujori (ose në fund të çdo muaji) ekipi inkluziv bën analizë të përparimit të nxënësve me NVA.
- 2.2. Pas përfundimit të analizës vërtetohet se nxënësi a ka përparim dhe mund të kalojë në marrjen e njohurive të reja ose do të ketë nevojë për ndërrimin e strategjisë në mësim për periudhën në vazhdim.
- 2.3. Raportet e përgatitura dhe analizat për nxënësit me NVA lëshohen në qasje, pamje të shërbimit profesional dhe kuadrit udhëheqës dhe janë në shqyrtim, të kapshme edhe për të gjithë arsimtarët tjerë dhe prindërit dhe vetë nxënësit .

3. Protokol për përkrahje dhe përcjellje të përparimit në arsimin e mesëm

- 3.1. Ekipi inkluziv shkollor kujdeset në veçanti që t'i kushtohet kujdes orientimit profesional dhe këshillim të nxënësve me NVA dhe për atë qëllim bashkëpunon me ekipin shkollor për orientim profesional (psikolog/pedagog, kujdestarët e klasave dhe prindërit).
- 3.2. Ekipi inkluziv shkollor përpiket që shkolla të sigurojë informacione për regjistrim të nxënësve me NVA në arsimin e mesëm dhe për suksesin e tyre në vitin e parë dhe i analizon të dhënat e marra.
- 3.3. Në bazë të të dhënave të mara, propozon masa për përmirësimin e inkluzioneve praktike në shkollë.

SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 4

Shtojca 4/1. PREVENTIVA NGA RREZIQET E MUNDSHME PËR SIGURINË E NXËNËSVE (ME NVA)

RREZIQET E MUNDSHME PËR SIGURINË E NXËNËSVE (me NVA)

(instrumenti plotësohet para se të realizohet ndonjë aktivitet specifik/projekt me nxënës me NVA që të sigurohet siguria e tij dhe të shmangen rreziqet)

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____, klasa.: _____

Përshkrimi i aktivitetit:

--

Realizuar nga: _____, data: _____

Hapi 1: Identifikimi i rreziqeve

Biologjike (higjiena, sëmundjet, infektimet, alergjitë)		
☐ Gjaku / Lëngjet trupore	☐ Virusë / sëmundje	☐ Alergji
Të tjera / detaje:		
Kimikale (mjete për pastrim, substanca për eksperimente, etj.) – kimikalet duhet të jenë të shënuara dhe të përcjellura me udhëzime		
☐ Kimikale jo të rrezikshme	☐ Kimikale të rrezikshme	
Emëroni kimikalet / detaje:		
Situata kritike – incidente që rezultojnë me:		
☐ Mbyllje	☐ Evakuim	☐ Rrënim
Të tjera / detaje:		
Incidente nga burimet energjetike / probleme të cilat kyçin:		
☐ Rrymë elektrike	☐ Gaz / naftë / zjarr	☐ Gaz të kompresuar
Të tjera / detaje:		
Mjedisi:		
☐ Ekspozimi në diell	☐ Uji (burimi, lumi, plazhi, penda)	☐ Zëri, zhurma
☐ Shtazë / insekte	☐ Stuhi / probleme me motin	☐ Temperatura (nxehhtë, ftohtë)
Të tjera / detaje:		

Objekte / ndërtime në rrethinë					
☐ Ndërtime dhe objekte nga rrethina të cilat nuk zhvendosen		☐ Rrugë / shteg		☐ Punëtori / dhomë pune	
☐ Paisjet për terrenet / palestrat		☐ Mobilje		☐ Pishinë	
Të tjera / detaje:					
Maqina, vegla dhe paisje					
☐ Maqina - statike		☐ Maqina – zhvendosëse		☐ Vegla dore	
☐ Automjete / rimorkio		☐		☐	
Të tjera / detaje:					
Punë manuele					
☐ Punë manuele (që përsëritet, e vështirë)		☐ Aktivitet në lartësi		☐ Hapësirë e kufizuar	
Të tjera / detaje:					
Dhunë					
☐ Nxënës		☐ Të punësuar		☐ Prind / të tjerë	
☐ Fizike	☐ Psiqike	☐ Fizike	☐ Psiqike	☐ Fizike	☐ Psiqike
Rreziqe tjera / detaje:					

Hapi 2: Notimi i nivelit të rrezikut

Duke patur parasyshë rreziqet e identifikuar në hapin paraprak dhe duke shfrytëzuar matricën e dhënë për notim, notoni nivelin e rrezikut.

Gjasa	Pasoja				
	E pamundur	E vogël	Mesatare	E madhe	Kritike
Gati se sigurtë	Mesatare	Mesatare	Lartë	Ekstreme	Ekstreme
Me gjasë se	Ulët	Mesatare	Lartë	Lartë	Ekstreme
E mundshme	Ulët	Mesatare	Lartë	Lartë	Lartë
E pamundur	Ulët	Ulët	Mesatare	Mesatare	Lartë
Rrallë	Ulët	Ulët	Ulët	Ulët	Mesatare

Pasoja	Përshkrimi i pasojës	Pasoja	Përshkrimi i pasojës
E pamundur	Nuk ka nevojë për trajtim	Rallë	Ndodh vetëm në rrethana të veçanta
E vogël	Lëndimi i vogël kërkon trajtim me komplet për Ndhimën e parë (prerje të vogla, të shtypura)	E pamundur	Nuk mund të ndodh në të ardhmen e afërt ose në korniza gjatë ciklit të projektit
Mesatare	Lëndimi kërkon trajtim medicinal ose më shumë kohë	E mundshme	Mund të ndodh në një të ardhme të afërt ose në korniza gjatë ciklit të projektit
E madhe	Lëndim serioz që kërkon trajtim medicinal specialistik ose hospitalizim	Më se e mundshme	Ka gjasa që të ndodh në korniza gjatë ciklit të projektit
Kritike	Humbja e jetës, pengesë e përjetëshme ose lëndime të shumëta serioze	Gati se sigurtë	Gati se sigurisht do të ndodh në korniza gjatë ciklit të projektit

Niveli i rrezikut	Përshkrimi i nivelit të rrezikut	Aksioni
☐ I ulët	Nëse ndodh incident, gjasat janë të vogla që të rrezulton me lëndim.	Kryeni aktivitetin me kushtet ekzistuese në vendin e ngjarjes.
☐ Mesatare	Nëse ndodh incident, ka ndonjë gjasë për lëndim që kërkon përdorimin e kutisë për Ndhimën e parë.	Do të nevojiten strategji plotësuese.
☐ Lartë	Nëse ndodh incident me siguri lëndimi kërkon trajtim medicinal.	Duhet të përdoret strategji para se të realizohet aktiviteti. Duhet të ndiqen protokole të repta për tu siguruar siguria.
☐ Ekstreme	Nëse ndodh incident, me siguri do të rezulton me lëndim permanent ose vdekje.	Shqyrtoni alternativa për realizimin e aktivitetit. Duhet të ndiqen protokole të repta për tu siguruar siguria.

Hapi 3: Kontrolloni rrezikun

1. Në tabelën e mëposhtme përmendni rreziqet e mundshme
2. Notoni nivelin e rrezikut
3. Sqaroni masat të cilat do ti përdorni për t'a eliminuar ose t'a zvogëluar rrezikun sipas Hierarkisë së dhënë të strategjive / procedurave

Hierarkia e strategjive	
<p>Më shumë fektiv (niveli i lartë)</p> <p>Më pak efektiv (niveli i ulët)</p>	Eliminimi: Menjanimi i tërësishëm i rrezikut nga aktiviteti ose vendi i punës
	Alternativa: Zgjedhja e aktivitetit më të sigurtë
	Ridizajnimi: Bëni aktivitetin ose procesin më të sigurtë
	Izolimi: Menjanoni njerëzit nga rreziku
	Administrata: Vendosni rregulla, shenja ose udhëzime për ta siguruar vendin e punës ose realizimin e aktivitetit
	Paisjet personale mbrojtëse: Veshëmbathje mbrojtëse dhe pajisje të tjera

Rreziqe dhe strategji

Përshkrimi i rrezikut	Niveli i rrezikut	Strategjia
Detaje tjera:		

Hapi 4: Revizioni i strategjive

Parashtrimi	
Aktiviteti do të realizohet në pajtim me vlerësimin për rrezik, duke përdorur ndonjërin nga strategjitë e përmendura nga hapi 3. Nëse është e nevojshme do të bëhen ndryshime të aktivitetit që të menjahohen rreziqet eventuale dhe të sigurohet siguria.	
Personi për kontakt:	Data:
Përmendni personat e tjerë të cilët janë të kyçur në këtë vlerësim për rrezik:	

Hapi 5: Pasqyra dhe revidimi i strategjive

Plotësoni për kohën / ose sipas aktivitetit	Po	Jo
1. A ishin strategjitë e planifikuara të mjaftueshme dhe efektive për zvogëlimin e nivelit të rrezikut?	☐	☐
2. A janë bërë ndryshime në strategjitë e planifikuara?	☐	☐
3. A është e nevojshme që në të ardhmen të zbatohet strategjia?	☐	☐
Detaje:		
Pasqyrën e ka bërë:	Në rol të:	
Nënshkrimi:	Data:	

Shtojca 4/2. FLETËPARAQITJE PËR INCIDENT DHE NDJEKJE TË PËRMIRËSIMIT

PARAQITJA E INCIDENTIT DHE NDJEKJA E PËRMIRËSIMIT

Data:	Emri dhe mbiemri i nxënësit:	Klasa:
Paraqitur nga:	Ngjarje negative	Ngjarje pozitive
Emri dhe mbiemri:	sulm fizik ☐	paraqiti incident ☐
	maltretim verbal ☐	përkrahu nxënësin që u maltretua ☐
	dëmtimi i pasurisë ☐	i ndihmoi personelit që ta zgjidh konfliktin ☐
Nënshkrimi:	sjellje kërcnuese ☐	i ndihmoi nxënësit që ta zgjidh konfliktin ☐
Në rol të:	shpërthim / humbja e kontrollit ☐	e përmirësoi mjedisin ☐
	tjetër:	shprehi ngushëllim ☐

Përshkrimi i incidentit:

Aktivitetet e ndërmarra / kush çka bëri:

Rezultatet nga aktivitetet:

Udhëzime të mëtutjeshme:

Nënshkrim i personit përgjegjës: _____

Shtojca 4/3. **PYETËSOR PËR IDENTIFIKIMIN E DHUNËS****PYETËSOR PËR IDENTIFIKIMIN E DHUNËS**

Lexo secilën pyetje dhe përgjigju në mënyrë sa më të sinqertë që mundesh. Derisa përgjigjesh në pyetjet, ke parasyshtë këtë përkufizim:

DHUNA PARAQITET KUR PERSONI MË I FUQISHËM E LËNDON OSE FRIKON PERSONIN MË TË VOGËL OSE MË TË DOBËT, ME QËLLIM DHE SHPESH.

Data e sotme: _____

Emri yt (nëse dëshiron ta shënosh): _____

Plotëso nëse je djalë: Plotëso nëse je vajzë:

Çfarë nacionaliteti je? _____

1. A është dikush i pakujdesshëm dhe agresiv me ty në klasë? Po Jo

Nëse po, çka të bën ai person? _____

Sa shpesh të ndosh kjo? (Njëherë në ditë? Dy herë në ditë? Disa herë në ditë? Një herë në javë? Një herë në muaj?). Përgjigjja yte është: _____

2. A është dikush i pafytyrshëm me ty gjatë kohës së pushimit? Po Jo

Nëse po, çka të bën ai person?

Sa shpesh? _____

3. A të ngacmon dikush gjatë kohës së ushqimit të mëngjesit ose drekës? Po Jo

Nëse po, çka të bën ai person?

Sa shpesh? _____

4. A është dikush i dhunshëm me ty në tualete? Po Jo

Nëse po, çka të bën ai person?

Sa shpesh? _____

5. A është dikush agresiv ndaj teje në korridore? Po Jo

Nëse po, çka të bën ai person?

Sa shpesh? _____

6. Mos e emëroni dhunuesin, por vetëm përshkruaje ashtu që do të shënosh në listën vijuese:

Dhunuesi është...

në moshën time   më i ri se unë   më i moshuar se unë   i rritur

djalosh   vajzë   disa nxënës ose një grup i tërë

çka ende? _____

7. A i ke treguar dikujt në shkollë se të ngacmojnë? Po Jo

Nëse nuk i ke treguar, pse nuk e bën atë? _____

Nëse i ke treguar, cilit i ke treguar? _____

Çka bëri ai person në lidhje me këtë? _____

8. A u ndërpre ngacmimi pasi që iu ankove dikujt? Po Jo

9. A je ende i ngacmuar pasi që je ankuar dikujt? Po Jo

10. Si ndikon ngacmimi tek ti? A e ndryshove në çfarëdo mënyre jetën tënde? (Mirë? Në rregull? Keq? Dhimbshëm? Frikshëm?); Sa je i/e kënaqur me vetëveten; Si të shkon shkolla; Cilët janë shokët e tu edhe për çfarëdo tjetër që ka të bën në lidhje me faktin se dikush të ngacmon.

_____

11. Sa kohë je i/e ngacmuar? (Një javë ose më pak? Dy ose tre javë? Një muaj? Disa muaj? Gjysmë viti? Një vit? Më shumë se një vit? Disa vite? Shumë vite? Tërë jetën?)

_____

12. A ke ngacmuar ti ndonjëherë dikend? Po Jo

Nëse ke ngacmuar, çka berë? _____

Pse e berë atë? _____

Si ndjeheshe për atë që bëre? _____

13. A ngacmon momentalisht dikend? Po Jo

Nëse e bën atë, a dëshiron që të ndërpresësh? Jo Jo

14. Çka mund të bëjmë për ta ndërprerë ose pengojmë dhunën në klasë? _____

_____

Shtojca 4/4. ÇEK LISTA PËR IDNETIFIKIMIN E DHUNËS

KËTË JAVË NË SHKOLLË

Data e sotme: _____

Lexo secilën fjali dhe mendo për javën e kaluar. Shëno në kolonë e cila përshkruan se sa herë të ka ndodhur diçka e tillë gjatë javës së kaluar.

Plotëso nëse je djalë: Plotëso nëse je vajzë:

Këtë javë në shkollë, një nxënës nga klasa ime:	Asnjëherë	Një herë	Shumë herë
1. Më ofendoi			
2. Më tha diçka të mirë			
3. Tha diçka të papëlqyeshme ose ofenduese për familjen time			
4. Tentoi të më përqafoi			
5. Ndaj meje u soll në mënyrë të pëlyeshme dhe me respekt			
6. Më ofendonte			
7. Me dha dhuratë			
8. Më tha se do të më rahë			
9. Më dha para			
10. Më detyroi ti jap para			
11. Më frikësonte			
12. Më huazoi diçka që më nevojitej			
13. Më pengoi të marr pjesë në lojë			
14. Sillej keq me mua për shkak se bëra diçka ose diçka që kisha			
15. Më nënçmoi për shkak të veshjes sime			
16. Më përqeshi			
17. Më përgënjeshtroi			
18. I bindi fëmijët tjerë të bashkohen kundër meje			
19. Më detyroi të lëndoja dikend			
20. Më buzëqeshi			
21. Tentoi të më vëndon në situatë të palakmueshme			
22. Më ndihmoi që të dërgoj diçka			
23. Tentoi të më lëndojë			
24. Më ndihmoi rreth detyrës			
25. Më detyroi të bëj diçka që nuk dëshiroja			
26. Bisedoi me mua për film dhe muzikë			
27. Morri nga unë diçka pa leje			
28. Shpërndau diçka me mua			
29. Tha diçka të papëlqyeshme ose pafytyrë për pamjen time			
30. Më bërtiste			
31. Lozte lojë me mua			
32. Tentoi të më krijon huti			
33. Bisedonte me mua për diçka që dëshiroja			
34. Më përqeshte dhe ajo më lëndoi			
35. Më tha se do të ankohet nga unë			
36. Tentoi që të then diçka timen			
37. Gënjeu diçka për mua			
38. Bëri që të ndjehem keq			
39. Bëri që të ndjehem mirë			
40. Më prekte në mënyrë të pahijëshme			

Прилог 4/5. PROCEDURA PËR KUJDESIN E NXËNËSVE ME INVALIDITET TRUPOR

PROCEDURA PËR KUJDESIN E NXËNËSVE ME INVALIDITET TRUPOR

1. Organizimi i procesit mësimor në pajtim me nevojat e nxënësit me invaliditet trupor:
  - Caktimi i hapësirave në të cilat do të ndiqet mësimi varësisht nga mundësia për mobilitet të nxënësit me invaliditet trupor;
  - Caktimi i ndihmësve, bashkënxënës të tij të cilët do ti ofrojnë përkrahje të vazhdueshme në pajtim me nevojat e tija të cilat do të ndryshojnë në mënyrë ciklike për një javë;
2. Përgatitja e Planit individual arsimor.
3. Arsimtari dhe bashkëpunëtorët profesional ndjekin sjelljen e nxënësit dhe përparimin e tij në mësim.
4. Bashkëpunëtorët profesional sipas nevojës e udhëzojnë prindin dhe nxënësin në institucion përkatës profesional.
5. Arsimtari dhe bashkëpunëtorët profesional i japin nxënësit përkrahje të vazhdueshme për përparimin e tij të suksesshëm.
6. Arsimtari dhe bashkëpunëtorët profesional janë në bashkëpunim dhe komunikim të vazhdueshëm dhe në te është i kyçur edhe nxënësi me invaliditet trupor si dhe prindi i nxënësit.

Shtojca 4/6. REKOMANDIME PËR PËRKRAHJE NDËRMOSHATARE

REKOMANDIME PËR PËRKRAHJE NDËRMOSHATARE

Emri dhe mbiemri i arsimtarit: _____

Data: _____

Nxënësit vijues i rekomandoj për dhënien e përkrahjes ndërmoshatare:

Emri dhe mbiemri i nxënësit:	Klasa:	Shkaqet për zgjedhjen:	Lloji i përkrahjes:	Afati kohor:	Nxënësi që pranon përkrahjen:

Shtojca 4/7. KUJDESI PËR NXËNËSIT ME PROBLEME SHËNDETËSORE

PRECEDURA PËR KUJDESI PËR NXËNËSIT ME PROBLEME SHËNDETËSORE, SËMUNDJE KRONIKE OSE LËNDIME TË RËNDA

1. Prindi është i obliguar ta informon shkollën për gjendjen shëndetësore të fëmijës së tij në rast se ajo është e çrregulluar, si dhe për llojin e sëmundjes dhe aspektet në të cilat duhet patur kujdes në shkollë.
2. Në kushte kur fëmija do të ankohet në probleme shëndetësore ose lëndime gjatë kohës së mësimin, menjëherë reagohe në mënyrën vijuese:
  - Informohet kujdestari klasor ose shërbimi profesional.
  - Kontaktohet me prindin dhe informohet për problemin.
  - Nxënësi nuk lejohet që të shkojë vetë në shtëpi derisa nuk merr leje nga prindi – është e dëshirueshme që prindi të vjen dhe ta merr fëmijën, në rast se kjo nuk është e mundëshme, shkolla duhet të jetë e sigurtë se dikush është në shtëpi i cili do ta pranon – në rast se bëhet fjalë për ndonjë rast specifik caktohet arsimtari i cili do ta përcjellë deri në shtëpi.
  - Në shkollë reagohe gjatë lëndimit i cili mund të sanohet lokalisht, gjatë së cilës shfrytëzohen përmbajtjet nga kutia për Ndhmën e parë.
  - Nuk guxojmë që nxënësve t’ju japim barëra të cilat merren në mënyrë orale, për shkak të mundësisë që fëmija mund të jetë alergjik në ndonjë barë.
  - Gjatë rasteve të shpejta nxënësi bartet në ambulancën më të afërt ku do ti ofrohet ndihma mjekësore dhe njëkohësisht informohet prindi për ate se si është vepruar.
3. Pasi që nxënësi do të jetë në përkujdesje dhe do ti jepet ndihma, kujdestari klasor informohet dhe e ndjek gjendjen shëndetësore të tij, me qëllim që gjatë mësimin të ketë përkujdesje të aspekteve kritike (p.sh. – lirim nga lodhja fizike, kujdesi nga kushte higjienike të caktuara, kontrollimi i ushqimit, etj).
4. Gjatë rasteve të sëmundjeve kronike ose lëndimeve më të rënda:
  - Shkolla është e obliguar ti ndjek kahjet të cilat i ka dhënë prindi në bazë të rekomandimeve të mjekut dhe rregullisht ta informon prindin për ndryshimet të cilat ndodhin dhe që janë vërejtur.
  - Në rast se nxënësi një kohë më të gjatë mungon nga mësimi, shkolla është e obliguar ti siguron resurse për mësim në kushte shtëpiake, gjegjësisht të organizon mësim shtëpiak.
  - Mësimi shtëpiak përfshin:
    - organizimi i mënyrës me të cilën materialet do të dorëzohen nga arsimtari te nxënësi dhe anasjelltas;
    - ndihma nga ana e arsimtarëve në kuptim të dhënies kahjeve nxënësit dhe prindërve të tij në lidhje me përvetësimin e përmbajtjeve mësimore, në lidhje me shfrytëzimin e materialeve mësimore, punimi i detyrave të shtëpisë dhe i gjithë asaj që është punuar në shkollë në ditën vijuese;
    - organizimi i ndjekjes në vijim të të arriturave (fletat mësimore, detyrat e punës, hartimet) dhe dhënia e informatave kthyesë me shkrim;
    - udhëheqja e portfolios për nxënësin në të cilën do të shihet se si ka rrjedhë procesi i mësimdhënies dhe ndjekja e të arriturave;
    - arsimtari, në rast se medon se është e nevojshme, mund ta viziton nxënësin në shtëpinë e tyre dhe ti jep ndihmë plotësuese në mësim.
  - Prindi duhet të siguron dhe të dorëzon në shkollë dokumentacionin e duhur nga mjeku me të cilin vërtetohet se nxënësi ka nevojë për të munguar më gjatë nga mësimi. Ky dokumentacion është me karakter të besueshëm dhe ruhet tek bashkëpunëtorët profesional në shkollë.

Shtojca 4/8. KUJDESI PËR NXËNËSIT ME PROBLEME SHËNDETËSORE

KUJDESI PËR NXËNËSIT ME PROBLEME SHËNDETËSORE

Emri dhe mbiemri i nxënësit:
Aktivitetet e planifikuara:
<i>Planifikohen përmbajtje për grupet e nxënësve të rrezikuar për të cilët rekomandim jep kujdestari i klasës, këshilli i arsimtarëve klasor, këshilli i arsimtarëve lëndor, shërbimi profesional, në bashkëpunim me prindët.</i>
Aktivite të ndërmarra:
Përmbajtja e definuar qartë:
Raporti:
Pjesëmarrës:
Arsimtari përgjegjës: _____ Data: _____

Shtojca 4/9. KUJDESI PËR NXËNËSIT NGA FAMILJET E RREZIKUARA SOCIALE

PROGRAMI PËR KUJDESIN PËR NXËNËSIT NGA FAMILJET E RREZIKUARA SOCIALE

Aksione takuese / ngjarje / ndodhi / hepingje / aktivitete tjera interne	Përmbajtje dhe qëllime të definuara qartë dhe dhe kërkesë e lejuar për realizim	Data e realizimit	Persona përgjegjës	Raporti

Shtojca 4/10. PASQYRA E GRUPEVE TË NXËNËSVE TË RREZIKUAR

* mund të shënohen edhe më shumë kolona		ГРУППИ НА РАНЛИВИ УЧЕНИЦИ						
		Perspektiva shëndetësore – barrierat në mësim për shkaqe shëndetësore (sëmundje kronike dhe sëmundje afatgjate)	Perspektiva zhvillimore – barrierat në mësim lidhur me zhvillimin e nxënësit (emocional dhe intelektual)	Perspektiva e raporteve dhe lidhjeve – barrierat në mësim lidhur me komunikimin	Perspektiva e programit mësimor – barrierat që kanë ndodhur nga lëshimet e mëdha në dituritë e mëparëshme	Perspektiva gjuhësoro – kulturologjike barrierat si pasoja të gjuhës tjetër folëse dhe kulturës	Perspektiva ekonomike – barrierat si pasoja të situatës së vështirë ekonomike	Perspektiva familjare – barrierat e familjeve disfunksionale: dhuna; varshmëria; prind të vetëm
Klasa: _____	Kujdestari i klasës: _____	Përshkrim i shkurtër për fushat e shënuara:						
Nxënësi:								
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
Gjithësej:								

Shtojca 4/11. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

KARAKTERISTIKAT E NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____, klasa.: _____

Vlerësoi: _____, data: _____

		Asnjëherë	Ndonjëherë	Shpesh	Gjithmonë
Karakteristikat e mësimit					
1.	Posedon dituri dhe aftësi në fusha të ndryshme				
2.	Posedon fjalor të pasur				
3.	Ka perceptim të shkëlqyeshëm				
4.	I kupton gjësendet dhe dukuritë e zgjeruara				
5.	Dallon të rëndësishmen nga jo të rëndësishmen				
6.	Shpejt i dallon faktet dhe lehtë i kupton parimet themelore				
7.	Nuk ju largohet detyrave të vështira dhe të komplikuara				
8.	Posedon shkathtësi për të menduarit kritik dhe vetëkritik				
Karakteristikat në krijimtari					
9.	Vazhdimisht parashtrohet pyetje për gjërat e ndryshme				
10.	Nuk i pranon kritikën pa kontrollim analitik				
11.	Krijon numër të mëdha të ideve dhe zgjidhje për problemet e parashtruara				
12.	Pranon dhe ndërmerr rreziqe për zgjidhjen e problemeve				
13.	Shpesh ofron zgjidhje origjinale të problemeve, merret me përshtatjen e sistemeve, lëndëve dhe i modifikon				
14.	Nuk është konformist dhe nuk frikohet të jetë ndryshe nga të tjerët				
15.	Tregon kuptim për humor dhe satirë				

Karakteristikat motivuese					
16.	Nuk ka nevojë për motivim të jashtëm				
17.	Interesohet për pyetje për të cilat interesohen të riturit				
18.	I parashtron vetes qëllime të larta zhvillimore dhe tenton nga e përkryera				
19.	Plotësisht i përkushtohet detyrave të preferuara				
20.	Nuk është i kënaqur me detyrat e preferuara rutinore				
21.	Nuk është i kënaqur me detyrat jo inventive rutinore				
22.	Dëshiron të punojë pa ndihmën e të riturve				
23.	Në deklaratat e tija nuk lëshon pe, është i vendosur dhe i qëndrueshëm				
Karakteristikat sociale					
24.	Bashkëpunon mirë me mjedisin				
25.	Ndërmerr obligime dhe përgjegjësi				
26.	Përshtatet në kushtet e reja dhe në situatat sociale				
27.	Është luftarë për marrëdhënie demokratike dhe të barabarta				
28.	Është i vetëdijëshëm, ka besim në vete dhe ate e thotë publikisht				
29.	Mund ti përjetojë problemet e të tjerëve dhe për ate është i hapur për zgjidhje				
30.	Është i sigurtë në punët të cilat kërkojnë planifikim dhe organizim				

Shtojca 4/12. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

**IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT
NË MOSHË FILLESTARE SHKOLLORE**

(çek lista)

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____, klasa.: _____

Vlerësoi: _____, data: _____

Sjellja e jashtme	
	Tregon interesim
	Tregon të menduarit mjaft të mirë
	I kupton numrat dhe në mënyrë mjaft të mirë manipulon me ta
	Herët fillon të lexon
	Posedon fjalor të mirë dhe lehtë shprehet verbalisht
Funksionet kualitative	
	Shpejt i përvetëson kuptimet e reja dhe jo të rëndomta
	Pavarësisht përvetëson dituritë dhe aftësitë e reja
	Parashtron pyetje të cilat kanë kuptim dhe të cilat shpeshherë janë të papritura nga mjedisi
	Jep sqarime dhe përgjigje të pyetjeve të cilat i parashtrohen
	Në mënyrë të suksesshme zgjidh problemet elementare, skemat logjike, etj
	E ndryshon planin e punës sipas nevojave
	I organizon informatat
Karakteristikat specifike	
	Tregon kreativitet
	Manifeston kuptim për humor
	Ka koncentrim dhe vendosshmëri të madhe gjatë punës

Shtojca 4/13. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

**IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT
NË MOSHË SHKOLLORE**
(çek lista)

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____, klasa.: _____

Vlerësoi: _____, data: _____

Funksionimi intelektual	
	I parasheh faktet dhe lehtë i kupton parimet themelore
	I parasheh dhe i kupton mirë lëndët dhe dukuritë e zgjeruara
	Mendon në mënyrë kritike dhe është i dhënë në vetëkritikën pozitive
Sjellja e jashtme	
	Me lehtësi përvetëson dituri të reja dhe aftësi dhe fiton aftësi të reja, mëson
	Posedon fjalor të pasur dhe të gjërë dhe lehtë shprehet verbalisht
	Ka dituri të mëdha nga fusha të ndryshme
	Mëson në mënyrë të pavarur nga burime të ndryshme, gjatë së cillës lexon tekste serioze
Karakteristikat e motivimit	
	Posedon motivim të fortë për arritjen e suksesit në fushën në të cilën tregon interesim të veçantë
	Tregon vendosshmëri për të treguarit e suksesit
	Ka kriter të lartë për suksesshmëri
Intereset specifike	
	Veçanërisht interesohet për fushat e përafërta të cilat janë lëndë të interesimit të tij prioritar
	Tregon interesim të veçantë për fushë të caktuar
Dallimet kualitative në funksionim	
	Tregon përdorim spontan, të kujdesshëm, të shpejtë dhe korrekt të komponentave metakognitive
	Zbaton strategji të zgjeruara në zgjidhjen e problemeve
	Posedon aftësi që ti parashikon gjërat e rëndësishme dhe të reja në raportet ndërmjet gjësendeve dhe dukurive
	Formon pasqyrë të saktë dhe të gjatë për materien e cila është lëndë e përpunimit

Shtojca 4/14. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

KARAKTERISTIKAT E NXËNËSIT

(Pyetësor për prind)

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____

Prindi: _____, data: _____

Legjenda: 0 – mesatarisht, 1 – lartë, 2 – jashtëzakonisht.

Karakteristika		Shkalla e vlerësimit		
		0	1	2
1.	Koncentrimi: Ka aftësi të koncentrohet, nuk është e mbjellur			
2.	Dituri dhe shkathtësi: Ka dituri të gjëra për shkathtësitë bazike dhe informatat, nivel të lartë të të kuptuarit			
3.	Përhershmeria: Ka aftësi të punon në detyra të vështira, dëshiron gara, nuk dekoncentrohet lehtë			
4.	Kërshëria intelektual: Interesohet para se të kupton dhe ta kënaq kërkshërinë, pyet për gjërat të cilat janë të zakonshme ose jo të zakonshme, parashtron pyetje vetëvetes			
5.	Pranimi i sfidës: Përjeton në sfidat e problemeve të vështira, detyrave dhe materialeve			
6.	Perceptimi: është i kujdeshshëm, percepton, observon më tepër në krahasim me moshatarët, dhe është shumë i vetëdijshëm			
7.	Aftësia verbale: Tregon aftësi të veçantë për gjuhë, përdor fjalë lehtë dhe rrijedhshëm, ka fjalor të pasur			
8.	Fluentimi i ideve: Krijon numër të madh të produkteve dhe ideve, shpesh dhe shumë shpejt			
9.	Originaliteti: Ju qaset ideve dhe problemeve nga shumë perspektiva, gjen mënyra alternative për zgjidhjen e problemeve			
10.	Të menduarit: Mendon logjikisht, gjeneralizon ose përdor ate që e ka kuptuar në situatat e reja, konceptet i përdor gjërësisht			
11.	Pvarësia e të menduarit: Ndjek më tepër organizimin vetanak të ideve se sa strukturimin nga të tjerët			
12.	Pavarësia dhe shprehitë punuese: Kërkon orientim minimal dhe kujdes nga të riturit			
13.	Pavarësi në veprim: Mund të planifikon dhe organizon aktivitete dhe ta orienton aktivitetin			
14.	Vlera estetike: Përjeton dhe reagon në të bukurën e artit dhe në natyrë			
15.	Mund ti përmend shkaqet të cilat mund të jenë elaborime për ate se pse nuk bëhen gjërat në mënyrë të zakonshme			
16.	Kënaqet gjatë mësimin			

Shtojca 4/15. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

PYETËSOR PËR PRIND

Emri i fëmijës: _____

Prindi: _____

Legjenda: 0 – rrallë, 1 – ndonjëherë, 2 – shpesh, 3 – gati se çdoherë

Sjellja		Shkalla e vlerësimit			
		0	1	2	3
1.	Fillon dhe udhëheq “biseda të mençura” me fëmijë më të moshuar dhe persona më të ritur.				
2.	Ka të vërejturit dhe të mbajturit mend të detajeve të gjësedneve dhe dukurive që i vëzhgon mjaftë mirë.				
3.	Mund të shpjegon pjesë nga tregimi, kënga ose loja, të cilën e ka shikuar në TV ose e ka dëgjuar nga edukatori, me rradhitje të saktë, pa nxitje.				
4.	Verbalisht mund të krijon tregim të shkurtë, këngë ose letër.				
5.	Tregimit ose këngës i shton detaje të cilat vetë i ka menduar.				
6.	Parashtron pyetje të cilave është vështirë ti përgjigjet me sqarime të rëndomta: për seksin, drejtësin, për Zotin, për vlerat, për vdekjen, etj.				
7.	Dëshiron në mënyrë të pavarur të mëson (shkronja, lexim) dhe për ate i nevojitet shumë pak ndihmë nga të riturit				
8.	I rregullon lodrat dhe gjësendet e tjera, ashtu që në grup i vëndon gjësendet të cilat “shkojnë së bashku” (i klasifikon sipas ndonjë kriteri).				
9.	Gjatë diskutimit shfrytëzon logjikën lidh, lidh shkaqet dhe pasojat, shfrytëzon fjalë si: për ate, pasi.				
10.	Mund të koncentrohet në detyrë dhe në aktivitetet.				
11.	Ka dëshirë të bisedon për ate se si funksionojnë maqinat.				

Sjellja		Shkalla e vlerësimit			
		0	1	2	3
12.	Ka fjalor të pasur dhe të gjërë.				
13.	I shpreh ndjenjat personale, bile kur edhe të tjerët nuk pajtohen.				
14.	Në mënyrë intenzive i ndjen disa ngjarje.				
15.	Është kokë në vete, këmbëngulës në bindjet e veta.				
16.	Aktivitetet ose problemet përkatëse aq e preokupojnë, sa që vështirë hudhet në aktivitetet tjera.				
17.	Është shumë kureshtar. Shpesh pyet: Kush? Çka? Kur? Ku? Pse?				
18.	Hulumton se si punojnë aparatet, si funksionojnë gjësendet.				
19.	Diskuton intenzivisht për ste që është ashtu ose nuk është ashtu, për të mirën ose të keqen, për fajin ose drejtësinë.				
20.	Tregon kuptim për humor. Mendon se disa gjëra janë qesharake, bile kur pjesës më të madhe të fëmijëve nuk ju duket.				
21.	Në mënyrë të suksesshme me pantomime, i imiton njerëzit dhe kafshët				
22.	Tregon mosdurim në obligimet dhe punët rutinore siç janë rregullimi i punëve, lodrave dhe ngjashëm.				
23.	Disa punë i kryen në mënyrë të ndryshme nga fëmijët e tjerë.				
24.	Mendon, krijon lojëra vetanake.				
25.	Në lojë mendon lodra dhe lojtarë.				
26.	Është i aftë të përmend numër të madh të zgjidhjeve për problemin.				
27.	Tregon kuptim intelektual, imigrim, eksperimentim të menduar në stilin “Pyetem se çka do të ndodhte nëse...?”				

Shtojca 4/16. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

SHKALLA VLEPRI*Udhëzim për arsimtarin*

Shkalla VLEPRI është e përbërë me qëllim që të ju ndihmojë në vlerësimin e prirjes intelektuale të nxënësit konkret. Ndonjë nxënës nuk është patjetër që në të gjitha vetitë të jetë mbi përqindjen nga moshatarët e vetë për atë shkak çdo veti ta vlerësoni në mënyrë të pavarur nga vetitë tjera.

Supozim për vlerësim të mirë është njohja e mirë e “sjelljes” së nxënësit në situata të ndryshme, si ato shkollore dhe joshkollore. Për atë nëse nuk janë të sigurtë, paraprakisht mblidhni informacione plotësuese.

Keni kujdes përshtypja e përgjithshme të cilën e keni për nxënësin të na shpjegoni që në mënyrë jokritike që t’i jep notat një nga një.

Keni kujdes për nivelin e përgjithshëm intelektual të klasës në të cilën gjendet nxënësi i notuar, sepse për shembull, personi edhe me aftësi relative më të varfura mundet dukshëm të dallohet në klasë, në të cilën nxënësit me potencial më të ulët intelektual, ashtu si edhe nxënës me aftësi të vërtetë të lartë mund të jetë i pahetueshëm në klasë me nxënës të cilët në atë pikëpamje janë jashtëzakonisht të selektuar pozitivisht,

Disa nxënës, nga shkaqe të ndryshme, nuk është patjetër që çdoherë të kenë edhe nota shkollore më të mira, ndonjëherë edhe jo aq të përshtatur emocionalisht dhe në aspektin social, ndonjëherë shprehin sjellje jo të zakonshme, mund të jenë të vetmuar, të paimterësuar për ndonjë lëndë shkollore dhe të ngjashëm, dhe gjithë kjo mund t’i fsheh aftësitë e larta dhe të vërteta të tyre.

Shkalla VLEPRI ka katër shkallë (nota) të cilat tregojnë:

1. *Asnjëherë ose jo shumë rrallë* (forma e theksuar e sjelljes nuk është karakteristike për nxënësin të caktuar ose paraqitet vetëm në disa korniza rudimentare).
2. *Përkohësisht*, jo e rëndësishme (forma e theksuar e sjelljes paraqitet te nxënësi i caktuar, me intenzitet më të vogël)
3. *Me ndershmëri*, të rëndësishme (forma e theksuar e sjelljes është e shpeshtë dhe intenzive te nxënësin të caktuar)
4. *Çdoherë, shumë e theksuar* (forma e theksuar të sjelljes është mënyra tipike e sjelljes të nxënësit të caktuar me intenzitet maksimal)
5. Në shkallën e dhënë në grafën nota, përveç vetisë indikative adekuate të sjelljes së nxënësit, vendosni shenjë ✓ në kolonën nën notën numerike të zgjedhur!

Në fund të shkallës gjendet hapësirë me shenjë VËREJTJE, në të cilën mund t’i komentoni ose të jepni sqarim për numër të caktuar notash, përkatësisht eventualisht të plotësohen disa karakteristika të nxënësit, të cilat nuk janë të përfshira me këtë shkallë, ndërsa mendoni se janë të rëndësishme.

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Vlerësoi: _____, data: _____

VETITË INDIKATIVE TË SJELLJES		Shkalla e vlerësimit			
		1	2	3	4
1.	Nxënësi tregon kureshtje të madhe për punë dhe dukuri të ndryshme rreth tij. Gjithmonë parashtron pyetje për gjithçka, a përveç përgjigjeve të fituara kërkon edhe informata plotësuese. Fjala më e shpeshtë e tij është "Pse"?				
2.	Nxënësi ka të zhvilluar fjalor të jashtëzakonshëm për moshën e tij. Të folurit e tij karakterizohet me stil preciz, shprehje të pasura, elaborim dhe rrjedhshmëri.				
3.	Nxënësi lexon shumë nga fushat që e interesojnë. Lexon libra për të ritur. Veçanërisht i ineteresojnë enciklopeditë, leksikonet, atlaset, kronikat, antologjitë, përvjetoret, doracakët dhe literatura profesionale.				
4.	Nxënësi shumë lehtë identifikon dhe zbulon probleme edhe atje ku nuk vërehen lehtë. Çdo situatë të pabarzpesuar e vëzhgon në mënyrë shumë dimensionale dhe shpejtë i zbulon shkaqet për atë jo baraspeshë .				
5.	Nxënësi gjen zgjidhje jokonvencionale për problemin. Në ata gjidhje janë të dukshme ndjeshmëritë e tija, origjinaliteti dhe fantazija e pasur.				
6.	Nxënësi për zgjidhjen e problemeve gjen procedura më adekuate dhe më ekonomike. Gjatë kësaj tregon aftësi për të sjellur përfundime të repta logjike.				
7.	Nxënësi është vëzhgues mendje mprehtë dhe i kujdesshëm në krahasim me të tjerët, shikon dhe pranon më tepër nga libri i lexuar, filmi i shikuar, ekskursioni i realizuar, vizita e muzeut, etj.				

VETITË INDIKATIVE TË SJELLJES		Shkalla e vlerësimit			
		1	2	3	4
8.	Nxënësi manifeston aftësi të veçanta për të kuptuarit e parimeve mekanike, aftësive për rezonim të problemeve matematiko-teknike. Përgatit sipas skicave ose sipas konstruksioneve vetanake vegla teknike dhe aparate.				
9.	Në punë nxënësi është i pavarur dhe me vetëbindje. Plotësisht koncentrohet në detyrën e zgjedhur, në punë është energjik, i freskët dhe me iniciativë. Është i lumtur kur merret me aktivitete intelektuale.				
10.	Nxënësi tregon interesim të madh për shkollën. Ka përvetësuar numër të madh të informatave nga arsimi dhe kultura e përgjithëshme. Merr pjesë në gara dhe organizime të tjera ku arrin pozita udhëheqëse në rangimet e garuesve.				
11.	Nxënësi ka kuptim shprehur për humor. Në mënyrë mjaftë të mirë i lidh ngjarjet, lidhshmëria e të cilave nuk është e dukshme. Me shaka shkakton disponim të këndshëm.				
12.	Nxënësi është i orinetuar nga aktivitetet hulumtuese. Mbledh material dokumentues, përgatit përmbledhje dhe albume. Eksperimenton. Është aktiv në punën e grupeve shkencore dhe klubeve.				
Vërejtje:					

Shtojca 4/17. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE TË TALENTUAR

IDENTIFIKIMI I TALENTIT LOGJIKO-MATEMATIKOR

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Vlerësoi: _____, data: _____

SHENJAT PËR PRIRJEN LOGJIKO-MATEMATIKORE NË MOSHËN E FËMIJËRISË					
	Vetitë indikative të sjelljes	Asnjëherë	Ndonjëherë	Shpesh	Gjithmonë
1.	Fëmija tregon interesim për numërim të gjësendeve				
2.	Fëmija tregon interesim për matje të gjësendeve				
3.	Fëmija tregon interesim për grupimin sipas madhësisë				
4.	Fëmija lehtë manipulon me operacionet				
5.	Fëmija tregon interesim dhe kuptim për konceptet lidhur me kohën (ora, kalendari) ose paratë				
6.	Fëmija tregon kuptim dhe mbajtje mend të simboleve matematikore (+, -, *, :)				
7.	Fëmija tregon interesim ose shkathtësi të veçantë në klasifikimin e gjësendeve				
8.	Fëmija mundet në periudhë afatgjate ta orienton interesimin nga dukuritë natyrore dhe teknika				
9.	Fëmija tregon interesim dhe kuptim për shkaqet dhe pasojat (bimëve ju duhet uji, uji në dimër ngrin)				
10.	Fëmija me kujdes i vëzhgon ngjarjet				
11.	Fëmija me kujdes të madh i hulumton gjësendet				
Vërejtje:					

Shtojca 4/18. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

IDENTIFIKIMI I PRIRJES PËR MUZIKË

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Vlerësoi: _____, data: _____

ЗНАЦИ ЗА МУЗИЧКА НАДАРЕНОСТ КАЈ ДЕЦАТА					
Vetitë indikative të sjelljes		Asnjëherë	Ndonjëherë	Shpesh	Gjithmonë
1.	Fëmija tregon interesim për zërat në mjedis				
2.	Fëmija qetësohet me ndihmën e zërave të këndshëm ose me muzikë				
3.	Fëmija me vëmendje dëgjon muzikë				
4.	Fëmija me kënaqësi merr pjesë në aktivitetet muzikore				
5.	Fëmija kërkon mundësi për dëgjim dhe krijim të muzkës				
6.	Fëmija manifeston shenja të kënaqësisë, gëzimit dhe emocione të tjera pozitive deri sa dëgjon muzikë				
7.	Fëmija me lëvizje reagon në ritmin dhe ndryshimin e tempos				
8.	Fëmija tregon tendenca që gjërat ti përshkruan me ndihmën e zërave dhe melodive				
9.	Fëmija i mëson meloditë deri sa kryen aktivitete të cilat nuk janë lidhur me muzikën				
10.	Fëmija gjatë shfaqjes orkestrale njëkohësisht i njeh zërat e instrumenteve të ndryshme				
11.	Fëmija lehtë mban mend dhe reprodikon melodi të plotë ose pjesë të saja				
12.	Fëmija shumë lehtë dhe saktësisht i reprodikon tonet				
Vërejtje:					

Shtojca 4/19. IDENTIFIKIMI I NXËNËSVE ME PRIRJE DHE TALENT

IDENTIFIKIMI I PRIRJES PËR ART FIGURATIV

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Vlerësoi: _____, data: _____

SHENJAT PËR PRIRJE PËR ART FIGURATIV TE FËMIJËT					
Vetitë indikative të sjelljes		Asnjëherë	Ndonjëherë	Shpesh	Gjithmonë
1.	Fëmija me kujdes vëzhgon repordukime, fotografi dhe vepra të tjera artistike				
2.	Fëmija tregon interesim për mbledhjen e reproduksioneve ose materialit tjetër artistik				
3.	Fëmija lexon dhe analizon libra nga fusha e artit				
4.	Fëmija tregon interesim për karakteristikat figurative të gjësedeve (forma, ngjyra, etj)				
5.	Fëmija bën vërejtje për idetë e veta figurative (bën skica, shkruan komente, etj)				
6.	Fëmija tregon aftësi të veçnata për vërejtjen e detajeve, të cilat fëmijët e tjerë asesi nuk i detektojnë				
7.	Fëmija tregon aftësi të shprehur për mbajtjen mend të detajeve dhe strukturave vizuele				
8.	Fëmija manifeston numër të madh të ideve dhe ka ndjenja për imagjinatë				
9.	Fëmija posedon aftësi teknike për të shprehurit figurativ				
10.	Fëmija ka kuptim për organizimin e gjësedeve në kompozicion				
11.	Fëmija ka ndjenjë për mundësitë dhe kufizimet e mjeteve figurative (lapsi, ngjyrat, argjila. etj.)				

12.	Fëmija tregon aftësi për shfrytëzimin e mjeteve të ndryshme figurative dhe kalim të lehtë nga njëri në tjetrin mjet figurativ				
13.	Fëmija ka kritere të larta gjatë punës				
14.	Fëmija tregon aftësi për hulumtim të pavarur të formave, ngjyrave, etj.				
15.	Fëmija me lehtësi qaset në zgjidhjen e detyrave më të vështira figurative dhe i tejkalon vështirësitë me të cilat ballafaqohet				
16.	Fëmija është vetëkritik, që do të thotë tregon aftësi për vetënotim kualitativ të veprave të veta figurative				
17.	Fëmija ka aftësi që të jep detyrë figurative pavarësisht dhe të njejtën ta realizon				
18.	Fëmija ka aftësi për vlerësim real të të arriturave dhe ka plan për angazhim të mëtutjeshëm				
19.	Fëmija tregon iniciativë gjatë punës kolektive figurative				
20.	Fëmija nga mosha më e hershme kohën e vetë të lirë e shfrytëzon për punë figurative				
Vërejtje:					

Shtojca 4/20. NDJEKJA E KREATIVITETIT DHE INOVACIONIT

NDJEKJA EZHVILLIMIT TË KREATIVITETIT KREATIVITETIT DHE INOVACIONIT

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Me shenjën x shënoni në çfarë shkalle paraqitet sjellja e përshkruar

1 – më pak 4 – më shumë

Pohime	Dinamika (gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. Gjeneron ide dhe mundësi të reja me qëllim të përgjigjet situatës konkrete ose problemit nga jeta reale .																
2. Gjeneron numër të madh të ideve të llojllojshme (fluentitet dhe fleksibilitet), i zgjedh gjërat jo të zakonata (origjinale) dhe i noton në aspekt të mundësive për zhvillim të mëtutjeshëm																
3. Ekseprimenton dhe krijon ide jo të zakonshme ose unikate, pyetje, punime ose produkte.																
4. Shndërron idetë ose zgjidhjet në forma krejtësisht të reja																
5. Në mënyrë aktive kërkon dhe ndjek drejtime të reja të pahulumtuara dhe me rrezik potencial ose qasje në probleme nga jeta reale																
6. Shrytëzon modele fizike dhe digjitale dhe simulim për shëndrimin e ideve në zgjidhje konkrete																
7. Hulumton mënyra për zbatimin e zgjigjeve inovative në praktikë																

Shtojca 4/21. NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË AFTËSIVE INTELEKTUALE DHE SOCIALE

NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË AFTËSIVE INTELEKTUALE DHE SOCIALE

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika (gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. Tregon kuptim dhe respektim për ndjenjat dhe bindjet e të tjerëve																
2. Tregon tolerancë dhe fleksibilitet në interaksionet interpersonale dhe grupore																
3. Definon identitetin vetanak personal kulturor																
4. Tregon vetëdije dhe kuptim për kulturat e ndryshme, stilet jetësore, qëndrimet dhe aftësitë																
5. I kupton pasojat nga sjellja negative (si p.sh. paragjykimet, apatia, agresiviteti, etj.)																
6. Hulumton mënyrat në të cilat qytetarët mund të marrin pjesë në jetën sociale si të rinjë dhe si të moshuar																

Shtojca 4/22. NDJEKJA E SHFRYTËZIMIT TË TEKNOLOGJISË

**NDJEKJA E ZBATIMIT TË
TEKNOLOGJISË INFORMATIKO-KOMUNKATIVE DHE TEKNOLOGJIVE TJERA**

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika (gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. I kupton përdorime te ndryshme të teknologjive në jetën dhe veprimtarinë punuese																
2. Shfrytëzon teknologjinë gjatë zgjidhjes të problemeve dhe në procesi ne vendimmarrjes																
3. Shfrytëzon teknologjinë si vegël për komunikim, shprehje kreative dhe krijim i zgjidhjeve aplikative																
4. Shfrytëzon dhe zbaton softuer kompjuterik (word, excel, grafiqe....)																
5. Shfrytëzon teknologji për kërkim të informatave nga rrejtet lokale dhe më gjërë, internet katalogjet dhe bazat e të dhënave																
6. Shfrytëzon e-mail, internet dhe medime të tjera për komunikim dhe rrjetëzim me të tjerët																
7. Ka njohuri se si idetë nga matematika dhe shkenca shfrytëzohen dhe zbatohen në inxhinieri dhe në shkenca të tjera të teknologjisë të zbatuar																
8. I kupton pasojat nga keqpërdorimi i qëllimshëm i teknologjisë informatike																

Shtojca 4/23. NDJEKJA E SHKATHTËSIVE KOMUNIKATIVE

NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË SHKATHTËSIVE PËR KOMUNIKIM

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika															
	(gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. Formulon dhe qartë i shpreh informatat, idetë dhe mendimet në interaksionet verbale dhe joverbale																
2. Organizon dhe me shkrim shpreh idetë, informatat dhe mendimet, gjatë së cilës shfrytëzon gjuhë të saktë dhe përkatëse me format tekstuale																
3. Kupton dhe komenton tekstet e shkruara dhe gojore																
4. Dëgjon në mënyrë aktive, i respekton mendimet e huaja dhe parashtron pyetje përkatëse për sqarim																
5. Shfrytëzon materiale standarde referente për informim (si p.sh. fjalorë, katalogje, udhëzime për përdorim)																
6. Lexon dhe komenton të dhënat me përmbajtje simbolike, fotografi, grafqe, tabela																
7. Në mënyrë të qartë prezanton idetë dhe dituritë, nxit pyetje dhe e animon publikun																
8. Në mënyrë aktive merr pjesë në diktutime dhe prezanton argumente me qëllim që ta argumenton anën kundërshtare në ndonjë tezë																

Shtojca 4/24. NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË TË MENDUARIT KRITIK

**NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË AFTËSISË PËR
TË MENDUARIT KRITIK DHE ZGJIDHJE TË PROBLEMEVE**

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika															
	(gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. Parashtron pyetje të rëndësishme, i identifikon problemet për hulumtim dhe i formulon në mënyrë të qartë dhe precize.																
2. Grumbullon të dhëna dhe informata relevante, me sukses i analizon dhe interpreton që të mundet të sjell zgjidhje ose/dhe vendime përkatëse.																
3. I identifikon të dhënat dhe përvojën e fituar gjatë zgjidhjes së problemeve të ngjashme në të kaluarën.																
4. Mendon dhe hulumton për zgjidhjet e mundëshme gjatë së cilës duke vlerësuar paragjykimet, implikacionet dhe pasojat praktike.																
5. Zhvillon përfundime logjike, argumente dhe zgjidhje duke shfrytëzuar kritere dhe standarde përkatëse.																
6. Komunikon me sukses me të tjerët në caktimin e zgjidhjeve të mundëshme dhe zjelljen e vendimeve për të zgjidhur probleme të ndërlikuara																
7. Bën rishikim kritik në rezultatet e fituara dhe mendon për mënyrat se si ti përmirëson gjatë punës në vijim.																

Shtojca 4/25. NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË FLEKSIBILITETIT

**NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË
FLEKSIBILITETIT DHE PËRSHTATSHMËRISË**

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika (gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. Reagon në mënyrë pozitive në lëvdata, vërejtje dhe kritika																
2. Përshtatet në role te ndryshme (nxënës, prezantues, lider i ekipit, anëtar në ekip, etj.)																
3. Pranon rregulla dhe procedura të reja																
4. Shqyrton, gjen dhe përshkruan mënyra më të mira për tu ballafaquar me ndonjë punë																
5. Tregon qëndrueshmëri gjatë kryerjes së ndonjë detyre deri sa të arrin qëllimin																
6. Reagon në mënyrë pozitive në lëvdata, vërejtje dhe kritika																

Shtojca 4/26. NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË AFTËSISË PËR PUNË EKIPORE

NDJEKJA E ZHVILLIMIT TË AFTËSISË PËR PUNË EKIPORE

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika																
	(gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)																
	IX				X				XI				XII				
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. Në mënyrë aktive i dëgjon dhe respekton idetë dhe qëllimet e anëtarëve të tjerë të ekipit																	
2. Ndikon në identifikimin e qëllimeve të përbashkëta të ekipit dhe të njejtat i parashtron si prioritete në raport me intereset vetanake																	
3. Tregon fleksibilitet për të pranuar role të ndryshme në ekip dhe ti koordinon detyrat e veta me anëtarët të tjerë të ekipit																	
4. Miraton mënyrat e hapura dhe transparente të komunikimit gjatë shkëmbimit të të dhënave, informatave dhe diturive në ekip																	
5. Kontribon për organizimin e punës dhe rradhitjes kohore të aktiviteteve në funksion të arritjes së qëllimeve të përbashkëta																	
6. Kontribon për preventivë, zgjidhje të konflikteve në ekip nëpërmjet të komunikimit të hapur dhe kompromisit																	

Shtojca 4/27. NDJEJKA E ZHVILLIMIT TË AFTËSIVE PËR PLANIFIKIM

NDJEJKA E ZHVILLIMIT TË AFTËSIVE PËR PLANIFIKIM DHE ORGANIZIM

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika (gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. Parashtron qëllime të qarta dhe reale																
2. Miraton prioritetet vetanake dhe definojnë detyra																
3. Përgatit plan për realizimin e detyrës specifike																
4. Identifikon dhe shfrytëzon mjete/mënyra të ndryshme për kompletimin e detyrës																
5. Selektton dhe shfrytëzon resurse të cilat i nevojiten për plotësimin e detyrës specifike																
6. Dokumenton informatat në mënyrë të shfrytëzueshme dhe përkatëse																
7. Demonstron dituri dhe shkathtësi në organizimin e ngjarjeve më të vogla																

Shtojca 4/28. NDJEKJA E ZHVILLIMITË TË SHKATHTËSIVE PËR LIDER

**NDJEKJA DHE ZHVILLIMI I
AFTËSIVE DHE SHKATHTËSIVE PËR LIDER**

Emri dhe mbiemri: _____, klasa.: _____

Arsimtari: _____, data: _____

Pohime	Dinamika															
	(gjysmëvjetori i parë, sipas muajve)															
	IX				X				XI				XII			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1. Nxiti bashkëpunim ndërmjet anëtarëve të ekipit																
2. Sjell vendime efektive dhe mirë të informuara																
3. I inspiron të tjerët nëpërmjet të shembullit personal dhe jovetijak																
4. Sillet me përgjegjësi me propozimet dhe interesat e të tjerëve																
5. Përcakton qëllime dhe parashtron prioritete																
6. Pranon përgjegjësi për gabimet e bëra																

Shtojca 4/29. NDJEKJA E PUNËS SË NXËNËSIT GJATË ZGJIDHJES SË PROBLEMEVE

NDJEKJA E PUNËS SË NXËNËSIT GJATË ZGJIDHJES SË PROBLEMEVE

Emri dhe mbiemri i nxënësit:	Shtator					Tetor					Nëntor					Dhjetor						
	Po	Jo	1	2	3	4	5	Po	Jo	1	2	3	4	5	Po	Jo	1	2	3	4	5	
Pohime																						
E kupton problemin																						
Mendon dhe kërkon rrugë për zgjidhjen e problemit																						
Vërteton racionalitetin e njërës nga variantat në zgjidhjen e problemit të parashtruar																						
Sjell përfundim dhe gjeneralizim për dituritë e reja të përvetësuar.																						
Vëren gabimin e bërë dhe gjen alternativa të tjera në zgjidhjen e problemit.																						
Miraton gjeneralizime më të gjëra.																						

Shtojca 4/30. NDJEKJA E NXËNËSVE ME NVA

DOSJE PËR NDJEKJEN E NXËNËSVE ME NVA

Emri dhe mbiemri i nxënësit: _____, klasa _____, viti shkollor: _____

Lënda mësimore	Indikatorët	Gjuhë amtare	Matematikë	Shkenca natyrore	Shoqëri	Arsim figurativ	Arsim muzikor	AFSH	Arsim teknik	Lënda zgjedhore			
											Sipas tremujoreve / kuartaleve		
Tema:	Përvetësimi i materialit sipas lëndëve	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1.	I vëren gjërat e rëndësishme												
2.	I lidh faktet												
3.	Gjykon në mënyrë kritike												
4.	Reprodukon në mënyrë të pavarur												
5.	Lehtë abstrahon dhe përgjithëson												
6.	Shpreh verbalisht												
7.	Shpreh aftësi kreative												
8.	I kalon kornizat programore												
9.	Bën lidhshmëri dhe sjell përfundime me ndihmë												
10.	Mban mend në mënyrë pasive dhe reprodukon												
11.	Shqetësohet në situata të reja												
12.	Vështirë sjell përfundime dhe i përgjithëson												
13.	Mëson me stereotype (sipas shembullit)												
14.	I arrin qëllimit vetëm me ndihmën e të tjerëve												

Lënda mësimore	Indikatorët	Gjuhë amtare	Matematikë	Shkenca natyrore	Shogëri	Arsim figurativ	Arsim muzikor	AFSH	Arsim teknik	Lënda zgjedhore			
											Sipas tremujoreve / kuartaleve		
Tema:	Aktivitetet në orë	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1.	Në të gjitha orët është aktiv												
2.	Në pjesën më të madhe të orëve është aktiv												
3.	Vetëm në disa orë është aktiv												
4.	Shumë rrallë është aktiv												

Lënda mësimore	Indikatorët	Gjuhë amtare	Matematikë	Shkenca natyrore	Shogëri	Arsim figurativ	Arsim muzikor	AFSH	Arsim teknik	Lënda zgjedhore			
											Sipas tremujoreve / kuartaleve		
Tema:	Raporti ndaj suksesit	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1.	Realisht e vlerëson suksesin e vet												
2.	Suksesi e nxit												
3.	Është i interesuar për suksesin e vet												
4.	Fajëson të tjerët për mosuksesin e vet												

Lënda mësimore		Indikatorët	Sipas tremujoreve / kuartaleve																													
			Gjuhë amtare			Matematikë			Shkenca natyrore			Shqipëri			Arsim figurativ			Arsim muzikor			AFSH			Arsim teknik			Lënda zgjedhore					
Tema:	Raporti ndaj mësimit dhe punës sipas lëndëve		I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
1.	I pavarur																															
2.	I vetëdijshëm																															
3.	I qëndrueshëm																															
4.	Pedant																															
5.	Sistematik																															
6.	Iniciator																															
7.	Kohë pas kohe i duhet nxitje																															
8.	Kohë pas kohe i duhet ndihmë																															
9.	Punon jo barabarësisht																															
10.	Pa qëndrueshmëri të mjaftueshme																															
11.	Pa iniciativë të mjaftueshme																															
12.	Nuk është i pavarur																															
13.	Duhet rregullisht të kontrollohet																															
14.	Jo i rregulluar																															
15.	Punon vetëm kur është e domosdoshme																															

Lënda mësimore		Indikatorët	Sipas tremujoreve / kuartaleve												Lënda zgjedhore					
			Gjuhë amtare		Matematikë		Shkenca natyrore		Shoqëri		Arsim figurativ		Arsim muzikor			AFSH		Arsim teknik		
Tema:	Raporti ndaj nxënësve të klasës dhe personave tjerë		I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1.	Lehtë vendos kontakte																			
2.	Është taktik																			
3.	Gjen kompromis																			
4.	Jep iniciativë																			
5.	I ndihmon më të dobët																			
6.	Ju ofron ndihmë të tjerëve																			
7.	Është i rezervuar – i tërëhjekur																			
8.	Shpesh i ndërron shokët																			
9.	I pabesueshëm ndaj të tjerëve																			
10.	I sulmon më të dobët																			
11.	Është i prirur për shpërthime																			
12.	I futshëm																			
13.	Bashkëpunon në grup																			
14.	Nuk është i interesuar për grupin																			
15.	Shpreh refuzim ndaj grupit																			
16.	Shokët e zgjedhin për bashkëpunëtor																			
17.	E tolerojnë																			
18.	Nuk e pranojnë për bashkëpunëtor																			

Lënda mësimore		Indikatorët	Sipas tremujoreve / kuartaleve																													
			Gjuhë amtare			Matematikë			Shkenca natyrore			Shoqëri			Arsim figurativ			Arsim muzikor			AFSH			Arsim teknik			Lënda zgjedhore					
Tema:	Afinitetet të cilat i shpreh		I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III			
1.	Teorike (mendore - abstrakte)																															
2.	Teknike																															
3.	Manuale																															
4.	Sportive																															
5.	Shoqërore (sociale)																															
6.	Letrare																															
7.	Figurative																															
8.	Muzikore																															
9.	Dramatike																															

Shtojca 4/31. NDJEKJA E NXËNËSVE

**UDHËZIM PËR UDHËHEQJE
TË LISTËS EVIDENTUESE PËR PËRCJELLJEN DHE ZHVILLIMIN E
TË ARRITURAVE TË NXËNËSIT**

Lista evidentuese për përcjelljen e zhvillimit dhe të të arriturave të nxënësit është dokument në të cilin shkruhen vlerësimet dhe funksionimi dhe rezultatet nga të arriturat e nxënësit dhe me nevoja të veçanta arsimore. Dokumenti është i dedikuar për ekipin inkluziv (defektologun, psikologun, kujdestarin klasor/ lëndor) nga shkollat fillore, si dhe për informimin e prindit/ kujdestar për përparimin e nxënësit dhe është pjesë përbërëse e dosies së nxënësit.

Dokumenti fokusohet në disa aspekte të ndara në disa lëmi dhe të strukturuar në mënyrën që shfrytëzuesve u jep informacion për nevojat relevante dhe funksionimin e nxënësve me PIA. Qëllimi është të fitohet pasqyrë e qartë për gjendjen aktuale të nxënësit dhe të ndihmojë në identifikimin e segmenteve të cilat mund të përmirësohen te nxënësi, si dhe cilat aktivitete duhet të jenë pjesë nga plani për aktivitete me nxënësin. E arritur kryesore është mundësia për krijim të standardeve për punë dhe gjithashtu të sigurohet mundësi e njejtë për t'i mësuar nxënësit të cilët janë me nevoja të veçanta arsimore.

Për plotësim të saktë të listës evidentuese, i japim udhëzimet profesionale si vijon:

1. Në fletën evidentuese për përcjellje të zhvillimit dhe të të arriturave të nxënësve në faqen e parë shënohen të dhënat e përgjithshme: emri i shkollës, vendi dhe komuna; Emri dhe mbiemri i nxënësit/ nxënëses; klasa dhe paralelja për shkollë fillore; viti shkollor; data dhe vendi i lindjes dhe gjetja, (anamneza) dhe mendimi nga Komisioni përgjegjës për vlerësim të nevojave specifike të fëmijëve me NVA (nëse i ka).
2. Në tabelat për pesë lëmitë e para (organizimi i psikomotorikës, organizim gnostik, lëmia të folur - gjuhësore, lëmia sensorike dhe sjellje) egzistojnë disa mjete ndihmëse për përcjellje, të theksuara në praktikumin për punë të edukatorit specialistë dhe rehabilituesit, por mund të shfryrëzohen edhe mjete ndihmëse tjera, anëtarë të ekipit inkluziv që vetë të krijojnë ose egzistueset t'i plotësojnë. Në pjesën e poshtme të rubrikave duhet të shkruhet emri dhe mbiemri i pyetësit adekuat. Çdo pyetje në listë mund të përgjigjet në katrorin e shprazët me shënimin e numrit 1 (për nivelin e pamjaftueshëm), 2 (për nivelin e mirë) ose 3 (për nivelin e plotë) në varësi nga niveli i aftësisë te nxënësi në fillim të vitit shkollor, në gjysmëvjetorin e parë dhe në fund të vitit shkollor.
3. Në tabelat për lëmitë psikologjike dhe emocionale, në pjesën e poshtme të rubrikave shkruhet emri dhe mbiemri të pyetësit adekuat dhe çdo pyetje nga lista mund të përgjigjet në katrorin e shprazur me shënimin e shenjës $\checkmark$ ose X (nëse përgjigjia është po) ose katrori të ngel shprazur (nëse përgjigjia është jo).
4. Në tabelën për lëminë të shkathtësive jetësore dhe mësim, gjithashtu çdo pyetje në listë mund të përgjigjet në katrorin e shprazët me shkrimin e numrit 1 (për nivelin e pamjaftueshëm), 2 (për nivelin e mirë) ose 3 (për nivelin e plotë) në varësi nga niveli i aftësisë te nxënësi në fillim të vitit shkollor, në gjysmëvjetorin e parë dhe në fund të vitit shkollor. Në pjesën e poshtme nën rubrikat shkruhet emri dhe mbiemri e pyetësit (defektolog, psikolog, kujdestar ose kujdestar klase).
5. Vlerësimi i përgjithshëm i gjendjes për çdo lëmi veçmas vërtetohet në bazë të rezultateve të fituara.

Shkalla për vlerësim	
Rrezultati i fituar	Niveli
deri 50 %	Nivel jo i mjaftueshëm
nga 50 % deri 90 %	Nivel i mirë
mbi 90 %	Nivel i plotë

Për shembull në fushën e parë për organizimin e psikomotorikës ka gjithësej 5 aftësi të cilat i vlerësojmë. Në rast se të gjitha 5 përgjigjet janë shënuar me numrin 3 fitojmë shumën 15 (100%) – niveli i plotë. Nëse shuma e përgjigjeve është p.sh 11, atëherë $11 \times 100 : 15 = 73\%$. Në këtë rast, vlerësimi i përgjithshëm i gjendjes së organizimit të psikomotorikës te plotësuesi i pyetësorit është në nivel të mirë (të rrethohet numri afër përgjigjes përkatëse).

Kjo mënyrë e vlerësimit mundëson vërtetimin e nivelit të aftësisë të nxënësi për fushën përkatëse, ndërsa rezultatet e fituara japin kahje për planifikimin e punës edukativo-arsimore. Qëllimi është të vërtetohet se në çfarë niveli funksionon nxënësi.

INSTRUMENTI

_____

(emri i shkollës fillore)

_____

(vendi)

_____

(komuna)

FLETA EVIDENTUESE PËR NDJEKJEN E ZHVILLIMIT DHE TË ARRITURAT E NXËNËSIT

_____

(emri dhe mbiemri i nxënësit/nxënëses)

Klasa _____ paralelja _____ viti shkollor 20____/ 20____

Data dhe vendlindja: _____ në _____

Vështrim dhe mendim nga komisioni përgjegjës për vlerësim të funksionimit të fëmijëve me nevoja arsimore të veçanta

_____

_____

_____

_____

I. ORGANIZIMI I PSIKOMOTORIKËS	Tremujori i parë	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. Psikomotorika e ekstremiteteve të poshtëme	☐	☐	☐
2. Psikomotorika e ekstremiteteve të epërta	☐	☐	☐
3. Kontrolli i motorikës së trupit në tërësi	☐	☐	☐
4. Mundësia për mbajtjen e drejtëpeshimit të trupit	☐	☐	☐
5. Koordinimi i lëvizjeve	☐	☐	☐
VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I GJENDJES	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

II. ORGANIZIMI GNOSTIK	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. Njohja e pjesëve të trupit	☐	☐	☐
2. Njohja e lateralizimit të vetes	☐	☐	☐
3. Njohja e lateralizimit të tjetrit	☐	☐	☐
4. Përjetimi i trupit në hapësirë	☐	☐	☐
5. Përkujdesja e raporteve në hapësirë dhe hapësira e paraqitur	☐	☐	☐
6. Reprodukimi i modelit	☐	☐	☐
7. Përjetimi dhe përkujdesja e kohës	☐	☐	☐
8. Gjendshmëria në mikro hapësirë	☐	☐	☐
9. Gjendshmëria në makro hapësirë	☐	☐	☐
VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I GJENDJES	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

III. FUSHA FOLËSE – GJUHËSORE	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. Kualiteti i zërit	☐	☐	☐
2. Ritmi dhe tempoja e të folurit	☐	☐	☐
3. Artikulimi dhe përdorimi i tingujve	☐	☐	☐
4. Të folurit pasiv	☐	☐	☐
5. Të folurit aktiv	☐	☐	☐
6. Aftësitë leksikologjike	☐	☐	☐
7. Niveli drejtëshkrimor -disortografia	☐	☐	☐
8. Zhvillimi i nivelit semantik të të folurit	☐	☐	☐
9. Zhvillimi kognitiv dhe gjuhësor	☐	☐	☐
VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I GJENDJES	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

IV. FUSHA SENZORIKE	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. Procesimi auditiv	☐	☐	☐
2. Procesimi vestibular	☐	☐	☐
3. Procesimi taktil	☐	☐	☐
4. Procesimi gustativ	☐	☐	☐
5. Procesimi olfaktor	☐	☐	☐
6. Procesimi vizuel	☐	☐	☐
7. Procesimi propioceptiv	☐	☐	☐
VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I GJENDJES	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

V. SJELLJA	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. SJELLJA NË ORË <ul style="list-style-type: none"> Në vendin ku është ulur Në raport ndaj nxënësve fqinjë kujdesi disponimi 	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐
2. SJELLJA NË PUSHIM <ul style="list-style-type: none"> Në oborin shkollor Në raport me lojën Në raport me grupin e nxënësve disponimi 	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐
3. SJELLJA NDAJ AUTORITETIT <ul style="list-style-type: none"> I drejtohet arsimtarit Sjellja ndaj urdhërave të arsimtarit Lëvdatave Vërejtjeve 	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐
VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I GJENDJES	<ul style="list-style-type: none"> Nivel i pamjaft 1 Nivel i mirë 2 Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> Nivel i pamjaft 1 Nivel i mirë 2 Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> Nivel i pamjaft 1 Nivel i mirë 2 Nivel i plotë 3

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

VI. FUSHA PSIKOLOGJIKE	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. TË MBAJTURIT MEND <ul style="list-style-type: none"> • Të mbajturit mend mekanikisht • Të mbajturit mend logjik • Afatshkurtër • Afatgjatë 	☐ ☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ ☐
2. VËMENDJA <ul style="list-style-type: none"> • I koncentruar • Vëmendje sipërfaqësore (distraktibile) • E distribuuar • fluktuar 	☐ ☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ ☐
3. TË MENDUARIT <ul style="list-style-type: none"> • Senzomotorik • paraoperacional • konkret • formal 	☐ ☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ ☐
4. IDENTITETI <ul style="list-style-type: none"> • Mendim të lartë për veten • Mendim të mirë për veten • Mendim të ulët për veten 	☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐
5. VETËKONTROLLI	☐	☐	☐
6. ZHVILLIMI MORAL <ul style="list-style-type: none"> • Nuk ka kuptim për moralin • Moral heteronom • Moral autonom 	☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐ 	☐ ☐ ☐

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

VII. FUSHA EMOCIONALE	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. Afrohet dhe bisedon me të tjerët	☐	☐	☐
2. Tregon aftësi për bashkëpunim	☐	☐	☐
3. Vazhdimisht është me prind	☐	☐	☐
4. Turpërohet	☐	☐	☐
5. Komunikon lirisht	☐	☐	☐
6. Frikë panike	☐	☐	☐
7. Autoagresivitet	☐	☐	☐
8. Egërsim	☐	☐	☐
9. Paraqitje e vazhdueshme e hidhërimit	☐	☐	☐
10. Qeshje e pakontrolluar	☐	☐	☐
11. Vazhdimisht i mërziur	☐	☐	☐

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

VIII. FUSHA E SHKATHTËSIVE JETËSORE	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
PERSONALE			
1. Mban higjienën personale	☐	☐	☐
2. Shfrytëzon tualet	☐	☐	☐
3. Pavarësisht veshëmbathet	☐	☐	☐
4. Përdor mjetet për ushqim	☐	☐	☐
5. Përgjegjësi për mbrojtjen e mjedisit jetësor	☐	☐	☐
6. Përshtat sjelljen për shkak të sigurisë personale	☐	☐	☐
SOCIALE			
1. Përdor paratë	☐	☐	☐
2. Përdor orën	☐	☐	☐
3. Përdor telefonin	☐	☐	☐
4. Pranon rregulla të caktuara	☐	☐	☐
5. Kërkon ndihmë	☐	☐	☐
VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I GJENDJES	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

IX. TË MËSUARIT	Fillimi i vitit shkollor	Gjysmëvjetori i parë	Fundi i vitit shkollor
1. Kupton rregullat themelore për mësim	☐	☐	☐
2. Kryen urdhërat për mësim	☐	☐	☐
3. Mëson joverbalisht	☐	☐	☐
4. Mëson verbalisht	☐	☐	☐
5. Mëson mekanikisht	☐	☐	☐
6. Mëson me kuptim	☐	☐	☐
7. Mëson me interesim	☐	☐	☐
8. Mëson pavarësisht	☐	☐	☐
9. I qëndrueshëm në mësim	☐	☐	☐
VLERËSIMI I PËRGJITHSHËM I GJENDJES	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel i pamjaft 1 • Nivel i mirë 2 • Nivel i plotë 3

Emri dhe mbiemri, defektologu - pyetësi _____

Shtojca 4/32. EVIDENCA PËR PËRPARIMIN INDIVIDUAL TË NXËNËSVE

UDHËHEQJA E EVIDENCËS PËR PËRPARIMIN INDIVIDUAL TË NXËNËSVE

Nxënësi		Klasa	
----------------	--	--------------	--

Të arriturat e nxënësit

Lënda	Rregullshmëria dhe sjellja	Suksesi
– Matematikë		
– Gjuhë amtare		
...		

Problemet e identifikuara

Aktivitetet e ndërmarra

--	--

Aktivite nga shërbimi profesional për përkrahje të nxënësve dhe arsimatrëve

Takimi/aktiviteti	Nxënësi/Arsimtari	Data

Efektet

Përmbajtje e definuar qartë

--

Arsimtari: _____

Prindi: _____

Nxënësi: _____

Data: _____

Shtojca 4/33. EVIDENCAT PËR TË ARRITURAT E NXËNËSVE

TË ARRITURAT E NXËNËSVE

Arsimtari:	Lënda mësimore:			Klasa:	
Të dhënat personale për nxënësin:	Aktiviteti / Të arriturat	Shtator/ datat	Orë plotësuese	Orë shtuese	Tetor/ datat
Emri dhe mbiemri: _____	Test kontrollues				
	Përgjigje gojore				
Klasa: _____	Aktiviteti në orë				
	Detyra shtëpie				
	Punë praktike				
Anët e forta*			Aftësitë që duhet të përparohen*		
Të dhëna tjera:			Rekomandim:		

*Për shembull: shkathtësi për mësim, shkathtësi sociale, shkathtësi komunikative, pavarësi, bashkëpunimi në grup, sjellja...

Lëmia 5. Marrëdhënia partneriale me prindërit, me bashkësinë lokale dhe komunitetin e biznesit

Shkolla inkluzive kujdeset që të gjithë nxënësit të marrin pjesë dhe të arrijnë të marrin sukses optimal në procesin edukativo-arsimor. 3 Për arritjen e kësaj, mes tjerash, është e nevojshme në kointunitet mbajtja e relacioneve partneriale me prindërit, me bashkësinë lokale dhe sektorin e biznesit.

Prindët janë shumë të rëndësishëm, ata më së miri i njohin fëmijët e tyre dhe mund të ndajnë shumë informata të dobishme me EISH. Njëkohësisht, duke i informuar për të arriturat dhe sfidat me të cilat fëmijët ballafaqohen në shkollë, fitojnë mundësi të bashkëpunojnë në aktivitete të cilat e përmirësojnë kyçjen dhe suksesin e fëmijëve të tyre.

Sigurimi i përkrahjes dhe pjesëmarrjes së nxënësve në bashkësinë, do të thotë qasje sistemore në arsimin inkluziv e cila i tejkalon kornizat e shkollës. Përmes përforcimit të nxënësve, familjet dhe shkollat të cilat janë pjesë e ambientit lokal, ndihmohet në përgatitjen e nxënësve me NVA për përgatitjen e suksesshme për jetë.

Arsimi inkluziv është proces në kontinuitet, i cili ndodh në të tashmen dhe është drejtuar drejt së ardhmes së fëmijëve. Mu për këtë, bashkëpunimi i EISH me bashkësinë e biznesit dhe me shoqatat joqeveritare (vendore dhe ndërkombëtare), mund t'i përmirësojë gjendjet rrjedhëse, por edhe të krijojë kushte për perspektiva reale me nxënësit me NVA, qytetarë të ardhshëm të shoqërisë bashkëkohore inkluzive.

5.1. Bashkëpunimi me prindërit

Më mirë është që relacionet partneriale të EISH me prindërit të fillojnë të ndërtohen gjatë regjistrimit të fëmijës në shkollë dhe në kontinuitet të vazhdojnë të praktikohen nëpër aktivitete të ndryshme. Në atë mënyrë mbeten barrierat dhe krijohet përkrahja me të cilën nxënësi ndjehet i pranuar, bashkëpunon dhe merr pjesë në procesin edukativo-arsimor.

1. Protokol për mbledhjen e të dhënave për dhe prej prindërve të nxënësve me NVA

- 1.1. Nga prindërit e nxënësve me NVA mblidhen të dhënat me anë të intervistës, lëshim të anamnezës dhe mendimit nga Institucioni për shëndet mendor për fëmijë dhe të rinjë dhe instrumente të ndryshme (Shtojcat: 1/2, 1/3, 1/4, 2/13)
- 1.2. Të dhënat e para për lidhjen e fëmijës me prindin, mblidhen edhe nëpërmjet vëzhgimit gjatë regjistrimit në kl. Të parë I (Shtojcat: 1/5, 1/6).
- 1.3. Për sigurimin e pjesëmarrjes të të gjithë nxënësve obligueshë shkollor. EISH ndërmer aktivitetet që të identifikohen prindërit e të cilëve fëmijë nuk janë regjistruar në shkollë – Me qasje në listën e regjistrimit të fëmijëve sipas rajoneve, ndërsa sipas nevojës shfrytëzohen informacione nga institucionet përgjegjëse. EISH përpiqet që të vendoset bashkëpunim i mirë me këta prindër edhe me prindërit e fëmijëve të cilëve jorregullisht e ndjekin mësimin (Shtojca 1/8).
- 1.4. Për nxënësit potencial me prirje dhe të talentuar mblidhen të dhëna nga prindërit për perceptcionin e tyre të mësimin dhe funksionimin e fëmijës (Shtojcat: 4/14, 4/15)

2. Protokol mër marrëveshje të strategjive për bashkëpunim me prindërit në varësi nga nevojat e tyre dhe kontestit familjar

- 2.1. EISH tregon kujdes të veçantë që të sigurohet bashkëpunim me prindërit e nxënësve me pengesa dhe nxënësve tjerë për të cilët përgatitet PIA. Me prindërit organizon takime individuale në të cilat planifikohet mundësitë për përkrahje.
Gjatë asaj nga ata kërkon pëlqim për punë të fëmijës së vetë sipas PIA (Shtojca 5/1) dhe informacione plotësuese për fëmijën e vetë (Shtojcat 5/2 – 5/6).
Prindërit janë të kyçur në përgatitjen e PIA-së, janë të informuar për përparimin dhe revizionet e PIA-së (Shtojcat 2/12 – 2/18).

- 2.2. EISH organizon vizita shtëpiake, trajnime, këshillime dhe ligjërata për të gjithë prindërit për pyetjet e inkluzionit dhe në veçanti për pranim të nxënësve me pengesa. Për vizitat mbahet evidencë.
- 2.3. EISH u ndihmon dhe i drejton familjet e nxënësve nga grupet e marginalizuara që të marrin ndihmë profesionale nga persona kompetentë dhe profesional nga jashtë shkollës: Institucioni për shëndetin mendor për fëmijë dhe të rritur dhe institucione të tjera shëndetësore, këshillimore, qendra për punë sociale, institucionet humanitare dhe të ngjashme..
- 2.4. EISH i trimëron prindërit e nxënësve me NVA që të bashkangjiten në organet e shkollës: EISH, Komesionet shkollë, Këshilli i prindërve dhe tjerë, dhe të kontribuojnë për inkluzivitetin në shkollë (Shtojca 5/7 и 5/8)
- 2.5. EISH i nxit prindërit e nxënësve me NVA që të bashkangjiten në procesin mësimor edhe në aktivitetet jashtëmësimore me: Pjesëmarrje në punëtoritë shkollë, ,përcjellja e orëve të hapura dhe shfaqje, angazhim profesional dhe vullnetar, pjesëmarrje në aktivitete plotësuese dhe shtuese për përkrahje të nxënësve.
- 2.6. EISH përpiqet që prindërit e nxënësve me NVA të marrin informacione të qarta, të kuptueshme dhe të kapshme për pjesëmarrjen, dhe në pjesëmarrjen e të arriturave me: Të dhëna nga ditaret, PIA dhe revizion të PIA, fletëza mësimore, çek-lista, fleta evidentuese, komunikim elektronik, orar për orë plotësuese dhe shtuese.
- 2.7. EISH përmes punës së vetë kontribuon që prindërit të ndjehen të mirëseardhur në shkollë:
  - Anëtarët e EISH profesionalisht i planifikojnë takimet me prindërit: Dërgojnë ftesë, merren vesh për termine, gjejnë hapsirë adekuate, caktojnë kohëzgjatjen të takimit dhe temës së bisedës, përgatisin pyetje dhe instrumente.

- Anëtarët e EISH profesionalisht i realizojnë takimet me prindërit: Në komunikimin janë fokusuar anët më të forta të nxënësit dhe resurset e familjes të cilat do të shfrytëzohen si bazë me të cilën do të lavdërohet përkrahja, tregojnë empati, ndërtojnë relacione të respektimit dhe besimit, japin mundësi për pjesëmarrje të njerëzve të cilët janë të rëndësishëm për familjen.

5.2. Bashkëpunimi me bashkësinë lokale

Fëmijëve u janë të nevojshme mundësitë optimale që t'i zhvillojnë potencialet e veta dhe në mënyrë të suksesshme të integrohen në bashkësinë lokale. Mu për atë EISH-i bashkëpunon me të gjithë personat relevantë nga bashkësia, të cilët janë të përgatitur të japin kontributin pozitiv.

1. Protokol për bashkëpunim me bashkësinë lokale

- 1.1. EISH bashkangjitet në jetën bashkësisë lokale me pjesëmarrje në projektet e përbashkëta unkluzive.
- 1.2. EISH nxit pjesëmarrje të nxënësve, duke i bashkangjitur edhe nxënësit nga grupet e marginalizuara në ngjarje me interes për bashkësinë.
- 1.3. EISH i motivon nxënësit me NVA për bashkangjitime vullnetare në disa aktivitete të bashkësisë.
- 1.4. EISH bashkëpunon me bashkësinë në përmirësimin e kushteve për punë me fëmijë me NVA në shkollë.
- 1.5. EISH inicon bashkangjitime vullnetare nga bashkësia në aktivitetet mësimore dhe jashtëmësimore, më shpesh si përkrahje të nxënësve me NVA.

5.3. Bashkëpunimi me bashkësinë e biznesit dhe me sektorin joqeveritar

1. Protokol për bashkëpunim me bashkësinë e biznesit

- 1.1. EISH bashkëpunon dhe realizon projekte të përbashkëta inkluzive me komunitetin e biznesit, punëtori të zanatlive, komora dhe shoqata.
- 1.2. Përmes bashkëpunimit me bashkësinë e biznesit mundësohet informim profesional dhe angazhim të nxënësve me NVA.

2. Protokol për bashkëpunim me sektorin joqeveritar

- 2.1. EISH hulumton dhe shfrytëzon mundësi për përmirësimin e kushteve për arsim inkluziv përmes sponsorimit dhe donacioneve (largimin e barrierave arkitektonike, shfrytëzimin e teknologjisë asistive, sigurimi i mjeteve mësimore dhe mjeteve ndihmëse për punë me nxënës me NVA e tjera).
- 2.2. Përmes bashkëpunimit me OJQ përveç përmirësimit të kushteve për arsim inkluziv mund të realizohen edukime dhe punëtori për nxënës, prindër dhe të punësuar nëpër shkolla.

SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELEVE TË DOKUMENTEVE PËR FUSHËN 5

Shtojca 5/1. LETRA DERI TE PRINDI PËR TAKIM PËR PËRGATITJEN E PIA

Të nderuar,

Dëshirojmë shkurtimisht t'ju informojmë për nevojën e takimit me qëllim për përgatitjen e Programit individual arsimor për fëmijën tuaj (PIA). Për kohën kur ju konvenon (nga periudha 1 – 15 Shtator), _____.

Kur nxënësi ka nevojë për përkrahje plotësuese në procesin edukativo – arsimor, përgatitet PIA. Ky është dokument me të cilin planifikohet puna edukativo – arsimore për t'ju ndihmuar fëmijëve dhe arsimtarëve të cilët punojnë me ata, për të arritur sukses optimal.

PIA përmban informata themelore për nxënësin, qëllime mësimore përkatëse për mundësitë individuale të fëmijës, mënyra pune me nxënësin, rezultate të cilat pritet ti arrijë nxënësi dhe mënyrat se si do të ndiqen të arriturat.

Vlerësojmë se bashkëpunimi i suksesshëm me Ju është shumë i rëndësishëm që t'ju dalim në ndihmë nevojave të fëmijës Suaj.

Ju sigurojmë se do ta mbrojmë privatësinë Tuaj.

Me respekt, EISH i SHFK _____

Data _____

Shtojca 5/2. INFORMATA NGA PRINDI PËR FËMIJËN (shembull nga shkolla))

SI DO TA PËRSHKRUAJ/PËRSHKRUAJA FËMIJËN TIM

(emri dhe mbiemri i fëmijës)

Karakteristikat fizike dhe shëndetësore:

Shpesh sëmuret, gjatë ndryshimit të kohës, gjithmonë në Shtator dhe Tetor, ka imunitet të dobët.

Interese dhe talente të veçanta:

Ka dëshirë të madhe të notojë, din mirë të notojë.

Zhvillimi social:

Ka zhvillim social shumë të mirë, dëshiron të shoqërohet me shokë dhe të luan, din mirë të përshtatet në lojë dhe shumë të zbavitet, dëshiron të flet me njerëz të tjerë dhe ti përshëndet, shembull në pak, dhëson shumë edhe kafshët, të luan me ta dhe i duken shumë interesante.

Zhvillimi emotiv:

Është shumë emotiv, din të lidhet me ndonjë person dhe të jep shumë dashuri, gjithashtu është shumë i ndjeshëm në persona të cilët nuk i përkushtojnë vëmendje dhe ndaj tyre sillet i hidhëruar, ashpër.

Karakteristika tjera:

Ka shumë shprehi të mira në anën e higjienës personale, higjienës në shtëpi dhe aktiviteteve edukuese. Kur pranon ndonjë detyrë, shembull ti pastron dhëmbët, duart ose fytyrën, ai e din se duhet ta bën këte dhe menjëherë e kryen, dhe ndonjëherë e din dhe vetë se duhet ate ta bën. Në shtëpi gjithashtu bashkëpunon shumë kur mëson dhe shkruan, e din se ate duhet ta bën gjatë javës punuese deh është i përshtatur në të gjitha aktivitetet.

Prindi: _____

Data _____

Shtojca 5/3. MENJANIMI I BARRIERAVE PËR PJESËMARRJE (shembull nga shkolla)

Nxënësi: J.J. Klasa: III Viti shkollor: 2015/16				
ÇKA MENDOJNË PËR BARRIERAT:				
Prindët/kujdestarët		Aarsimtari/arsimtarët		Nxënësi
Bariera për pjesëmarrje	Zgjidhja	Bariera për pjesëmarrje	Zgjidhja	Bariera/ zgjidhja
<i>Nuk i përshtatet ulja për shkak se karroca vazhdimisht largohet nga banka .</i>	<i>Të bëhet bankë speciale me pjesë të përshtatshme që të mundet karroca ti afrohet bankës.</i>		<i>Të adaptohet banka shkollore për tu ulur me nxënës tjetër.</i>	Mund të kërkohet mendim nga nxënësi
<i>Shpejt lodhet, që hetohet sipas pozitës së trupit. Çdo paradite ka ushtrime me fizioterapeutin.</i>	<i>Rikujtim i vazhdueshëm që ta mban trupin drejtë.</i>		<i>Rikujtim që ta mbajë trupin drejtë. Orar ditor fleksibil, varësisht nga koha dhe prezenca.</i>	
<i>Vështirë i kupton operacionet matematikore.</i>	<i>Të mëson mbledhjen dhe zbritjen deri në 20.</i>		<i>Punë sipas PIA. Përkrahje e vazhdueshme nga arsimtari dhe nxënësit e tjerë. Punë manipulative nëpërmjet shembujve konkret. Zbatimi i teknologjisë asistive.</i>	
		<i>Mospresenca në orët e arsimit fizik dhe shëndetësor.</i>	<i>Biseda me prind kyçja në aktivitetet e planifikuara që më parë në çfte dhe grupe</i>	
Mendim nga EISH <i>Menjanimi i barirave për pjesëmarrje në përputhje me zgjidhjet e definuara nga prindi dhe arsimtari. Nëpërmjet të bashkëpunimit me bashkësinë vepruese dhe sektorin joqeveritar, të sigurohet ashensor. Ashtu që J. dhe fëmijët e tjerë do të mund të qarkullojnë edhe në kat.</i>				

Shtojca 5/4. INSTRUMENTI PËR CAKTIMIN E PRIORITETEVE

PRIORITETET PËR FËMIJËN TIM	
Anët e forta/ aftësitë të cilat i posedon fëmija im janë:	
Fëmijës tim mundet ti duhet përkrahje për shkak:	
Prioritetet më i rëndësishëm për këtë vit shkollor dëshiroj të jetë:	
Në shtëpi do ti ndihmoj fëmijës me:	
Do të di se fëmija im përparon nëse:	
Prioriteti i dytë për këtë vit shkollor mund të jetë:	
Prindi: _____	Data: _____

Shtojca 5/5. Analiza me zbatim të KNF (shembull nga shkolla)

SWOT ANALIZA

Nxënësi: _____ Viti shkollor: _____ Klasa: _____	
<p style="text-align: center;">Anët e forta</p> <p><i>Përkrahja nga familja e ngushtë</i></p> <p><i>Përkrahja nga moshatarët</i></p> <p><i>Përkrahja nga profesionistët</i></p> <p><i>Pranimi i porosive folëse</i></p> <p><i>Të mësuarit nëpërmjet kopjimit</i></p> <p><i>Të mësuarit nëpërmjet të aktiviteve me gjësende</i></p> <p><i>Të mësuarit nëpërmjet përsëritjes</i></p> <p><i>Shfrytëzimi i prodhimeve dhe teknologjisë për komunikim</i></p>	<p style="text-align: center;">Barrierat e mundëshme</p> <p><i>Funksionet intelektuale</i></p> <p><i>Funksionet për zë dhe të folur</i></p> <p><i>Komunikimi</i></p> <p><i>Fokusimi i orientimit të vëmendjes</i></p> <p><i>Përkrahja nga ndihmësi personal (ndikimi në pavarësi dhe vetëbesim)</i></p> <p><i>Pikëpamjet individuale të anëtarëve nga familja më e ngushtë-të pritura më të larta (kërkimi i detyrave të njejta me nxënësit e tjerë)</i></p>
<p style="text-align: center;">Mundësitë</p> <p><i>Të mësojë të lexojë</i></p> <p><i>Të mësojë të shkruajë</i></p> <p><i>Të mësojë të njehsojë</i></p> <p><i>Përvetësimi i shkathtësive</i></p> <p><i>Interaksione themelore ndërnjerëzore</i></p> <p><i>Realizimi i rutinës ditore</i></p> <p><i>Shfrytëzimi i prodhimeve dhe teknologjisë për arsim</i></p>	<p style="text-align: center;">Barrierat e mundëshme</p> <p><i>Konverzacioni</i></p> <p><i>Kontrolli i sjelljes personale</i></p> <p><i>Përkujdesja për veten dhe sigurinë personale</i></p> <p><i>Arsimi shkollorë (refuzimi i obligimeve shkollorë të cilat nuk janë përkatëse në kapacitetet reale të tija</i></p>

Shtojca 5/6. INFORMATA PËR MËNYRAT E TË MËSUARIT TË FËMIJËS

SI MËSON MË LEHTË FËMIJA IM

Mendoni se si mëson fëmija juaj. Shënoni se cilin nga pohimet e mëposhtëme që ka të bën me ate.

Si mundet të mëson më lehtë fëmija?		
		
Dëshiron fotografi dhe rradhitës	Dëshiron muzikë	Dëshiron lëvizje, vrapim, ngjitje, kërcim
Pëlqen të vizatoje dhe ngjyros	Përkushton vëmendje në zëra dhe zhurmë	Gjithçka dëshiron të prek
E tërhiqejin ngjyrat, format, modelet	Dëshiron të dëgjon kur dikush i lexon	Dëshiron lojëra me rërë
Mban mend ate që sheh	Mban mend ate që dëgjon	Mban mend çka është bërë
Mëson nëpërmjet të vëzhgimit	Dëgjon për të mësuar	Mëson nëpërmjet imitimit të aktiviteve
Dëshiron të luan në shtëpi	Derisa luan flet në vete	Nuk i pengon kur njolloset
Dëshiron të luan në klasë	Më tepër dëshiron bisedë se sa aktivitete me lëvizje	Më tepër dëshiron të luajë jashtë se sa në hapësirë të mbyllur
Tjetër:		

Shtojca 5/7. PYETËSOR PËR KYÇJEN E PRINDËRVE

Qëllimi: Qëllimi i pyetësorit është që të shifet parashikimi i prindërve për lidhjet e komunikimit në procesin inkluziv në shkollë për fëmijën e tyre. Mund të realizohet në gjysmëvjetor dhe në fund të vitit shkollor.

PYETËSORI PËR PRIND

Vlersimi:	Shkëlqyeshëm	Shumë mirë	Mirë	Pjesërisht mirë
Si do ta përshkruani interaksionin ndërmjet fëmijës suaj dhe të tjerëve në klasë?				
Si e notoni kyçjen e fëmijës suaj në aktivitetet në klasë?				
Si e notoni komunikimin e arsimtarit me ju?				
Si e notoni komunikimin e bashkëpunëtorëve profesional me ju?				
Si do ta notoni informatën këthyese të cilën e pranoni nga të punësuarit në shkollë?				
Përmendni se çka duhet të përmirësohet në mjedisin shkollor si dhe në çfarë mënyre jeni të kyçur në planifikimin e aktiviteteve për fëmijën tuaj?				
Si dhe në çfarë mënyre jeni të kyçur ju në planifikimin e aktiviteteve për fëmijën tuaj?				

Shtojca 5/8. PYETËSOR PËR KYÇJEN E PRINDËRVE

PYETËSOR PËR PJESËMARRJEN E PRINDËRVE NË PUNËN E SHKOLLËS

1. Çka mendoni për pranimin e fëmijës suaj
Nga arsimtari

Nga shokët e klasës
2. Si prind me cilët mundësi për pjesëmarrjen tuaj në punën e shkollës jeni të?
3. A keni tentuar deri më tani që të kyçeni në punën e shkollës (jeni paraqitur vullnetarisht, keni kërkuar të merrni pjesë në disa aktivitete?
Nëse Po, në cilat?
4. Cilat janë mënyrat me të cilat në këtë moment jeni të kyçur në punën e shkollës?
5. A mendoni se prindët mund të ndikojnë në procesin inkluziv?

Si?
6. Në cilat fusha të jetës dhe të punës së shkollës do të mundeni në të ardhmen të merrni pjesë?
7. Cilat janë qëndrimet tuaja për arsimin inkluziv?
8. Si mundet ti përparojnë proceset inkluzive shkolla, bashkësia lokale, institucionet dhe organizatat joqeveritare?

Prindi: _____

Data: _____

Fusha 6. Mbledhja e informacioneve, analiza dhe evaluimi i inkluzionit

Inkluzioni është proces në kontinuitet i cili çdo vit shkollor përparohet, për çka në fund të vitit shkollor bëhet analizë në aktivitetet e realizuara dhe evaluimit të rezultateve të marra. Informacionet nga analiza dhe evaluimi do të japin pasqyrë të qartë të gjendjes momentale dhe do të jenë pikënisja bazë për ndërmarrjen e hapave të mëtutjeshëm për përmirësimin dhe zhvillimin e inkluzivitetit në shkollë.

6.1. Mbledhja e informacioneve

Shkolla duhet që të vendos sistem për përcjellje të praktikave inkluzive dhe për mbledhjen e informacioneve të cilat janë të nevojshme për analizë dhe evaluim të inkluzivitetit. Ata kanë të bëjnë me të gjitha fazat e procesit inkluziv.

1. Fazat e procesit inkluziv të cilat mund të shërbejnë për mbledhjen e informacioneve

- 1.1. Identifikimi i nxënësve me: Pengesa, vështirësi emocionale, vështirësi në mësim, si dhe identifikimi i nxënësve me prirje dhe të talentuar. Gjatë kësaj faze merren njohuritë e para për nevojat e nxënësit dhe merren informacione për veprimin e mëtutjeshëm. (Shtojca 6/1; 6/2; 4/9-4/20)
- 1.2. Evidentimi i nxënësve me nevoja të veçanta, vështirësi emocionale, vështirësi në mësim dhe me prirje si dhe të talentuar. Në këtë fazë fillon të përparohet bashkëpunimi me prindërit dhe merren informacione më detale. Nëse nxënësi ka anamnezë (gjetje) dhe mendim nga institucioni adekuat profesional, evidentohet në EMIS në pjesën kategorija me pengesa. (Shtojcat 6/3 и 6/5)
- 1.3. Përgatitja e pasqyrës së nxënësve me nevoja të veçanta, dhe vështirësi emocionale, vështirësi në mësim dhe me prirje si dhe të talentuar.
  - Pasi që nxënësit të jenë të evidentuar atëherë përgatitet pasqyra e cila mund të ndryshohet gjatë vitit. Në bazë të të dhënave nga evidentimi në fund të vitit shkollor bëhet pasqyrë sumative. (Shtojcat 6/6, 6/7 и 6/8)
- 1.4. Përcjelljen e nxënësve e bëjnë: Arsimtarët të cilët i ligjërojnë nxënësit/ nxënëses, bashkëpunëtorët profesional dhe sipas nevojës edhe anëtarët tjerë të ekipit inkluziv për nxënësin.
  - Përgatitja e PIA-së (Shtojcat 2/12-2/15) dhe programa për punë me nxënës me prirje (Shtojcat 2/16-2/17). Në përgatitjen e PIA-së marrin pjesë anëtarët e ekipit inkluziv të nxënësit.
  - Për nxënësit me prirje dhe të talentuar mund të përgatitet programë individuale për punë.
  - Përcjellja e bashkangjites dhe sjelljes së nxënësve në të gjitha sferat nga jeta shkollore: Nxënësit vëzhgohen përgjatë orës mësimore, gjatë pushimit, gjatë kohës së aktiviteteve jashtëmësimore dhe mbahet evidencë për bashkangjiten e tyre në aktivitete të ndryshme (Shtojcat: 1/9; 1/10; 2/9; 2/10) Nga këtu merren informacione sa dhe si nxënësi është bashkangjitur në ambientin shkollor.
  - Përcjellja dhe analiza e përparimit të nxënësit. Shtojcar 4/20-4/31; 6/9) Vërtetohet se strategjia e ndërmarrë a jep rezultate, (a realizohet PIA plotësisht, a arrihen qëllimet e planifikuara; A realizohet programa individuale për nxënës me prirje dhe të talentuar plotësisht, si përcillen nxënësit në pajtueshmëri me prirjet dhe talentin e tyre). Propozohen masa për përmirësim.
  - Ndiqet gjendja sicio-emocionale e nxënësve. Propozohen masa për përmirësim.
  - Jepet informata kthyesë konkrete e prindit për përparimin (rregullshmërinë, suksesin, masat pedagogjike, sjellja).
  - Vemendje e veçantë i kushtohet në periudhën e kalimit të nxënësve nga

mësimi klasor në ate lëndor. Përcillen njohuritë për gjendjen e nxënësve dhe këmehen përvojat mes arsimtarëve klasor dhe lëndor.

- Në kontinuitet mbahet dosie e nxënësit në të cilën shënohen informatat e rëndësishme.

6.2. Analiza dhe evaluimi i inkluzivitetit

Në bazë të informacioneve të marra nga të gjitha fushat e mëparshme, bëhet analiza dhe evaluimi i inkluzivitetit të shkollës. Për analizën mund të shfrytëzohen indikatorë për inkluzivitetin. (Shtojca 6/10).

1. Protokol për analizë në nivel të shkollës:

1.1. Analiza e kualitetit të identifikimit dhe evidencës.

- Në këtë pjesë shikohet se procedurat dhe aktet tjera interne shkollore në lidhje me identifikimin dhe evidentimin, a realizohen në mënyrë të sukseshme dhe a e lehtësojnë procedurën (procedura të shfrytëzuara, sukseshëm/gabime në identifikim, dhe a janë në kohë të identifikuar dhe evidentuar të gjithë nxënësit).

1.2. Analiza dhe qasja në përmbajtjen dhe kualitetin të PIA-të e përgatitura (afatgjate, afatmesëm, afatshurte) (Shtojca 6/11) dhe kualiteti i diferencimit (Shtojca 2/4)

- Me qasjen në PIA-të e përgatitura për çdo nxënës analizohet realizimi i PIA-së në pajtim me indikatorët të instrumenteve për qasje në PIA. Ky aktivitet si pjesë e programës dhe planit aksional i ekipit për inkluzion, tregon se a duhet që PIA të revidohet, me cilën tempo do të vazhdohet, si do të planifikohen qëllimet e mëtejme, si të përmirësohet strategjia për punë për çdo nxënës veçmas. Në fund përgatitet raport në të cilin në mënyrë sumative janë dhënë informacione për përgatitjen e PIA-së në nivel të shkollës.

1.3. Analiza e efekteve nga strategjitë e ndërmarra për inkluzivitet më të madh

- Si janë përcjellur dhe notuar të arriturat e nxënësve, si dhe analiza e të arriturave sipas, gjinisë, përkatësisë etnike, dhe llojit të nevojës së veçantë.

- Si ndiqet dhe evaluon përparimi i nxënësve nga mësimi klasor në ate lëndor, duke e bashkangjitur edhe socializimin dhe pjesëmarrjen.
- Cilët janë mënyrat dhe procedurat, cilët janë efektet nga përcjellja, cilët janë efektet nga përkrahja në kontinuitet, a është ofruar ndihmë dhe drejtime për zgjedhje të profesionit të ardhshëm, ku duhet të përmirësohen kompetencat e arsimtarëve për përcjellje të nxënësve (Shtojcar 3/4, 3/5 и 3/6).

1.4. Analiza e bashkëpunimit me prindërit dhe bashkësinë lokale (shtojca 5/7; 5/8) i vlerësimi i kualitetit dhe kuantitetit të saj, parasëgjithash komunikimi dhe lidhjet e komunikimit dhe shkollës.

Të gjitha këto aktivitete janë aktivitete të ekipit inkluziv të shkollës dhe janë pjesë e raportit për punën e tij, dhe njohurive të rezumuara hynë në Raportin vjetor të punës së shkollës. Pikërisht këta janë të patjetërsueshëm për tu bërë analiza e procesit të përgjithshëm inkluziv. (Shtojca 6/11, Shtojca 6/12).

Analiza e fushave të lartpërmendura të theksuara duhet të tregojnë:

- Qëllimet e planifikuara për realizimin e procesit të inkluzionit a janë në mënyrë të sukseshme të realizuara?
- Strategjia e ndërtuar për punë a është adekuate?
- A është dhënë përgjigje e duhur për të gjithë nxënësit, e në veçanti për ata të cilët kalojnë nga mësimi klasor në ate lëndor?
- Hapat e ndërmarrë a i përmirësuan të arriturat e nxënësve?
- Sa nxënës janë të kyçur në jetën e klasës, shkollës dhe bashkësisë lokale?
- Sa është i përfunduar bashkëpunimi me bashkësinë lokale, bashkëpunimi me prindërit dhe shkathtësitë dhe kapacitetet e tyre ?
- A ka përmirësime të socializimit, vetëbesimit dhe vetërespektit te këta nxënës?
- A ndjehet përmirësim të praktikës inkluzive në shkollë?

Qëllimi më i rëndësishëm është që në të ardhmen të fillohet nga atje ku është më e nevojshme që të përmirësohet dhe përparojë.

SHEMBUJ TË INSTRUMENTEVE DHE MODELEVE TË DOKUMENTEVE NGA FUSHA 6

Shtojca 6/1. FLETË PËR IDENTIFIKIMIN E NXËNËSVE ME NVA

Nxënësi: _____

Arsimtari: _____

Sjellja në orë

1. Në vendin ku qëndron ulur
  - I qetë dhe i pëlqyeshëm
  - Rrin në vend
  - Këthehet në vend
2. Ndaj nxënësve që ka afër (fqinjë)
  - Nuk i drejtohet askuj
  - Ju drejtohet sipas nevojës
  - I mërzit nxënësit që i ka afër (fqinjë)
3. Vëmendja
  - Mungesa e vëmendjes
  - Me vëmendje ndjek ligjeratat
  - Vëmendjen ia tërhjek çdo lëvizje
4. Disponimi
  - I ulët në raport me shkaktarët dhe grupin
  - I përshtatur në raport me shkaktarët dhe grupin
  - I tepëruar në raport me shkaktarët dhe grupin

Sjellja në pushim

1. Në oborr
  - Sjellje e tërhjekur
  - E pëlqyeshme
  - I lëvizshëm dhe bie në sy
2. Në raport me lojën
  - Nuk kyçet në lojë
  - Luan në mënyrë të organizuar
  - Shpreson në lojën e organizuar
3. Në raport me grupin
  - Nuk e vëren grupin e fëmijëve
  - E tërhjek grupi i fëmijëve
  - Fëmijët nuk e pranojnë
4. Disponimi
  - I ulët në raport me shkaktarët dhe grupin
  - I përshtatur në raport me shkaktarët dhe grupin
  - I tepëruar në raport me shkaktarët dhe grupin

Sjellja në raport me autoritetin

1. I drejtohet arsimtarit
  - Asnjëherë me vetëiniciativë
  - Sipas nevojës, preferueshëm
  - Pyet pa nevojë
2. Sjellja ndaj vendimeve të arsimtarit
  - I pranon në mënyrë të shqetësuar
  - I pranon në mënyrë të preferuar
  - Pa leje ngritet në këmbë dhe shetit
3. Lëvdatat
  - E turpërojnë, e shqetësojnë
  - I pranon në mënyrë të preferuar
  - Nuk ndikojnë në sjelljen dhe emocionet
4. Vërejtja
  - E turpëron
  - E pranon në mënyrë të duhur
  - Nuk ndikon në sjelljen dhe emocionet

Shtojca 6/2. IDENTIFIKIMI DHE NDJEKJA E NXËNËSVE ME NVA**PROCEDURA**

1. Arsimtari gjatë procesit mësimor identifikon, zbulon nxënësit me vështirësi në mësim, vështirësi emocionale ose nevoja të veçanta.
2. Arsimtari i informon bashkëpunëtorët profesional për nxënësin e identifikuar.
3. Arsimtari plotëson *instrument për identifikimin e nxënësit me vështirësi në mësim, vështirësi emocionale ose nevoja të veçanta*, të përgatitur nga bashkëpunëtorët profesional.
4. Arsimtari dhe bashkëpunëtorët profesional ndjekin sjelljen e nxënësit dhe përparimin e tij në mësim.
5. Bashkëpunëtorët profesional sipas nevojës e udhëzojnë prindin dhe nxënësin në institucion përkatës profesional.
6. Arsimtari dhe bashkëpunëtorët profesional i japin përkrahje të vazhdueshme nxënësit për përkrahjen e tij më të suksesshme..
7. Arsimtari dhe bashkëpunëtorët profesional janë në bashkëpunim të vazhdueshëm dhe komunikim, a në këtë proces është i kyçur edhe nxënësi me vështirësi në mësim, me çrregullime emocionale ose nevoja të veçanta si dhe prindi i nxënësit.

Shtojca 6/3. TË DHËNAT PËR NXËNËSIN ME NVA

FLETA EVIDENTUESE PËR NXËNËSIN

Emri dhe mbiemri i nxënësit	
Datëlindja	
Klasa	
Kujdestari i klasës	
Për nxënësin ka vështrim dhe mendim nga institucion relevant (nëse përgjigja është “po” nga cili institucion është)	
Përshkrim i detajuar i nevojës së veçantë të fëmijës (të përfshihet në mënyrë të socializuar, aspekt emocional, intelektual dhe fizik dhe raporti ndaj mësimit)	
Përkrahja që e merr nga shkolla (shërbimi profesional, arsimtarët)	
Në rast se nxënësi merr ndihmë profesionale nga personat profesionist ose institucionet atëherë përmendni ata (cili institucion, sa herë në javë, nga cili person profesionist e merr shërbimin)	
Përmendni disa informata të cilat janë të rëndësishme: gjendja medicinale, alergjitë, sëmundja kronike, trajtimi kronik.	

Data:

_____

Kujdestari i klasës:

_____

Bashkëpunëtori profesional:

_____

Shtojca 6/4. ANAMNEZA NGA PRINDI

ANAMNEZA NGA PRINDI

Emri dhe mbiemri i nxënësit	
Datëlindja	
Klasa	
Kujdestari i klasës	
Kur për herë të parë prindët i kanë vërejtur ndryshimet te fëmija?	
Në çfarë mënyre i kanë vërejtur ndryshimet?	
Ku janë drejtuar për së pari herë për ndihmë dhe a pranojnë ende përkrahje?	
Si sillet fëmija me: - prindët - moshatarët - personat e panjohur	
Si sillet fëmija në mjedise të ndryshme (jashtë shtëpisë)?	
Çka mund të bën në raport me veten (përshkrimi i shprehjeve punuese dhe higjienike)	
Çka e intereson më së shumti?	
Çka dëshiron të bën më së shumti?	
Në çka është më i suksesshëm?	

Ekipi inkluziv (përfaqësuesit):

_____

Shtojca 6/5. EVIDENCA PËR NXËNËSIT ME PRIRJE DHE TË TALENTUAR

EVIDENCA PËR LLOJIN E PRIRJES/TALENTIT TË NXËNËSVE

LLOJI I PRIRJES/TALENTIT	NXËNËS
Prirje për shprehje gjuhësore	
Matematikë	
Art figurativ	
Art muzikor	
Aktivitete sportive	
Punë dore	
Komunikime	
Lider	
Të kuptuarit e raporteve abstrakte	
Të kuptuarit e dukurive natyrore	
GJITHËSEJ	

Ekipi inkluziv (përfaqësuesit)

Shtojca 6/6. EVIDENCA PËR NXËNËSIT ME NVA

PASQYRA

e nxënësve me nevoja të veçanta të kyçur në mësimin e rregullt në
SHF _____ në fillim të vitit shkollor _____

Klasa	Nr. i nxënësve	Emri dhe mbiemri, klasa rrezultati dhe mendimi	Kategoria e pengesës në EMIS	Gjinia	Nacionaliteti
I					
II					
III					
IV					
V					
VI					
VII					
VIII					
IX					
GJITHSEJ I-IX					

Shtojca 6/7. EVIDENCA PËR NXËNËSIT ME VËSHTIRËSI EMOCIONALE

PASQYRA

e nxënësve me vështirësi emocionale të kyçur në mësimin e rregullt në
SHF _____ në fillim të vitit shkollor _____

Klasa	Nr. i nxënësve	Emri dhe mbiemri, klasa Lloji i vështirësisë emocionale	Gjinia	Nacionaliteti
I				
II				
III				
IV				
V				
VI				
VII				
VIII				
IX				
GJITHSEJ I-IX				

Shtojca 6/8. EVIDENCA PËR NXËNËSIT ME PRIRJE DHE TË TALENTUAR

PASQYRA

E nxënësve të talentuar në SHF _____ në vitin shkollor _____

Klasa	Nr. i nxënësve	Emri dhe mbiemri, klasa	Lloji i prirjes/talenti	Gjinia	Nacionaliteti
I					
II					
III					
IV					
V					
VI					
VII					
VIII					
IX					
GJITHSEJ I-IX					

Shtojca 6/9. FLETA PËR EVALUIMIN E PËRPARIMIT TË NXËNËSIT

FLETA PËR EVALUIMIN E PËRPARIMIT TË NXËNËSIT

Emri dhe mbiemri i nxënësit	
Datëlindja	
Klasa	
Kujdestari i klasës	
Çka është ndërmarrë për t'i ndihmuar nxënësit në mësim sipas nevojave të tij? (Përshkruani se a përgatitet PIA, si realizohen qëllimet cilat aktivitete janë ndërmarrë cilat mjete janë përdorur kush është kyçur në punën me nxënësin?)	
Si është bashkëpunimi me prindin (përshkrimi në raport me kuantitetin dhe kualitetin)	
Si janë rezultatet nga realizimi i startegjisë së planifikuar (a ndjehet nxënësi i pranuar dhe i kënaqur si dhe i lumtur me vetëveten?)	
Nxënësi i arriti qëllimet e planifikuara:	
a. Në tërësi b. Pjesërisht c. Nuk i arriti	
Çka duhet të përmirësohet në strategji?	

Data: _____

Kujdestari i klasës:

_____

Shtojca 6/10. INDIKTAORËT PËR INKLUZION

INDIKATORËT PËR INKLUZION

Indikatori	Temat
Planifikimi i arsimtarëve	Përkrahje dhe ndjekje e planifikimit të PIA
Realizimi i Planit individual arsimor	Punimi i PIA-së Informimi i prindërve dhe pjesëmarrja në punimin e PIA-së
Ndjekja e përparimit	Analiza e përparimit të nxënësve
Të arriturat e nxënësve	Ndjekja e të arriturave të nxënësve Përmirësimi i të arriturave Identifikimi i nevojave arsimore dhe përkrahja e nxënësve
Ngecja e nxënësve	Përfshirja e nxënësve Rregullshmëria e nxënësve
Përvojat e nxënësve nga mësimi	Sigurimi i mjedisit përkatës dhe atmosfera për mësim
Notimi si pjesë e mësimi	Notimi në pajtim me PIA-në e përgatitur
Informim për përparimin e nxënësve	Lajmërimi i prindërve për përparimin e nxënësve
Aktivitetet jashtë mësimore	Kyçja e nxënësve në aktivitetet jashtë mësimore
Ndihma këshilluese për arsimim të mëtutjeshëm	Dhënia e ndihmës gjatë zgjedhjes së profesionit

Shtojca 6/11. EVIDENCA PËR KUALITET TË PIA AFATMESËM

Qasje në realizimin e PIA afatmesëm për nxënësin _____ klasa _____
 tremujori/gjysmëvjetori/ _____ viti shkollor _____

Arsimtari	Lënda	PIA afatmesëm sipas temave (A ka të përgatitur për të gjitha temat PIA afatmesëm)	Korniza kohore (A ka për të gjitha temat kornizë kohore për realizim)	Qëllimet e diferencuara (A janë planifikuar në mënyrë përkatëse qëllimet e diferencuara)	Strategjitë (A ju përgjigjen strategjitë e planifikuara qëllimeve të diferencuara)	Suksesi i arritur (A janë arritur qëllimet e parashtruara)

Vërejtje: Ky instrument mund të plotësohet në fund të tremujorit/gjysmëvjetorit dhe ka të bëjë për një nxënës dhe arsimtarët të cilët i japin mësim. Sipas rregullave evidencën e mban defektologu.

LEGJANDA	1 – aspak	2 – pjesërisht	3 – krejtësisht	0 – nuk duhet të ketë
----------	-----------	----------------	-----------------	-----------------------

PASQYRË SUMATIVE NË NIVEL TË SHKOLLËS

Notimi sipas legjendës	POP mesatar sipas temave	Korniza kohore	Qëllimet diferenciale	Strategjitë	Suksesi i aritur
0					
1					
2					
3					
Gjithsej arsimtarë					

Shtojca 6/12. EVALUIMI I PROCESIT INKLUZIV

Evaluimi i procesit inkluziv në nivel të shkollës

Qëllimi: Ky instrument (pyetësor i shkurt) jep fotografi të përgjithshme të procesit inkluziv në një shkollë. Gjithashtu, mund të ndihmojë në gjetjen e mënyrave për përmirësim. Mund të realizohet në gjysmëvjetor dhe në fund të vitit shkollor.

1. Në shkollë ekziston strategji për inkluzion të nxënësve me nevoja të veçanta nëpërmjet të së cilës pengohet diskriminimi i këtyre nxënësve (a ka shkolla programë, plan aksional të aktiviteteve, procedura, rregullore, ekip inkluziv,...)

Po Jo

Kahje dhe ide për përmirësim:

--

2. Për tu përgjigjur nevojave individuale të nxënësve, arsimtarët bëjnë me sa vijon:

	PO	JO
Përgatisin Plan individual arsimor		
Planifikojnë qëllime dhe aktivitete ditore		
Kohën e planifikojnë në mënyrë përkatëse për aktivitetet		
Aktivitetet janë përkatëse për nevojat e nxënësit		
Mjedisi është i adaptuar në mënyrë përkatëse sipas nevojave të nxënësit		
Të gjithë nxënësit janë të kyçur		

Kahje dhe ide për përmirësim:

--

3. Në procesin inkluziv janë kyçur prindët e nxënësve me qëllim t'ju sigurojnë aktivitete përkatëse në pajtim me aftësitë zhvillimore

Po Jo

Si dhe në çfarë mënyre u realizuan këto aktivitete?

Kahje dhe ide për përmirësim:

4. Në procesin inkluziv janë kyçur bashkëpunëtorët profesional të shkollës dhe sipas nevojës edhe person profesionist i jashtëm

Po Jo

Si dhe në çfarë mënyre janë kyçur?

5. Në procesin inkluziv janë kyçur moshatarët

Po Jo

Si dhe në çfarë mënyre janë kyçur?

Kahje dhe ide për përmirësim:

6. Kur është e nevojshme bëhet adaptim i mjedisit që të kënaqen nevojat e fëmijës (dëmtimi i të pamurit dhe të dëgjuarit, mangësitë fizike, shfrytëzimi i karrocës invalidore, të sëmuarit kronik, etj.)

Po Jo

Si dhe në çfarë mënyre bëhet adaptimi?

Kahje dhe ide për përmirësim:

7. Arsimitarët ndjekin trajnime, ligjerata, punëtori (të organizuara në shkollë dhe jashtë shkollës).

Po Jo

Data e realizimit të pyetësorit:

_____

Ekipi inkluziv shkollor

Burime të cilat do të ishin të dobishme për t'ju përgjigjur këtij pyetësori:

- *Raporti nga observimi i orëve (Instrument për observim-si janë shpërndarë aktivitetet, a planifikohet për çdo nxënës, janë planifikuar qëllime dhe aktivitete ditore, koha është e planifikuar në mënyrë përkatëse, aktivitetet janë të individualizuara për çdo nxënës, të gjithë nxënësit janë të kyçur*
- *Anamnezë nga prindi, takime me prind, pjesëmarrje në PIA*
- *Proçesverbale nga takimet e ekipit inkluziv*
- *Proçesverbale nga aktivet profesionale (punëtori, ligjerata,...)*
- *Qasje në përgatitjen e PIA.*

